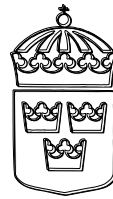

Regeringens proposition

2013/14:82

Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Prop.
2013/14:82

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 30 januari 2014

Fredrik Reinfeldt

Tobias Billström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag som syftar till att förtydliga regleringen för EES-medborgare och deras familjemedlemmar på det migrationsrättsliga området.

Det föreslås att regleringen rörande avvisning och utvisning i utlänningslagen (2005:716) struktureras om och att förutsättningarna för avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar regleras för sig. Bestämmelserna om utvisning på grund av brott placeras enligt förslaget i ett nytt kapitel i utlänningslagen.

Vidare föreslås att reglerna om när avvisning respektive utvisning får ske ytterligare anpassas till att EES-medborgare och deras familjemedlemmar många gånger inte behöver uppehållstillstånd för rätt till vistelse i Sverige mer än tre månader. Avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar som sker i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan ska ske i form av avvisning. Avlägsnande som sker efter denna tremånadersperiod eller som beslutas av allmän domstol på grund av brott ska ske i form av utvisning.

Det föreslås också en ändrad struktur i regleringen avseende de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete i utlänningslagen. Förslaget innebär även att de centrala undantagen från kraven på pass och visering för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som finns i utlänningsförordningen (2006:97) flyttas till utlänningslagen.

Slutligen föreslås att bestämmelserna om bibehållen uppehållsrätt flyttas från utlänningsförordningen till utlänningslagen.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2014.

Prop. 2013/14:82 Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll	32
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister	34
3	Ärendet och dess beredning	35
4	Utlänningslagen och utlänningsförordningen	36
4.1	Författningarnas huvudsakliga innehåll och struktur.....	36
4.2	Generella bestämmelser och specialbestämmelser	37
4.3	Specialbestämmelser för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.....	37
4.3.1	Inledning.....	37
4.3.2	Inresa, vistelse och arbete	38
4.3.3	Avvisning och utvisning.....	39
4.3.4	Övriga bestämmelser	41
5	Behovet av en tydligare reglering	43
6	Överväganden och förslag för att få en tydligare reglering för EES-medborgare och deras familjemedlemmar	44
6.1	Övergripande struktur.....	44
6.2	I vilka delar bör regleringen förtydligas?	46
6.3	Bestämmelser om de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete	48
6.4	Bestämmelser om uppehållsrätt.....	50
6.5	Bestämmelser om avvisning och utvisning	51
7	Ekonomiska konsekvenser	58
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	59
9	Författningskommentar	60
9.1	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	60
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll	81
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister.....	82
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar (SOU 2012:57).....	84
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag	89
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser (SOU 2012:57)	112
Bilaga 4	Transumt ur lagförslaget i departementspromemorian EU:s gränskodex (Ds 2011:28)	113

Prop. 2013/14:82	Bilaga 5	Förteckning över remissinstanser (Ds 2011:28)	115
	Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	116
	Bilaga 7	Lagrådets yttrande.....	145
	Bilaga 8	Rörlighetsdirektivet	146
		Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 januari 2014....	160
		Rättsdatablad.....	161

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2013/14:82

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
2. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
3. lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)²
dels att 8 kap. ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 3, 5, 8 och 9 §§, 5 kap. 21 §, 6 kap. 1 och 6 §§, 10 kap. 1, 2 och 7 §§, 12 kap. 6, 7, 8 a, 10 och 23 §§, 18 kap. 1 §, 20 kap. 2 §, 21 kap. 9 § samt 22 kap. 5 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas två nya kapitler, 8 och 8 a kap., sju nya paragrafer, 2 kap. 8 a–8 c §§ och 3 a kap. 5 a–5 d §§, samt närmast före 3 a kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatta i Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

² Senaste lydelse av

8 kap. 1 § 2011:1209

8 kap. 2 § 2006:219

8 kap. 3 § 2006:219

8 kap. 7 a § 2006:219

8 kap. 11 § 2009:1542

8 kap. 12 § 2006:219

8 kap. 13 § 2009:1542

8 kap. 14 § 2013:648

8 kap. 16 § 2009:1542

8 kap. 17 a § 2006:219

8 kap. 18 § 2009:1542

8 kap. 18 a § 2012:129

8 kap. 18 b § 2012:129

8 kap. 19 § 2012:129

8 kap. 19 a § 2012:129

8 kap. 20 § 2012:129

8 kap. 20 a § 2012:129

8 kap. 21 § 2009:1542

rubriken närmast före 8 kap.

7 a § 2006:219.

³ Senaste lydelse 2013:606.

- EU-blåkort (6 a kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
 - utvisning på grund av brott (8 a kap.),
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- förvar och uppsikt avseende utläningar (10 kap.),
- hur en utläning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

2 kap.

3 §⁴

En utläning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, *om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.*

En utläning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering.

5 §

En utläning som vistas i Sverige mer än tre månader *skall* ha uppehållstillstånd *om inte visering har beviljats för längre tid.*

En utläning som vistas i Sverige mer än tre månader *ska* ha uppehållstillstånd.

8 §⁵

Kraven på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd enligt 1, 3, 5 och 7 §§ för inresa, vistelse och arbete gäller inte medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Kraven på uppehållstillstånd och

Kravet på pass enligt 1 § för inresa gäller inte för en utläning som är medborgare i en Schengenstat om han eller hon reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat.

Kravet på pass enligt 1 § för

⁴ Senaste lydelse 2013:606.

⁵ Senaste lydelse 2006:219.

arbetstillstånd gäller inte för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt. Kravet på arbetstillstånd gäller inte för en utlänning som har permanent uppehållstillstånd.

Undantaget från kravet på pass för inresa gäller dock endast för en sådan medborgare som avses i första stycket som reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat.

vistelse gäller inte för en medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och inte heller för en utlänning som är medborgare i en annan Schengenstat om han eller hon har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat.

8 a §

Kravet på visering enligt 3 § gäller inte för en utlänning som

- 1. är EES-medborgare,*
- 2. har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av en behörig myndighet i en annan EES-stat,*
- 3. har uppehållstillstånd,*
- 4. har ställning som varaktigt bosatt, eller*
- 5. återtogs enligt 6 a kap. 14 §.*

8 b §

Kravet på uppehållstillstånd enligt 5 § gäller inte för en utlänning som

- 1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,*
- 2. har uppehållsrätt, eller*
- 3. har visering för längre tid än tre månader.*

8 c §

Kravet på arbetstillstånd enligt 7 § gäller inte för en utlänning som

- 1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,*
- 2. har uppehållsrätt, eller*
- 3. har permanent uppehållstillstånd.*

9 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att andra utlänningar än medborgare i

Regeringen får meddela föreskrifter om att utlänningar i andra fall än de som anges i 8–

Danmark, Finland, Island eller Norge får resa in i Sverige samt vistas och arbeta här utan pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.

8 c §§ får resa in i Sverige samt vistas och arbeta här utan pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.

Prop. 2013/14:82

3 a kap.

Att behålla uppehållsrätt i vissa fall

5 a §

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare eller egen företagare enligt 3 § 1 anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt även om han eller hon

1. drabbas av tillfällig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, eller

2. inleder en yrkesutbildning.

I fall som avses i första stycket 2 måste utbildningen ha samband med den tidigare sysselsättningen, förutom i fall då EES-medborgaren är ofrivilligt arbetslös.

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare enligt 3 § 1 anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetsökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Har EES-medborgaren fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller inträffar den ofrivilliga arbetslösheten under de första tolv månaderna av en anställning, anses EES-medborgaren under motsvarande förutsättningar i stället som arbetstagare i sex månader och behåller sin uppehållsrätt under samma tid.

5 b §

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt om den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider, under förutsättning att familjemedlemmen då har vistats i Sverige som familjemedlem under minst ett år och

1. är arbetstagare eller egen företagare i Sverige,

2. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige, eller

3. är medlem i en familj som redan är bildad i Sverige av en person som uppfyller villkoren i 1 eller 2.

5 c §

En EES-medborgares familjemedlem som är släkting i rakt nedstigande första led till EES-medborgaren och som är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige behåller sin uppehållsrätt om den förälder från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider eller reser ut ur Sverige. Detsamma gäller en person som har vårdnaden om familjemedlemmen. Upphållsrätten kvarstår till dess att familjemedlemmen har avslutat studierna.

5 d §

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt om anknytningen till den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt upphör genom äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskapet eller

upphörande av samboförhållandet, under förutsättning att han eller hon uppfyller vad som föreskrivs i 5 b § 1, 2 eller 3 och

1. äktenskapet eller samboförhållandet har varat i minst tre år, varav minst ett år i Sverige, när förfarandet för äktenskapskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av samboförhållandet inleds,

2. vårdnaden av EES-medborgarens barn har överlåtits på familjemedlemmen,

3. det är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter i förhållandet, eller

4. familjemedlemmen genom överenskommelse mellan föräldrarna eller genom domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett barn och denna umgängesrätt måste utövas i Sverige.

5 kap.

21 §⁶

Av 8 kap. 21 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

Av 8 kap. 27 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

6 kap.

1 §

Arbetstillstånd *skall* ges för viss tid. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetstillstånd framgår av 2 kap. 8 § *första stycket*.

Arbetstillstånd *ska* ges för viss tid. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetstillstånd framgår av 2 kap. 8 c § 3.

6 §⁷

Av 8 kap. 21 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och

Av 8 kap. 27 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och

⁶ Senaste lydelse 2013:648.

⁷ Senaste lydelse 2013:648.

Prop. 2013/14:82 utvisning i vissa fall också får besluta om arbetstillstånd. utvisning i vissa fall också får besluta om arbetstillstånd.

8 kap. Avvisning och utvisning

Kapitlets innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om avvisning och utvisning.

Bestämmelser om utvisning på grund av brott finns i 8 a kap.

Bestämmelser om utvisning av hänsyn till rikets säkerhet och på grund av befarad brottslighet enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott finns i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Förutsättningar för avvisning och utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvisning

2 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas

1. om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige,

2. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige,

3. om det vid utlänningens ankomst till Sverige kommer fram att han eller hon tänker besöka något annat nordiskt land men saknar det tillstånd som krävs för inresa där,

4. om han eller hon vid inresan undviker att lämna begärda uppgifter, medvetet lämnar oriktiga uppgifter som är av

betydelse för rätten att resa in i Sverige eller medvetet förtiger någon omständighet som är av betydelse för den rätten,

5. om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna)⁸, eller

6. om han eller hon har avvisats eller utvisats från en EU-stat eller från Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein och förhållandena är sådana som avses i 7 kap. 6 § eller beslutet om avvisning eller utvisning har grundats på att utlänningen inte har följt gällande bestämmelser om en utlännings inresa eller vistelse i den staten.

3 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas

1. om det kan antas att han eller hon kommer att sakna tillräckliga medel för vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land som han eller hon tänker besöka eller för hemresan,

2. om det kan antas att han eller hon under vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt eller kommer att bedriva verksamhet som kräver arbetstillstånd, utan att han eller hon har ett sådant tillstånd,

3. om han eller hon på grund av tidigare frihetsstraff eller någon annan särskild omständighet kan antas komma att begå brott i Sverige eller i något annat

⁸ EUT L 105, 13.4.2006, s. 1 (Celex 32006R0562).

nordiskt land,

4. om han eller hon på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas komma att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land, eller

5. om det med stöd av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner har föreskrivits att han eller hon får avvisas.

En utlänning som avses i första stycket får avvisas även i andra fall när det har begärts av den centrala utlänningsmyndigheten i ett annat nordiskt land och det kan antas att han eller hon annars beger sig till det landet.

4 §

En utlänning får inte avvisas enligt 2 eller 3 § om han eller hon vid ankomsten till Sverige hade eller under en tid därefter har haft uppehållstillstånd som har upphört att gälla.

5 §

Beslut om avvisning enligt 2 eller 3 § i första instans får inte fattas senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige.

Utvisning

6 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare och som inte avvisas enligt 2 § 1 eller 2 får utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

7 §

När en fråga om avvisning eller utvisning enligt 2, 3 eller 6 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Förutsättningar för avvisning och utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvisning när föreskrivna handlingar saknas

8 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon saknar pass eller visering när det krävs en sådan handling för inresa eller vistelse i Sverige.

Avvisning får inte ske på den grunden att utlänningen saknar pass om han eller hon kan styrka sin identitet på annat sätt än genom innehav av pass.

Avvisning vid orimlig belastning för biståndssystemet

9 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen (2001:453).

En utlänning som har uppehållsrätt får inte avvisas enligt första stycket.

Utvisning när uppehållsrätt eller
tillstånd att vistas i Sverige saknas

10 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har vistats i Sverige mer än tre månader och som inte har uppehållsrätt, får utvisas om han eller hon uppehåller sig här men saknar de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

Avvisning och utvisning av hänsyn
till allmän ordning och säkerhet

11 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som inte avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan enligt första stycket får därefter utvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

12 §

Avvisning eller utvisning enligt 11 § får ske endast om utlänningens eget beteende utgör ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Tidigare domar i brottmål får inte i sig utgöra skäl för ett sådant beslut. Det får inte vara ekonomiska syften som ligger till grund för beslutet.

13 §

När en fråga uppkommer om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familje-

medlem till en EES-medborgare enligt 11 §, ska hänsyn tas till utlänningens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation samt sociala och kulturella integrering i Sverige. Hänsyn ska också tas till hur länge utlänningen har vistats i Sverige och till banden till ursprungslandet.

14 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har permanent uppehållsrätt får avvisas eller utvisas enligt 11 § endast om det finns synnerliga skäl.

En EES-medborgare som är barn får avvisas eller utvisas enligt 11 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

En EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren får utvisas enligt 11 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

Beaktande av verkställighetshinder

15 §

När en fråga om avvisning eller utvisning enligt 8, 9, 10 eller 11 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Beslut om avvisning eller utvisning när ansökan om uppehållstillstånd avslås eller avvisas eller uppehållstillstånd återkallas

16 §

Avslås eller avvisas en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallas ett sådant tillstånd och befinner sig utlänningen i Sverige, ska det samtidigt meddelas beslut om avvisning eller utvisning, om inte särskilda skäl talar mot det.

Första stycket gäller inte om ansökan avvisas enligt 5 kap. 1 c § andra stycket.

Beslutande myndigheter

17 §

Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning om utlänningen

1. söker asyl här,
2. har en nära familjemedlem som söker asyl här, eller
3. kan komma att avvisas med stöd av 2 § 6 eller 3 § andra stycket.

I andra fall får såväl Migrationsverket som polismyndigheten pröva frågan om avvisning.

Om polismyndigheten anser det tveksamt om en utlänning bör avvisas, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket.

18 §

Migrationsverket ska pröva frågan om utvisning enligt 6, 10 eller 11 §.

Beslut om omedelbar verkställighet

19 §

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket får verkställas

även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Anvisningar om verkställighet

20 §

I ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen ska det anges vilket land utlännningen ska avvisas eller utvisas till.

Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Ett beslut av en myndighet som avses i första stycket som rör avvisning eller utvisning ska innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det enskilda fallet kan ge anledning till.

Tidsfrist för frivillig återresa och återreseförbud

21 §

Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlännningen frivilligt ska lämna landet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlännningen avvisas och till fyra veckor om utlännningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas om

1. det finns risk för att utlännningen avviker,
2. utlännningen utgör en risk för

allmän ordning och säkerhet,

3. utlännningen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,

4. utlännningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas, eller

5. utlännningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet.

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller i stället för första stycket 12 kap. 15 § tredje stycket.

22 §

I ett beslut om avvisning eller utvisning som innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlännningen upplysas om att ett återreseförbud kan meddelas om han eller hon inte lämnat landet senast när tidsfristen löper ut.

Tidsfristen för frivillig avresa börjar löpa när beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft eller när utlännningen förklarat sig nöjd med beslutet.

23 §

Finns det inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa enligt 21 §, ska en polismyndighets beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlännningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett beslut om avvisning varigenom en utlännning nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med ett återreseförbud.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare eller som avser en

utlänning som beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 §, får förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

24 §

Tiden för återreseförbud enligt 23 eller 27 § ska bestämmas till högst fem år. Utgör utlänningen ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får dock en längre tidsperiod bestämmas.

Särskilt tillstånd till kort besök

25 §

En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

Upphävande av återreseförbud

26 §

Ett beslut om återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § som har vunnit laga kraft får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

En utlänning får ansöka om upphävande av ett förbud som avses i första stycket. En sådan ansökan ska ges in till Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett

sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas.

Beslut vid sidan av beslut om avvisning eller utvisning

27 §

När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlänningen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlänningen ska förbjudas att återvända till Sverige för viss tid, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får ett sådant beslut samtidigt meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte om det för barnet har åberopats omständigheter som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

Förutsättningar för utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar

1 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. En sådan utlänning får utvisas också om en domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till och dömer till en annan påföljd.

Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och om

1. gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller

2. brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

2 §

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 1 §, ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska särskilt beakta

1. utlänningens levnadsomständigheter,

2. om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med honom eller henne, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen

utvisas,

3. utlänningens övriga familjeförhållanden, och

4. hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

En utlänning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas enligt 1 § endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. Utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med sådan verksamhet här.

Av 21 kap. 9 § och 22 kap. 5 § framgår att en utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd enligt 22 kap. 2 eller 3 § får utvisas enligt 1 § endast om det finns sådana omständigheter som anges i andra stycket.

3 §

En utlänning får utvisas enligt 1 § endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcktes eller om han eller hon då varit bosatt i Sverige sedan minst fem år.

En utlänning får inte utvisas enligt 1 § om utlänningen kom till Sverige innan han eller hon fyllde 15 år och hade vistats här sedan minst fem år när åtal väcktes.

4 §

När en fråga om utvisning enligt 1 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om

**Förutsättningar för utvisning
av EES-medborgare och deras
familjemedlemmar**

5 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om de förutsättningar som anges i 1 § är uppfyllda och det sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Det som föreskrivs i 2–4 §§ i fråga om utvisning enligt 1 § gäller även vid utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare enligt denna paragraf. Även det som föreskrivs i 8 kap. 12–14 §§ i fråga om utvisning enligt 8 kap. 11 § gäller vid utvisning enligt denna paragraf.

En medborgare i ett annat nordiskt land får utvisas enligt denna paragraf endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade varit bosatt i Sverige sedan minst två år när åtalet väcktes.

Behörig domstol

6 §

Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet.

**Beslut om utvisning vid ändring
av påföljd enligt 34 kap.
brottsbalken**

7 §

När en domstol enligt 34 kap. brottsbalken beslutar att ändra en påföljd som en utlänning har dömts till utöver utvisning, får domstolen även meddela det beslut om utvisningen som förändringen

Återreseförbud

8 §

En allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott ska innehålla förbud för utlänningen att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning. I ett beslut med ett tidsbegränsat återreseförbud ska utlänningen upplysas om vilken dag förbudet upphör att gälla. I beslutet ska han eller hon också upplysas om den påföljd som överträdelse av förbudet kan medföra enligt 20 kap.

Särskilt tillstånd till kort besök

9 §

En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 8 § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

Uppehållstillstånd och upphävande av utvisningsbeslut

10 §

I 12 kap. finns bestämmelser om uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott och om upphävande av ett sådant utvisningsbeslut.

10 kap.**1 §⁹**

En utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar om

1. utlänningens identitet är oklar vid ankomsten till Sverige eller när han eller hon därefter ansöker om uppehållstillstånd och han eller hon inte kan göra sannolikt att den identitet han eller hon uppger är riktig, och

2. utlänningens rätt att få resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå.

En utlänning som har fyllt 18 år får också tas i förvar om

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlänningens rätt att stanna i Sverige ska kunna genomföras,

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 1, 2 eller 7 §, eller 2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 2, 3, 6, 8, 9 eller 10 § eller 11 § första stycket, eller

3. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning.

Beslut om förvar av en utlänning enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det annars finns en risk att utlänningen bedriver brottslig verksamhet i Sverige, avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

2 §¹⁰

Ett barn får tas i förvar, om

1. det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet eller det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet,

2. risken är uppenbar att barnet annars håller sig undan och därigenom äventyrar en verkställighet som inte bör fördröjas, och

3. det inte är tillräckligt att barnet ställs under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 §.

Ett barn får också tas i förvar, om

1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §, och 1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 8 a kap. 1 eller 5 §, och

2. det vid ett tidigare försök att verkställa beslutet inte visat sig tillräckligt att barnet ställts under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 § andra stycket.

⁹ Senaste lydelse 2012:129.

¹⁰ Senaste lydelse 2012:129.

Ett barn får, under de förutsättningar som anges i 2 § första stycket 1 och 2, ställas under uppsikt.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvísning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvísning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 8 a kap. 1 eller 5 §.

12 kap.

6 §

En polismyndighets beslut om avvísning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 4 § andra stycket.

En polismyndighets beslut om avvísning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 17 § andra stycket.

7 §

Migrationsverkets beslut om avvísning enligt 8 kap. 4 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 6 § har *förordnat* att verkets beslut om avvísning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

Migrationsverkets beslut om avvísning enligt 8 kap. 17 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring),

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har *beslutat* att verkets beslut om avvísning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

8 a §¹¹

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § får ett beslut om avvísning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och *därvid* avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har vunnit laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har *förordnat* om

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §, får ett beslut om avvísning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och *då* avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har vunnit laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har *beslutat* om

¹¹ Senaste lydelse 2009:1542.

omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § eller om utlänningsbeslutet har utvisats på grund av brott. I dessa fall får beslutet om avvisning eller utvisning verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och *därvid* avslagits.

omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § eller om utlänningsbeslutet har utvisats på grund av brott. I dessa fall får beslutet om avvisning eller utvisning verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och *då* avslagits.

Första stycket hindrar inte att utlänningsbeslutet överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

10 §

Har en utlänningsbeslut överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § *skall* Migrationsverket pröva, om verkställigheten av beslutet tills vidare *skall* avbrytas (inhibition).

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut, *skall* verket pröva frågan om inhibition.

Har en utlänningsbeslut överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 §, *ska* Migrationsverket pröva om verkställigheten av beslutet tills vidare *ska* avbrytas (inhibition).

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut *ska* verket pröva frågan om inhibition.

23 §

Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlänningsbeslutet därefter här i landet, *skall* beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

Beslut om avvisning eller utvisning får dock inte verkställas om utlänningsbeslutet

1. återvänt med uppehållstillstånd eller visering,

2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 20 §, eller

3. efter återkomsten beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Vad som sägs i andra stycket 1 gäller under giltighetstiden för tillståndet eller viseringen.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas, om utlänningsbeslutet är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt

Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlänningsbeslutet därefter här i landet, *ska* beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 25 § *eller* 8 a kap. 9 §, eller

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas om utlänningsbeslutet är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt 2 kap. 8 a *eller*

Prop. 2013/14:82	2 kap. 8 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.	8 b § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.
------------------	--	---

18 kap.

1 §¹²

Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

1. avvisning, dock inte hos polismyndighet om inte utlänningen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,

2. utvisning enligt 8 kap. 7 *eller* 2. utvisning enligt 8 kap. 6 *eller* 7 a §, 10 § eller 11 § andra stycket,

3. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen eller om ny prövning beviljats,

4. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast *såvitt avser* fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och 4. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast *när det gäller* fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

5. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

20 kap.

2 §¹³

<p>Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § <i>eller motsvarande beslut enligt äldre lag</i> inte har haft rätt att återvända hit.</p>	<p>Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § inte har haft rätt att återvända hit.</p>
---	--

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om utlänningen har flytt hit av skäl som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

21 kap.

9 §

<p>En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt</p>	<p>En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt</p>
--	--

¹² Senaste lydelse 2009:1542.

¹³ Senaste lydelse 2009:1542.

skydd får utvisas på grund av brott endast om det *föreligger* sådana omständigheter som *innebär att en flykting får utvisas enligt 8 kap. 11 § andra stycket.*

skydd får utvisas på grund av brott endast om det *finns* sådana omständigheter som *anges i 8 a kap. 2 § andra stycket.*

Prop. 2013/14:82

22 kap.

5 §

En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det *föreligger* sådana omständigheter som anges i *8 kap. 11 § andra stycket.*

En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det *finns* sådana omständigheter som anges i *8 a kap. 2 § andra stycket.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

2. Vid tillämpningen av 8 kap. 25 och 26 §§, 8 a kap. 9 §, 10 kap. 2 § andra stycket 1 och 7 § andra stycket, 12 kap. 6, 7, 8 a och 10 §§ och 23 § andra stycket 2 samt 20 kap. 2 § ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs¹ att 5 och 11 a §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,

1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,

3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,

4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,

5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,

6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,

8 kap. 12 och 13 §§ om utvisning av EES-medborgare och sådana medborgares familjemedlemmar,

8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 14 § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,

9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,

10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,

12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,

13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,

13 kap. 10 § om motivering av beslut,

13 kap. 11 § om tolkersättning,

13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,

13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,

16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

² Senaste lydelse 2013:651.

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och
19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

11 a §³

Om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 kap. utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser inte kan verkställas och det finns sådana omständigheter *beträffande* utlänningslagen som avses i 1 § 1 eller 2, får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen besluta om anmälningsplikt enligt 11 § första stycket. Om det finns sådana omständigheter *beträffande* utlänningslagen som avses i 1 § 2, får Migrationsverket också besluta att 19–22 §§ ska tillämpas på *utlänningslagen*.

Ett beslut som Migrationsverket har meddelat enligt första stycket får överklagas till regeringen. *Därvid tillämpas* 3 § första och andra styckena.

Om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser inte kan verkställas och det finns sådana omständigheter *i fråga om* utlänningslagen som avses i 1 § 1 eller 2, får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen besluta om anmälningsplikt enligt 11 § första stycket. Om det finns sådana omständigheter *i fråga om* utlänningslagen som avses i 1 § 2, får Migrationsverket också besluta att 19–22 §§ ska tillämpas på *honom eller henne*.

Ett beslut som Migrationsverket har meddelat enligt första stycket får överklagas till regeringen, *varvid* 3 § första och andra styckena *tillämpas*.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

³ Senaste lydelse 2009:1545.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

För varje person får det registreras sådana uppgifter ur domen som avser

1. utgången i ansvarsdelen,	2. utdömd påföljd eller meddelad påföljdseftergift, <i>samt</i>	2. utdömd påföljd eller meddelad påföljdseftergift, <i>och</i>
3. beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716).	3. beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § utlänningslagen (2005:716).	

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.
 2. Vid tillämpningen av 7 § 3 ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 2005:723.

Regeringen beslutade den 16 juni 2011 att ge en särskild utredare i uppdrag att överväga hur en klarare uppdelning kan åstadkommas mellan de bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) respektive utlänningsförordningen (2006:97) som rör EES-medborgare och deras familjemedlemmar och de bestämmelser i lagen respektive förordningen som rör andra utlännningar. Bakgrunden till uppdraget var bl.a. vissa synpunkter på den svenska regleringen som Europeiska kommissionen framfört vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet¹ (kommissionens ärende 2011/2060, Justitiedepartementets ärende Ju2011/4275/L7 och Ju2011/7039/L7, Utrikesdepartementets ärende UF2012/39819/RS). Utredningen, som antog namnet Utredningen om utlänningslagen och EES-medborgare, överlämnade i augusti 2012 betänkandet Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar (SOU 2012:57). En sammanfattning av betänkandet och utredningens lagförslag finns i *bilagorna 1 och 2*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2012/5839/L7).

Inom Justitiedepartementet har departementspromemorian EU:s gränskodex (Ds 2011:28) utarbetats. I promemorian föreslås bl.a. ändringar i utlänningslagen med anledning av gränskodexen². Ett transumt ur promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2011/5696/L7).

Propositionen innehåller regeringens överväganden och förslag med anledning av lagförslagen i betänkandet Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Den innehåller också regeringens överväganden och förslag med anledning av ett av förslagen i promemorian EU:s gränskodex.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 19 december 2013 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådet, vars yttrande finns i *bilaga 7*, har lämnat förslagen utan erinran. I förhållande till lagrådsremissen har vissa språkliga ändringar gjorts i lagtexten.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 105, 13.4.2006, s. 1, Celex 32006R0562).

4 Utlänningslagen och utlänningsförordningen

4.1 Författningarnas huvudsakliga innehåll och struktur

Utlänningslagen (2005:716), förkortad UtLL, trädde i kraft den 31 mars 2006 (prop. 2004/05:170 och 172, bet. 2004/05:SfU17 och 18, rskr. 2005/06:1 och 2). Den innehåller bestämmelser som rör utlänningars rätt att resa in, vistas och arbeta i Sverige. I lagen finns också bestämmelser om avvissning och utvisning av utlänningar.

Lagen har sedan ikraftträdandet ändrats ett flertal gånger och består i dag av över 350 paragrafer som är uppdelade på 26 kapitel. Lagen är strukturerad utifrån bestämmelsernas sakinnehåll. Bestämmelser som ämnesmässigt hör ihop har i regel placerats tillsammans i ett särskilt kapitel eller i ett avsnitt inom ett kapitel.

I lagens inledande kapitel finns bestämmelser om lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser. Andra kapitlet innehåller de grundläggande villkoren för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige. Därefter följer föreskrifter om visering (3 kap.), uppehållsrätt (3 a kap.), flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.), uppehållstillstånd (5 kap.), tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatta i Sverige (5 a kap.), arbetstillstånd (6 kap.) och EU-blåkort (6 a kap.). I 7–12 kap. finns bestämmelser om återkallelse av tillstånd, avvissning och utvisning, kontroll- och tvångsåtgärder, förvar och uppsikt samt verkställighet av beslut om avvissning och utvisning. Utlänningslagen innehåller också regler om handläggningen hos förvaltningsmyndigheter och domstolar, överklagande, skyldighet för vissa myndigheter att lämna uppgifter och offentligt biträde (13–18 kap.). De sista kapitlen handlar om kostnadsansvar (19 kap.), straff m.m. (20 kap.), tillfälligt skydd (21 kap.), tribunalvittnen (22 kap.) och särskilda bemyndiganden (23 kap.).

Utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtLF, ansluter till utlänningslagen. Förordningen består av tio kapitel och innehåller bestämmelser om förordningens innehåll och definitioner (1 kap.), resehandlingar (2 kap.), visering (3 kap.), uppehållsrätt (3 a kap.), uppehållstillstånd (4 kap.), arbetstillstånd (5 kap.), EU-blåkort (5 a kap.), kontroll- och tvångsåtgärder (6 kap.), underrättelseskyldighet (7 kap.) och avvissning, utvisning, avgifter m.m. (8 kap.).

Det bör i detta sammanhang också nämnas att regleringen på det migrationsrättsliga området även finns i EU-förordningar, bl.a. i gränskodexen och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex)¹.

¹ EUT L 243, 15.9.2009, s. 1 (Celex 32009R0810).

4.2 Generella bestämmelser och specialbestämmelser

Prop. 2013/14:82

Huvuddelen av utlänningslagens och utlänningsförordningens bestämmelser är generellt utformade så att det som anges där tar sikte på alla utläningar. Varken i lagen eller i förordningen finns någon definition av begreppet utläning men därmed avses en person som inte är svensk medborgare. Personen kan antingen vara medborgare i ett annat land eller vara statslös. Utlänningslagen och utlänningsförordningen innehåller också en rad specialbestämmelser som inte är generellt utformade utan i stället gäller för en viss kategori utläningar.

Särbestämmelser finns t.ex. för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Med EES-medborgare avses en utläning som är medborgare i en EES-stat (1 kap. 3 b § UtIL och 1 kap. 4 § UtIF). Vem som anses som familjemedlem till en EES-medborgare framgår av 3 a kap. 2 § UtIL. Med familjemedlem till EES-medborgare avses en utläning som följer med eller i Sverige ansluter sig till en EES-medborgare och som är make eller sambo till EES-medborgaren, släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, eller släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning. Bland reglerna för EES-medborgare finns vissa regler som endast gäller för nordiska medborgare.

Utlänningslagen och utlänningsförordningen innehåller också andra särbestämmelser, t.ex. för flyktingar och andra skyddsbehövande, för utläningar med permanent uppehållstillstånd och för diplomater m.fl.

4.3 Specialbestämmelser för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

4.3.1 Inledning

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller som nämnts ovan ett antal särbestämmelser. De flesta av bestämmelserna har sin grund i rörlighetsdirektivet. Direktivet finns i *bilaga 8*.

Rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt genom författningsändringar som trädde i kraft den 30 april 2006. Författningsändringarna innebar bl.a. att den tidigare ordningen med uppehållstillstånd för EES-medborgare och deras familjemedlemmar avskaffades. I stället infördes begreppet uppehållsrätt, som innebär en rätt att vistas i landet utan föregående prövning. Uppehållsrätten inträder automatiskt under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda. Författningsändringarna innebar också att personer med uppehållsrätt fick ett utökat skydd mot avvisning och utvisning. I propositionen 2013/14:81 Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande, som beslutats av regeringen samma dag som denna proposition, lämnas förslag till lagändringar med

4.3.2 Inresa, vistelse och arbete

Pass

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska enligt huvudregeln i 2 kap. 1 § UtL ha pass. Undantag från kravet på pass gäller för nordiska medborgare. Vid inresa gäller dock undantaget endast om den nordiska medborgaren reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat (2 kap. 8 § UtL). Av 2 kap. 1 § UtF följer vidare att en utlänning som är medborgare i en Schengenstat och som kommer till Sverige direkt från en sådan stat inte behöver ha pass vid inresa eller vistelse i landet.

För en utlänning som är EES-medborgare gäller ett identitetskort som pass vid EES-medborgarens ankomst till och utresa från Sverige samt under den tid han eller hon har rätt att vistas här, om kortet utvisar medborgarskap och har utfärdats av en behörig myndighet i det land som EES-medborgaren är medborgare i (2 kap. 17 § UtF).

Visering

I 2 kap. 3 § UtL anges att en utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 § UtL. Kravet på visering gäller inte nordiska medborgare (2 kap. 8 § UtL). Kravet gäller inte heller andra EES-medborgare under förutsättning att de har hemlandspass, har ett identitetskort som utvisar medborgarskap och som är utfärdat av behörig myndighet eller är upptagna i ett kollektivpass som är utfärdat av behörig myndighet (3 kap. 1 § UtF). Undantag från viseringskravet gäller också för vissa familjemedlemmar till EES-medborgare. Enligt 3 kap. 1 § UtF är utlänningar som har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av behörig myndighet i en annan EES-stat undantagna från kravet på visering. Dessutom finns undantag från viseringskravet i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav².

Upphållstillstånd/uppehållsrätt

En utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader ska enligt huvudregeln i 2 kap. 5 § UtL ha uppehållstillstånd om inte visering har beviljats för längre tid. Kravet på uppehållstillstånd gäller inte nordiska medborgare och inte heller andra EES-medborgare och familjemedlemmar till EES-medborgare som har uppehållsrätt (2 kap. 8 § UtL). Bestämmelser om uppehållsrätt finns i 3 a kap. UtL och 3 a kap. UtF. I 3 a kap. UtL definieras begreppen uppehållsrätt och familjemedlem till

² EGT L 81, 21.3.2001, s. 1 (Celex 32001R0539).

EES-medborgare. Där finns också huvudreglerna om uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt samt bestämmelser om vilka administrativa formaliteter som i vissa fall kan krävas av en utlänning som har uppehållsrätt (registrering och ansökan om uppehållskort). I 3 a kap. UtLF finns bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt, permanent uppehållsrätt i vissa fall samt bevis om uppehållsrätt m.m.

Arbetsstillstånd

Enligt 2 kap. 7 § UtL ska en utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av anställning här eller utomlands ha arbetsstillstånd. Kravet på arbetsstillstånd gäller inte nordiska medborgare. Det gäller inte heller andra EES-medborgare och familjemedlemmar till EES-medborgare som har uppehållsrätt (2 kap. 8 § UtL).

4.3.3 Avvisning och utvisning

Avvisning

I 8 kap. 1 och 2 §§ UtL finns bestämmelser om avvisning på formella och materiella grunder. De formella grunderna anges i 8 kap. 1 § UtL och innebär bl.a. att en utlänning får avvisas om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige. I 8 kap. 1 § UtL anges också att en utlänning får avvisas om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i Schengenkonventionen. De materiella grunderna har tagits in i 8 kap. 2 § UtL och innebär att en utlänning får avvisas t.ex. om det kan antas att han eller hon kommer att sakna tillräckliga medel för vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land som han eller hon tänker besöka eller för hemresan. I 8 kap. 2 § UtL anges också att en utlänning får avvisas om han eller hon på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas komma att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land.³

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar finns särskilda bestämmelser avseende både de formella och de materiella grunderna. Av 8 kap. 1 § andra stycket UtL följer att en EES-medborgare inte får avvisas på den grunden att han eller hon saknar pass, om EES-medborgaren på annat sätt än genom innehav av pass kan styrka sin identitet. Detsamma gäller en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare. Enligt 8 kap. 1 § tredje stycket UtL får en EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlemmar inte heller avvisas enbart på den grunden att han eller hon inte uppfyller vad som sägs i artikel 5.1 c i Schengenkonventionen i fråga om tillräckliga medel för uppehälle. I fråga om de materiella grunderna följer av 8 kap. 2 § tredje stycket UtL att avvisningsgrunden om avsaknad av tillräckliga medel inte gäller för en EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlemmar. Avvisning får dock ske, av andra än arbetstagar,

³ Beträffande olovlig underrättelseverksamhet kan nämnas regeringens proposition 2013/14:51 Förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet, som innefattar förslag till ändringar i 19 kap. brottsbalken. Bland annat föreslås att ett nytt brott ska införas, olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige.

Prop. 2013/14:82 egenföretagare, arbetssökande samt dennes familjemedlemmar, om någon av dem efter inresan i Sverige visar sig utgöra en belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen (2001:453).

I 8 kap. 3 § UtIL anges tre fall då avvisning inte får ske. En utlänning får inte avvisas, om han eller hon vid ankomsten till Sverige hade eller under en tid därefter har haft uppehållstillstånd som har upphört att gälla. Avvisning får inte heller ske på den grunden att utlänningen saknar uppehållstillstånd, om han eller hon under tid då sådant tillstånd krävs för vistelse i Sverige i stället har haft men inte längre har uppehållsrätt. En utlänning som har uppehållsrätt får inte avvisas. De två sistnämnda fallen då avvisning inte får ske tar sikte på EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Utvisning

En utlänning som har uppehållsrätt får enligt 8 kap. 7 a § UtIL utvisas ur Sverige av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Om utlänningen vid tidpunkten för beslutet om utvisning har permanent uppehållsrätt, får han eller hon dock utvisas endast om det finns synnerliga skäl för det. En EES-medborgare som är barn eller som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren, får utvisas endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

I 8 kap. 8–14 §§ UtIL finns bestämmelser om utvisning på grund av brott. För EES-medborgare och deras familjemedlemmar finns särskilda bestämmelser i 8 kap. 12 § UtIL. En nordisk medborgare som hade varit bosatt i Sverige sedan minst två år när åtal väcktes får utvisas på grund av brott endast när det finns synnerliga skäl. Detsamma gäller för en utlänning som har permanent uppehållsrätt. En EES-medborgare som är barn eller som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren, får utvisas på grund av brott endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

När en fråga uppkommer om utvisning av en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem på grund av hänsyn till allmän ordning och säkerhet, ska enligt 8 kap. 17 a § UtIL hänsyn tas till hans eller hennes anknytning till Sverige i enlighet med vad som sägs i 8 kap. 11 § första stycket UtIL. Av 8 kap. 11 § första stycket UtIL framgår att när en domstol överväger om en utlänning bör utvisas på grund av brott, ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter, om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas, utlänningens övriga familjeförhållanden, och hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

Tidsfrist för frivillig återresa och återreseförbud

Enligt 8 kap. 18 a § första stycket UtIL ska som huvudregel ett beslut om avvisning eller utvisning innehålla en tidsfrist inom vilken utlänningen frivilligt ska lämna landet (tidsfrist för frivillig avresa). Ett beslut om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare ska inte innehålla en tidsfrist för frivillig avresa

(8 kap. 18 a § tredje stycket UtL jämfört med 12 kap. 15 § UtL, se även Prop. 2013/14:82 prop. 2011/12:60 s. 89).

Finns inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa enligt 8 kap. 18 a § UtL ska en polismyndighets beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlänningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett beslut om avvisning varigenom en utlänning nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med ett återreseförbud (8 kap. 19 § första stycket UtL). Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem får enligt 8 kap. 19 § andra stycket UtL förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

4.3.4 Övriga bestämmelser

Verkställighet av beslut om avvisning och utvisning

I 12 kap. UtL finns bestämmelser om verkställighet av beslut om avvisning och utvisning. För EES-medborgare och deras familjemedlemmar finns särskilda bestämmelser i 12 kap. 13 a, 15 och 17 §§ UtL.

En ansökan om att verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning tills vidare ska avbrytas (inhibition) medför som huvudregel inte i sig att verkställigheten avbryts. Detta sker först i och med beslutet om inhibition. Om en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem efter inresan i Sverige har överklagat en polismyndighets beslut om avvisning eller Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning och i samband med överklagandet yrkat inhibition av beslutet, får beslutet emellertid inte verkställas innan frågan om inhibition har prövats (12 kap. 13 a § UtL).

I 12 kap. 15 § UtL finns bestämmelser om när ett beslut om avvisning eller utvisning ska verkställas. Verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem som har rest in i Sverige får ske tidigast fyra veckor från den dag EES-medborgaren eller familjemedlemmen fick del av beslutet, om det inte finns synnerliga skäl för att verkställa beslutet.

Av 12 kap. 17 § UtL framgår att om en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem ska verkställas mer än två år efter det att avgörandet meddelades, ska polismyndigheten innan beslutet verkställs utreda om de omständigheter som låg till grund för beslutet har ändrats. Om det vid utredningen kommer fram att omständigheterna har ändrats på ett sådant sätt att utvisningsbeslutet inte längre bör gälla, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket som med ett eget yttrande ska lämna över ärendet för prövning enligt 12 kap. 16 d § UtL till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande av utvisningsbeslutet hade kunnat överklagas. Utvisningsbeslutet får i sådant fall inte verkställas innan migrationsdomstolen har avgjort ärendet.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning som inte är EES-medborgare eller medborgare i Schweiz men som omfattas av EES-avtalet, har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering om beslutet går utlänningen emot (13 kap. 10 § UtL).

Överklagande av beslut om nationell visering

En myndighets beslut om avslag på en ansökan om nationell visering eller om återkallelse av nationell visering får som huvudregel inte överklagas. Undantag gäller dock bl.a. för utlänningar som omfattas av EES-avtalet utan att vara EES-medborgare eller medborgare i Schweiz. Sådana utlänningar får överklaga beslutet till en migrationsdomstol (14 kap. 5 a § UtL).

Muntlig förhandling i migrationsdomstol

Bestämmelser om muntlig förhandling i migrationsdomstol finns i 16 kap. 5 § UtL. För utlänningar som omfattas av EES-avtalet gäller särskilda bestämmelser. Enligt dessa bestämmelser ska muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol i mål som rör utvisning eller vägran att förnya ett uppehållstillstånd. Även i mål som rör avvisning eller där ansökan om uppehållstillstånd har avslagits ska muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol, om det begärs av en utlänning som omfattas av avtalet och som ansökt om uppehållstillstånd. I dessa fall behöver dock muntlig förhandling inte hållas, om detta skulle strida mot den nationella säkerhetens intresse.

Skyndsamt handläggning av viseringar

Enligt 3 kap. 11 § UtIF ska en ansökan om visering från en familjemedlem till en EES-medborgare handläggas skyndsamt.

Beräkning av uppehållstillståndsfri tid

I 4 kap. 1 § UtIF anges att den tid av tre månader under vilken en utlänning enligt 2 kap. 5 § UtL inte behöver ha uppehållstillstånd vid vistelse i Sverige (uppehållstillståndsfri tid) räknas från den tidpunkt då utlänningen reste in i Sverige eller in i en annan Schengenstat. Vidare anges att om utlänningen under någon tid uppehållit sig i Sverige eller i en annan Schengenstat före inresan i Sverige ska tiden för den vistelsen räknas in i den uppehållstillståndsfria tiden och den sammanlagda vistelsen inom Schengenområdet får inte överstiga tre månader under en period av sex månader räknat från första inresedag. För EES-medborgare och deras familjemedlemmar ska enligt 4 kap. 2 § UtIF den uppehållstillståndsfria tiden alltid räknas från inresan i Sverige.

När ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord

Enligt 5 kap. 18 § första stycket UtL gäller som huvudregel att en utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i Sverige. En ansökan om uppehållstillstånd får som huvudregel inte bifallas efter inresan. Från

denna huvudregel finns ett antal undantag. Enligt 4 kap. 17 § UtlF ska en ansökan om uppehållstillstånd av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare kunna bifallas även om utlänningen befinner sig i Sverige.

Anteckning om inresa och utresa i pass

En utlänning som reser in i eller ut från landet över en yttre gräns ska vid kontroll överlämna sitt pass till polismyndigheten. Polismyndigheten ska anteckna dagen för utlänningens inresa eller utresa i passet. En sådan anteckning ska dock inte göras i ett pass för en EES-medborgare eller i ett pass för en utlänning som har uppehållskort eller permanent uppehållskort (6 kap. 4 § UtlF).

Underrättelse till Europeiska unionens råd

I 7 kap. 16 § UtlF finns en bestämmelse som endast tar sikte på utlänningar som är EU-medborgare. Om en sådan utlänning ansöker om uppehållstillstånd under åberopande av att han eller hon är flykting, ska Migrationsverket omedelbart underrätta Regeringskansliet (Utrikesdepartementet), som omedelbart ska underrätta rådet.

Handläggning av ansökan om upphävande av återreseförbud

Enligt 8 kap. 10 c § UtlF ska Migrationsverket ta ställning till en ansökan enligt utlänningslagen om upphävande av ett återreseförbud från en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare inom sex månader från det att ansökan lämnades in.

5 Behovet av en tydligare reglering

Enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska varje unionsmedborgare ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördragen och i bestämmelserna om genomförande av fördragen. Rätten till fri rörlighet inom EU preciseras närmare i rörlighetsdirektivet. EU-regleringen innebär att det för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar i stor utsträckning gäller andra regler på det migrationsrättsliga området än för övriga utlänningar.

Vid genomförandet av rörlighetsdirektivet ansåg regeringen att med hänsyn till den omfattande reglering som direktivet nödvändiggjorde fanns det flera skäl för att ta in bestämmelserna som reglerar den fria rörligheten i en särskild lag. Det skulle dock kräva en mer grundlig beredning än den som kunde ske i det lagstiftningsärendet varför bestämmelserna inordnades i utlänningslagen (prop. 2005/06:77 s. 58).

I utlänningslagen finns i dag bestämmelser som gäller särskilt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar dels i ett särskilt kapitel om uppehållsrätt (3 a kap.), dels utspridda i andra kapitel (bl.a. 2, 8 och 12 kap.). EES-medborgare och deras familjemedlemmar omfattas dessutom av bestämmelser som även gäller för andra utlänningar. Den

valda författningstekniken innebär att det inte är helt enkelt att överblicka vilka regler i utlänningslagen som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Det har visat sig särskilt svårt att överblicka vad som gäller i fråga om avvísning och utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar. I rörlighetsdirektivet finns vissa allmänna principer som ska gälla vid begränsningar i rätten till inresa och uppehåll av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet. Dessa principer har inte uttryckligen angetts i utlänningslagen. De allmänna principerna ska visserligen beaktas redan i dag (jfr prop. 2005/06:77 s. 77 f, MIG 2009:21 och NJA 2009 s. 559) men det framgår inte tydligt av utlänningslagen.

Europeiska kommissionen har vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet haft synpunkter bl.a. på regleringen rörande avvísning och utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar (kommissionens ärende 2011/2060, Justitiedepartementets ärenden Ju2011/4275/L7 och Ju2011/7039/L7, Utrikesdepartementets ärende UF2012/39819/RS). Kommissionen gör i denna del gällande att artiklarna 27.1, 27.2 och 28.1 i direktivet inte har genomförts på ett korrekt sätt i svensk rätt.

6 Överväganden och förslag för att få en tydligare reglering för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

6.1 Övergripande struktur

Regeringens bedömning: Utlänningslagens grundläggande struktur bör behållas. Bestämmelserna som rör EES-medborgare och deras familjemedlemmar bör inte placeras i ett särskilt kapitel i utlänningslagen eller i en särskild författning. Regleringen bör göras tydligare och mer användarvänlig genom vissa strukturella och andra förbättringar.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser delar bedömningen eller lämnar den utan invändning. *Förvaltningsrätten i Malmö* framför att de föreslagna ändringarna inte gör utlänningslagen mer tydlig utan en lösning med i vart fall ett eget kapitel för EES-medborgare m.fl. är att föredra. *Migrationsverket* förordar att reglerna om EES-medborgare och deras familjemedlemmar samlas i ett särskilt kapitel i utlänningslagen respektive utlänningsförfordningen men har samtidigt förståelse för de argument som framförs mot detta alternativ. *Förvaltningsrätten i Göteborg* och *Förvaltningsrätten i Malmö* påtalar behovet av en generell översyn av utlänningslagstiftningen.

Skälen för regeringens bedömning: Utredningen har övervägt fyra olika alternativ för att åstadkomma en tydligare reglering för EES-

medborgare och deras familjemedlemmar på det migrationsrättsliga området.

Ett alternativ när det gäller lagregleringen är att placera bestämmelserna som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar i en särskild lag. Fördelen med den lösningen är att samtliga lagbestämmelser för EES-medborgare och deras familjemedlemmar skulle placeras tillsammans i en lag som endast skulle gälla för dessa utlänningar. Med den lösningen skulle vidare utlänningslagens nuvarande struktur i princip kunna behållas. En nackdel med lösningen är dock att den centrala regleringen på det migrationsrättsliga området skulle splittras upp på två lagar. En annan nackdel hör samman med att EES-medborgare och deras familjemedlemmar inte endast omfattas av särskilda bestämmelser i utlänningslagen utan också av bestämmelser som är generellt utformade så att de gäller för alla utlänningar. Alternativet med en särskild lag förutsätter därför att det görs hänvisningar i den särskilda lagen till de generella bestämmelserna i utlänningslagen eller att det i den särskilda lagen tas in bestämmelser som motsvarar de generella bestämmelserna. Behovet av hänvisningar eller parallella bestämmelser är så omfattande att regeringen bedömer att detta alternativ inte innebär en mer lättillgänglig och överskådlig reglering än nuvarande reglering.

Ett annat alternativ för att åstadkomma en tydligare lagreglering är att samla lagbestämmelserna för EES-medborgare och deras familjemedlemmar i ett särskilt kapitel i utlänningslagen. Bestämmelserna för dessa utlänningar skulle således samlas på ett ställe i lagen och därmed vara enklare att hitta än i nuvarande regelverk. Till skillnad från alternativet med en särskild lag innebär detta alternativ inte att den centrala regleringen på det migrationsrättsliga området splittras på två lagar utan den behålls i en lag. En nackdel med denna lösning är emellertid att kapitlet skulle bli mycket omfångsrikt. En annan nackdel är att den nuvarande strukturen i lagen skulle brytas. Kapitlet med regler för EES-medborgare och deras familjemedlemmar skulle i princip bilda en lag inom lagen. Enligt regeringens bedömning innebär inte heller detta alternativ en mer lättillgänglig och överskådlig reglering än nuvarande reglering.

Ytterligare ett alternativ är att placera de viktigaste reglerna för EES-medborgare och deras familjemedlemmar i ett särskilt kapitel eller i en särskild författning. En fördel med denna lösning är att de viktigaste reglerna skulle samlas på ett ställe och därmed bli enklare att hitta än i nuvarande regelverk. Eftersom man begränsar sig till den centrala regleringen för EES-medborgare och deras familjemedlemmar skulle regleringens omfång kunna hållas nere. Alternativet med ett särskilt kapitel innebär dock att den nuvarande strukturen i lagen skulle brytas. Det finns dessutom en svaghet i att endast vissa bestämmelser som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar placeras i ett eget kapitel eller en egen författning. Eftersom regleringen inte är uttömmande måste den enskilde och den tillämpande myndigheten även vända sig till övriga delar av regleringen för att få veta vad som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

En fjärde variant som innebär att utlänningslagens grundläggande struktur behålls och att bestämmelserna som rör EES-medborgare och

deras familjemedlemmar inte placeras i ett särskilt kapitel i utlänningslagen eller i en särskild författning har den fördelen att bestämmelser som ämnesmässigt hör ihop skulle hållas samman. En annan fördel är att all central reglering på det migrationsrättsliga området skulle vara kvar i en lag. En nackdel med detta alternativ är att bestämmelserna som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar skulle finnas på olika ställen i lagen. Regleringen skulle dock kunna bli tydligare om vissa strukturella och andra förbättringar gjordes.

Regeringen anser sammantaget att utlänningslagens grundläggande struktur bör behållas och att bestämmelserna som rör EES-medborgare och deras familjemedlemmar inte bör placeras i ett särskilt kapitel i utlänningslagen eller i en särskild författning. Regleringen för EES-medborgare och deras familjemedlemmar bör i stället göras tydligare och mer användarvänlig genom vissa strukturella och andra förbättringar. Regeringen återkommer till dessa förbättringar i avsnitten nedan.

Förvaltningsrätten i Göteborg och *Förvaltningsrätten i Malmö* pekar på behovet av en generell översyn av utlänningslagstiftningen. *Lagrådet* anför att utlänningslagen snarast bör få en ambitiös teknisk översyn. Regeringen delar uppfattningen att det är angeläget att utlänningslagen ses över i tekniskt hänseende. Det finns anledning att återkomma till den frågan i annat sammanhang.

6.2 I vilka delar bör regleringen förtydligas?

Regeringens bedömning: Regleringen bör göras tydligare i följande delar:

- Bestämmelserna om de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete.
- Bestämmelserna om uppehållsrätt.
- Bestämmelserna om avvisning och utvisning.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser delar bedömningen eller lämnar den utan invändning. *Migrationsverket* anser att i förtydligande syfte bör undantagsbestämmelsen i 4 kap. 17 § UtlF som gäller för EES-medborgare, schweiziska medborgare och tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat samt för deras familjemedlemmar föras över till 5 kap. 18 § UtlL. Enligt Migrationsverket hör i vart fall bestämmelsen som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar hemma i lagen. Även *Malmö tingsrätt* anser att bestämmelsen i 4 kap. 17 § UtlF som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar bör flyttas till utlänningslagen i förtydligande syfte. *Kammarrätten i Stockholm* anser att det, trots Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2008:34, är angeläget att det i utlänningslagen införs en rätt att överklaga beslut där frågan om uppehållsrätt varit uppe till prövning.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen anser, i likhet med utredningen, att regleringen avseende dels de grundläggande villkoren

för inresa, vistelse och arbete, dels uppehållsrätt och dels avvisning och utvisning bör förtydligas. Regeringen behandlar dessa frågor vidare i avsnitten 6.3–6.5.

Migrationsverket och *Malmö tingsrätt* föreslår att förtydliganden även görs i regleringen avseende när en ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord. Enligt 5 kap. 18 § första stycket UtL gäller som huvudregel att en utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i Sverige. En ansökan om uppehållstillstånd får som huvudregel inte bifallas efter inresan. Från denna huvudregel finns ett antal undantag, bl.a. i 5 kap. 18 § andra stycket UtL. Även av 4 kap. 17 § UtIF framgår vissa fall när en ansökan om uppehållstillstånd kan bifallas även om utlänningen befinner sig i Sverige. Det gäller t.ex. om ansökan görs av en EES-medborgare, en medborgare i Schweiz eller en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Det gäller t.ex. också om ansökan görs av en familjemedlem till en sådan utlänning. I utlänningsförordningen finns också i 4 kap. 7 b § bestämmelser om att en ansökan om uppehållstillstånd i vissa fall kan bifallas även om utlänningen befinner sig i Sverige.

I och med rörlighetsdirektivets genomförande avskaffades ordningen med uppehållstillstånd för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Om dessa utlänningar uppfyller villkoren för uppehållsrätt har de rätt att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. Något hinder finns i och för sig inte för EES-medborgare och deras familjemedlemmar att ansöka om uppehållstillstånd men deras vistelse grundar sig numera många gånger inte på att de har ansökt och fått uppehållstillstånd utan på att de har uppehållsrätt. Mot den bakgrunden och då en eventuell överflyttning av undantagsbestämmelsen i 4 kap. 17 § UtIF såvitt gäller EES-medborgare och deras familjemedlemmar bör övervägas i ett större sammanhang finner regeringen inte skäl att nu föreslå att undantagsbestämmelsen när det gäller EES-medborgare och deras familjemedlemmar ska flyttas till utlänningslagen. Det saknas också skäl att i detta sammanhang föreslå en överflyttning av undantagsbestämmelsen såvitt gäller medborgare i Schweiz och tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat samt deras familjemedlemmar.

Kammarrätten i Stockholm anför att det är angeläget att det i utlänningslagen införs en rätt att överklaga beslut där frågan om uppehållsrätt varit uppe till prövning. I propositionen 2013/14:81 Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande, som beslutats av regeringen samma dag som denna proposition, föreslås att Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt ska kunna överklagas.

6.3 Bestämmelser om de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete

Regeringens förslag: Strukturen i 2 kap. UtL görs enhetlig på så sätt att huvudregler och undantag från huvudregler placeras i olika paragrafer. De centrala undantagen från kraven på pass och visering för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som finns i utlänningsförordningen flyttas till utlänningslagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändning. *Migrationsverket* anför att regleringen blir ännu tydligare om undantagen från kraven på visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd för EES-medborgare samlas i särskilda paragrafer. *Migrationsverket* anför också att särregleringen för nordiska medborgare är tydligare i nuvarande regelverk än i utredningens förslag. Enligt *Rikspolisstyrelsen* bör det förtydligas att det är utlänningar som har uppehållstillstånd respektive ställning som varaktigt bosatt i Sverige som är undantagna från kravet på visering.

Skälen för regeringens förslag: I 2 kap. UtL finns grundläggande villkor för att en utlänning ska få resa in, vistas och arbeta i Sverige. I kapitlet finns bestämmelser om krav på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd samt om undantag från dessa krav. Strukturen i kapitlet är dock inte helt enhetlig.

I 2 kap. 1 § UtL finns huvudregeln om krav på pass för inresa och vistelse i Sverige. Från denna huvudregel finns undantag i andra paragrafer i kapitlet. Exempelvis finns undantaget från kravet på pass för nordiska medborgare i 2 kap. 8 § UtL. Regleringen av kravet på arbetstillstånd är uppbyggd på samma sätt, dvs. att huvudregeln finns i en paragraf och undantagen i andra paragrafer. Denna struktur avviker från den som gäller för visering och uppehållstillstånd. I 2 kap. 3 § UtL anges att en utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 § UtL. Enligt 2 kap. 5 § UtL ska en utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader ha uppehållstillstånd om inte visering har beviljats för längre tid. I paragraferna med kraven på visering och uppehållstillstånd finns således även undantag från dessa krav. Undantag från kraven på visering och uppehållstillstånd finns även i andra paragrafer i kapitlet. Exempelvis finns undantag från kraven på visering och uppehållstillstånd för nordiska medborgare och undantag från kravet på uppehållstillstånd för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt i 2 kap. 8 § UtL. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att strukturen i 2 kap. UtL bör göras enhetlig på så sätt att huvudregler och undantag från huvudregler placeras i olika paragrafer.

Undantag från de krav som anges i 2 kap. UtL finns inte endast i utlänningslagen. I utlänningsförordningen finns bl.a. vissa undantag från kraven på pass och visering som rör EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Enligt 2 kap. 1 § första stycket UtLF är en utlänning

som är medborgare i en Schengenstat och som kommer till Sverige direkt från en sådan stat undantagen från kravet på pass för inresa och vistelse i landet. Av 3 kap. 1 § första stycket 1–3 UtIF följer att andra EES-medborgare än nordiska medborgare är undantagna från kravet på visering, om de har hemlandspass eller ett identitetskort som är utfärdat av en behörig myndighet och som utvisar medborgarskap eller om de är upptagna i ett kollektivpass. Enligt 3 kap. 1 § första stycket 15 UtIF är vidare utlänningar som har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av en behörig myndighet i en annan EES-stat undantagna från viseringskravet. De nu nämnda undantagen i utlänningsförordningen är centrala för EES-medborgare och deras familjemedlemmar och av stor praktisk betydelse för den fria rörligheten för personer. De bör därför framgå av utlänningslagen. Det nuvarande villkoret för viseringsfrihet för andra EES-medborgare än nordiska medborgare (att EES-medborgaren har hemlandspass eller identitetskort eller finns upptagen i ett kollektivpass) bör tas bort. Regleringen blir därmed lika för nordiska medborgare och för övriga EES-medborgare.

Förslaget att flytta vissa bestämmelser från utlänningsförordningen till utlänningslagen innebär att antalet bestämmelser i lagen ökar. Med hänsyn härtill och för att göra regleringen tydligare och mer lättillgänglig bör, vid sidan av paragrafen med undantag för diplomater m.fl., undantagen från kravet på pass, visering, uppehållstillstånd respektive arbetstillstånd regleras i varsin paragraf i 2 kap. UtIL. Regeringen anser däremot inte att undantagen från kraven på visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd för EES-medborgare bör placeras i särskilda paragrafer.

I 2 kap. UtIL anges i dag uttryckligen att kraven på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd inte gäller för medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge (2 kap. 8 § UtIL). *Migrationsverket* anför att särregleringen för nordiska medborgare inte är lika tydlig i utredningens förslag. Enligt utredningens förslag är nordiska medborgare undantagna från kravet på pass för att de är medborgare i en Schengenstat och från kravet på visering för att de är EES-medborgare. Endast i fråga om kraven på uppehållstillstånd och arbetstillstånd anges uttryckligen att kraven inte gäller för medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Regeringen delar utredningens bedömning att när samma regler gäller för nordiska medborgare och för medborgare i en annan Schengenstat respektive medborgare i en annan EES-stat bör reglerna för nordiska medborgare inte anges särskilt. Risken är annars att lagstiftningen ger ett intryck av att det skulle finnas materiella skillnader i reglerna för de olika grupperna som inte finns.

Rikspolisstyrelsen anser att bestämmelsen om undantag från kravet på visering bör förtydligas. Enligt Rikspolisstyrelsen bör det i bestämmelsen anges att det är utlänningar som har uppehållstillstånd respektive ställning som varaktigt bosatt i Sverige som är undantagna från kravet på visering. I propositionen 2013/14:83 Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, som beslutats av regeringen samma dag som denna proposition, lämnas förslag på sådant förtydligande avseende utlänningar med ställning som varaktigt bosatt. Det finns därför inte anledning att i detta lagstiftningsärende föreslå att bestämmelsen förtydligas såvitt gäller varaktigt bosatta.

I fråga om bestämmelsen bör förtydligas såvitt gäller utläningar som har uppehållstillstånd konstaterar regeringen att enligt 2 kap. 4 § UtL är uppehållstillstånd ett tillstånd att vistas i Sverige. Regeringen anser därför inte att det är nödvändigt med ett sådant förtydligande som Rikspolisstyrelsen föreslår avseende utläningar som har uppehållstillstånd.

6.4 Bestämmelser om uppehållsrätt

Regeringens förslag: Bestämmelserna om bibehållen uppehållsrätt flyttas från utlänningsförordningen till utlänningslagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har någon invändning mot förslaget. *Kammarrätten i Stockholm* anför att det vore önskvärt om även bestämmelser om uppehållsrätt som motsvarar artikel 6 i rörlighetsdirektivet infördes i utlänningslagen och om 3 a kap. 3 § 4 UtL ändrades så att bestämmelsen bättre överensstämmer med artikel 7.1 b i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Med uppehållsrätt avses enligt 3 a kap. 1 § UtL en rätt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. Bestämmelser om uppehållsrätt finns i 3 a kap. UtL och i 3 a kap. UtIF. I lagen finns huvudreglerna om uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt medan vissa undantag från dessa regler finns i förordningen. Att vissa bestämmelser om uppehållsrätt placerades i utlänningsförordningen motiverades vid genomförandet av rörlighetsdirektivet med att lagtexten inte skulle tyngas med alltför mycket detaljbestämmelser (jfr prop. 2005/06:77 s. 58 och 189).

I utlänningsförordningen finns bl.a. bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt. Enligt dessa bestämmelser behåller en EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare eller egen företagare sin uppehållsrätt t.ex. i vissa fall vid yrkesutbildning eller ofrivillig arbetslöshet (3 a kap. 1 § UtIF). Familjemedlemmar till EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt i vissa fall om den EES-medborgare från vilken deras uppehållsrätt härletts avlider eller reser ut ur Sverige eller om anknytningen till EES-medborgaren upphör genom äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskapet, upplösning av det registrerade partnerskapet eller upphörande av samboförhållandet (3 a kap. 2–4 §§ UtIF).

Bestämmelserna om bibehållen uppehållsrätt är betydelsefulla i den praktiska tillämpningen. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att bestämmelserna bör flyttas från utlänningsförordningen till utlänningslagen.

Kammarrätten i Stockholm anför att det vore önskvärt om även bestämmelser om uppehållsrätt som motsvarar artikel 6 i rörlighetsdirektivet infördes i utlänningslagen. I artikel 6 i rörlighetsdirektivet behandlas rätten till vistelse i en annan medlemsstat i högst tre månader utan att uppfylla andra villkor än att inneha ett giltigt pass eller,

beträffande EES-medborgare, ett giltigt identitetskort. Svensk rätt uppfyller kraven i artikel 6 men i utlänningslagen har begreppet uppehållsrätt reserverats för rätten att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. Regeringen finner inte skäl att låta begreppet få en annan innebörd.

Kammarrätten anför vidare att det vore önskvärt om 3 a kap. 3 § 4 UtL ändrades så att bestämmelsen bättre överensstämmer med artikel 7.1 b i rörlighetsdirektivet. Det vore också önskvärt om det då framgick om det är en belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen som avses eller något annat. Det saknas beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärendet överväga den frågan.

6.5 Bestämmelser om avvísning och utvisning

Regeringens förslag: Regleringen rörande avvísning och utvisning i utlänningslagen struktureras om. Förutsättningarna för avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar regleras för sig. Bestämmelserna om utvisning på grund av brott placeras i ett nytt kapitel i utlänningslagen.

Reglerna om när avvísning respektive utvisning får ske anpassas ytterligare till att EES-medborgare och deras familjemedlemmar många gånger inte behöver uppehållstillstånd för rätt till vistelse i Sverige mer än tre månader. Avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar som sker i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan ska ske i form av avvísning. Avlägsnande som sker efter denna tremånadersperiod eller som beslutas av allmän domstol på grund av brott ska ske i form av utvisning.

Regleringen förses med fler rubriker och bestämmelserna som reglerar förutsättningarna för avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar formuleras så att författningstexten ligger närmare rörlighetsdirektivets lydelse.

Hänvisningen till Schengenkonventionen i en av de avvísningsbestämmelser som behandlar avvísning av en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare ersätts med en hänvisning till gränskodexen.

Följändringar görs i lagen om särskild utlänningskontroll och lagen om rättspsykiatriskt forskningsregister.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. I utredningens förslag är bestämmelserna om utvisning på grund av brott placerade tillsammans med övriga bestämmelser om avvísning och utvisning. Utredningens författningsförslag har en delvis annorlunda teknisk och språklig utformning än regeringens.

Remissinstanserna avseende utredningens förslag: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändning. *Kammarrätten i Stockholm* framhåller att det är mycket angeläget att bestämmelserna om avvísning och utvisning görs mer tydliga när det gäller EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Södertörns tingsrätt har synpunkter på utredningens förslag i den del som rör reglerna om utvisning på grund av brott och kan inte tillstyrka den föreslagna utformningen av 8 kap. UtL. Enligt tingsrätten bör bestämmelserna om utvisning på grund av brott placeras i ett särskilt avsnitt eller kapitel i utlänningslagen eller i brottsbalken. *Migrationsverket* anför att det kan vara en fördel om bestämmelserna om utvisning på grund av brott samlas. *Riksdagens ombudsmän (JO)* ifrågasätter utredningens bedömning att dess förslag inte innebär några sakliga förändringar i de regler som redan gäller. JO anför att enligt förslaget kan en EES-medborgare inte avvisas exempelvis med hänvisning till att han eller hon under vistelsen i Sverige inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt utan endast ”av hänsyn till allmän ordning och säkerhet” och under vissa ytterligare förutsättningar. Det utgör enligt JO en förändring i förhållande till vad som i dag gäller för EES-medborgare. JO anför att det inte kan vara meningen att de grundläggande materiella avvisningsreglerna tas bort för EES-medborgare. *Rikspolisstyrelsen (RPS)* framför att utredningens förslag innebär försämrade möjligheter för polismyndigheten att fatta beslut om avvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar som en brottsförebyggande åtgärd och att detta är negativt ur brottsbekämpande synpunkt. RPS anser också att det är viktigt att det belyses vem som har bevisbördan för när inresa har skett eftersom inresedatum blir avgörande för vilken myndighet som har beslutsbehörigheten. RPS anför vidare att utlänningslagen eller utlänningsförordningen bör kompletteras med en bestämmelse om underrättelseskyldighet för polisen i vissa fall. *Säkerhetspolisen* har inget att erinra mot den föreslagna regeln att en EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet om avsikten är att sabotage, spioneri och olovlig underrättelseverksamhet ingår i begreppet allmän ordning och säkerhet. *Säkerhetspolisen* anför vidare att det kan övervägas att i författningstexten förtydliga att den inresa som avses är inresan i Sverige. *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen om avvisning vid orimlig belastning för biståndssystemet inte bör begränsas till biståndssystemet enligt socialtjänstlagen eftersom förmåner även kan utgå med stöd av andra lagar.

Promemorians förslag angående hänvisning till Schengenkonventionen överensstämmer med regeringens i denna del.

Remissinstanserna avseende promemorians förslag: Ingen av remissinstanserna har någon invändning mot förslaget i denna del.

Skälen för regeringens förslag

Regleringens struktur

I 8 kap. UtL finns i dag utlänningslagens bestämmelser om avvisning och utvisning. Kapitlet är uppbyggt på så sätt att först finns bestämmelser om avvisning, därefter bestämmelser om utvisning och efter det bestämmelser som gäller både avvisning och utvisning. Sist i kapitlet finns bestämmelser om beslut vid sidan av beslut om avvisning eller utvisning. Reglerna om utvisning på grund av brott är placerade i ett särskilt avsnitt bland bestämmelserna om utvisning. Bestämmelserna

som gäller särskilt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar finns utspridda i kapitlet.

För att göra regleringen för EES-medborgare och deras familjemedlemmar tydligare bör bestämmelserna med förutsättningarna för avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar hållas samman och skiljas från motsvarande bestämmelser för övriga utlännningar. Enligt regeringens bedömning bör därför 8 kap. UtL struktureras om på följande sätt. Efter en inledande bestämmelse om kapitlets innehåll bör förutsättningarna för avvisning och utvisning av andra utlännningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar regleras och därefter förutsättningarna för avvisning och utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar. I den sista delen av kapitlet bör övriga bestämmelser placeras.

Utredningen har övervägt om bestämmelserna om utvisning på grund av brott bör placeras i ett eget kapitel eller på annat sätt särskilt. Enligt utredningen skulle dock en sådan placering innebära ett större behov av hänvisningar eller parallella bestämmelser och göra den samlade regleringen svårgripbar, inte minst för den enskilde. Utredningen har därför valt att placera bestämmelserna om utvisning på grund av brott tillsammans med övriga bestämmelser om avlägsnande. *Södertörns tingsrätt* framför att de allmänna domstolarna, som inte arbetar med utlänningslagstiftningen i sin dagliga verksamhet, har ett särskilt behov av att kunna arbeta med lättillgängliga och klart avgränsade regler. Enligt tingsrätten bör därför bestämmelserna om utvisning på grund av brott placeras i ett särskilt avsnitt eller kapitel i utlänningslagen eller i brottsbalken. *Migrationsverket* anför att det kan vara en fördel om bestämmelserna om utvisning på grund av brott samlas.

Utvisning på grund av brott är den enda formen av avlägsnande som prövas av allmän domstol. Regeringen anser därför att det finns starka skäl för att placera bestämmelserna om utvisning på grund av brott klart avskilda från övriga bestämmelser om avlägsnande. En sådan placering kräver något fler hänvisningar eller parallella bestämmelser än den placering som utredningen föreslår. Enligt regeringens bedömning överväger dock fördelarna med en sådan lösning de eventuella nackdelarna.

Utvisning på grund av brott är en s.k. särskild rättsverkan av brott. Bestämmelser om andra särskilda rättsverkningar av brott, t.ex. förverkande, finns också i utlänningslagen. Enligt regeringens bedömning saknas skäl att placera just bestämmelserna om utvisning på grund av brott i brottsbalken. Bestämmelserna bör i stället placeras i ett nytt kapitel (8 a kap.) i utlänningslagen. Även i det kapitlet bör bestämmelserna med förutsättningarna för avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar hållas samman och skiljas från motsvarande bestämmelser för övriga utlännningar.

I syfte att öka överskådligheten och göra regleringen tydligare bör fler och mer upplysande mellanrubriker införas. I rubrikerna till de avsnitt som innehåller förutsättningarna för avlägsnande bör anges vilken personkrets som avsnitten omfattar, dvs. EES-medborgare och deras familjemedlemmar eller andra utlännningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Med hänsyn till det stora antalet förändringar som föreslås i 8 kap. UtL bör kapitlet upphävas och ersättas med ett nytt.

Avvisning eller utvisning

Enligt 8 kap. 5 § UtL får beslut om avvisning i första instans inte fattas senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige. Avlägsnande som beslutas i första instans senare än tre månader efter den första ansökan om uppehållstillstånd efter ankomsten till Sverige eller som beslutas av allmän domstol på grund av brott benämns utvisning.

Det bör i detta sammanhang också nämnas att en utlänning inte får avvisas, om han eller hon vid ankomsten till Sverige hade eller under en tid därefter har haft uppehållstillstånd som har upphört att gälla (8 kap. 3 § UtL). Vid genomförandet av rörlighetsdirektivet kompletterades den bestämmelsen på så sätt att avvisning inte heller får ske på den grunden att utlänningen saknar uppehållstillstånd, om han eller hon under tid då sådant tillstånd krävs för vistelse i Sverige i stället har haft men inte längre har uppehållsrätt. Vidare får avvisning inte ske av en utlänning som har uppehållsrätt. I dessa fall kan i stället utvisning komma i fråga (8 kap. 7 och 7 a §§ UtL).

För att åstadkomma så tydliga regler som möjligt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar finns anledning att överväga om reglerna om när avvisning respektive utvisning får ske bör ändras. Som framgår ovan behöver EES-medborgare och deras familjemedlemmar många gånger inte uppehållstillstånd för rätt till vistelse i Sverige mer än tre månader. Den nuvarande kopplingen till ansökan om uppehållstillstånd är därför mindre lämplig för dessa utlänningar. Till detta kommer att rörlighetsdirektivets bestämmelser om rätt till vistelse, som avlägsnandebestämmelserna för EES-medborgare och deras familjemedlemmar till viss del bygger på, skiljer på vistelse i tre månader efter inresan och vistelse under längre tid än tre månader efter inresan. Regeringen anser mot den bakgrunden att reglerna om när avvisning respektive utvisning får ske av EES-medborgare och deras familjemedlemmar bör ändras. Avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar som sker i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan bör ske i form av avvisning. Avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar som sker efter denna tremånadersperiod eller som beslutas av allmän domstol på grund av brott bör i stället ske i form av utvisning.

Säkerhetspolisen anser att det kan övervägas att i författningstexten förtydliga att den inresa som avses är inresan i Sverige. Enligt regeringens bedömning är ett sådant förtydligande inte nödvändigt. I 1 kap. 5 § första stycket UtL anges att med inresa avses i utlänningslagen att en utlänning passerar in över gränsen för svenskt territorium.

Beslut om avvisning i första instans kan fattas av både Migrationsverket och av polismyndigheten. I vissa situationer har dock Migrationsverket exklusiv behörighet att besluta om avvisning (jfr 8 kap. 4 § UtL). Beslut om utvisning fattas i första instans alltid av Migrationsverket, såvida det inte handlar om utvisning på grund av brott. *Rikspolisstyrelsen* (RPS) anför att det är viktigt att det belyses vem som har bevisbördan för

när inresa har skett. RPS påpekar att inresedatum blir avgörande för vilken myndighet som har beslutsbehörigheten och att Schengenområdet gränslösa resande medför att det kan vara svårt att reda ut när inresa har skett. Även enligt gällande regelverk har inresedatum betydelse, bl.a. för att beräkna den uppehållstillståndsfria tiden (jfr 4 kap. 2 § UtlF). Någon ändring när det gäller bevisbördans placering är inte avsedd genom det nu aktuella förslaget.

RPS anför vidare att utlänningslagen eller utlänningsförordningen bör kompletteras med en bestämmelse som innebär att polisen ska underrätta Migrationsverket i vissa fall när polisen anträffar en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som sannolikt befunnit sig i Sverige mer än tre månader. En sådan bestämmelse är av den karaktären som lämpligen placeras i förordning. Regeringen avser att i samband med beredningen av de förordningsändringar som föranleds av förslagen i denna proposition överväga behovet av förordningsändringar med anledning av vad RPS anför i denna del.

Grunderna för avvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Enligt artikel 5 i rörlighetsdirektivet ska medlemsstaterna tillåta unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt identitetskort eller pass och tillåta unionsmedborgares familjemedlemmar som inte själva är unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt pass. Unionsmedborgares familjemedlemmar som inte själva är unionsmedborgare får under vissa förutsättningar åläggas skyldighet att ha visering.

Av artikel 6 i direktivet följer att unionsmedborgare ska ha rätt att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium i högst tre månader utan några andra villkor eller formaliteter än kravet på att inneha ett giltigt identitetskort eller pass. Även unionsmedborgares familjemedlemmar som inte själva är unionsmedborgare ska ha rätt att uppehålla sig på en medlemsstats territorium i högst tre månader, om de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren och har ett giltigt pass. Rätten enligt artikel 6 ska gälla för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar så länge de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem (artikel 14.1). Avlägsnande på grund av belastning för det sociala biståndssystemet får inte ske av unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar om unionsmedborgarna är anställda, egen företagare eller arbetssökande (artikel 14.4).

Därutöver gäller enligt artikel 27.1 i direktivet att medlemsstaterna får begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

Av nämnda direktivsbestämmelser framgår att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar får avlägsnas vid inresan eller under de tre första månaderna efter inresan om de saknar föreskrivna handlingar, om de blir en belastning för det sociala biståndssystemet eller av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. I förtydligande syfte bör utlänningslagens bestämmelser som reglerar förutsättningarna för avvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar utformas så

att det klart framgår att det är dessa tre avvisningsgrunder som gäller. Det bör i detta sammanhang nämnas att Sverige har valt att inte införa en möjlighet att avlägsna EES-medborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän hälsa (folkhälsa). Grunderna för avvisning bör regleras i olika paragrafer.

När det gäller avvisningsgrunden belastning för det sociala biståndssystemet anges i dag i 8 kap. 2 § tredje stycket UtIL att för en EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlemmar gäller att avvisning får ske, av andra än arbetstagare, egen företagare, arbetssökande samt dennes familjemedlemmar, om någon av dem efter inresan i Sverige visar sig utgöra en *belastning* för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen. Bestämmelsen bygger på den svenska språkversionen av artikel 14.1 i rörlighetsdirektivet. Vid genomförandet av direktivet konstaterades dock att i den engelska språkversionen anges "unreasonable burden" vilket ger stöd för att det är en belastning av viss betydelse som avses (prop. 2005/06:77 s. 62). För att förtydliga vad som gäller bör i den svenska författningstexten anges "orimlig belastning" i stället för "belastning" (jfr även artikel 14.3 i rörlighetsdirektivet och skäl 16 i ingressen samt prop. 2005/06:77 s. 193 f).

Förvaltningsrätten i Malmö anser att tillämpningsområdet för bestämmelsen om avvisning vid orimlig belastning för biståndssystemet inte bör begränsas till biståndssystemet enligt socialtjänstlagen eftersom förmåner även kan utgå med stöd av andra lagar. Det saknas beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärende överväga en sådan ändring som förvaltningsrätten efterfrågar (jfr avsnitt 6.4).

Några remissinstanser har synpunkter på förslaget som rör avvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. *Riksdagens ombudsmän (JO)* ifrågasätter utredningens bedömning att dess förslag inte innebär några sakliga förändringar i de regler som redan gäller. JO anför att enligt förslaget kan en EES-medborgare inte avvisas exempelvis med hänvisning till att han eller hon under vistelsen i Sverige inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt utan endast "av hänsyn till allmän ordning och säkerhet" och under vissa ytterligare förutsättningar. Det utgör enligt JO en förändring i förhållande till vad som i dag gäller för EES-medborgare. *Rikspolisstyrelsen (RPS)* framför att utredningens förslag innebär försämrade möjligheter för polismyndigheten att fatta beslut om avvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar som en brottsförebyggande åtgärd och att detta är negativt ur brottsbekämpande synpunkt. Regeringen vill med anledning av dessa synpunkter anföra följande. I samtliga bestämmelser om avvisning i 8 kap. UtIL anges att avvisning får ske. Någon ovillkorlig skyldighet att avvisa en utlänning som uppfyller rekvisiten i bestämmelserna föreligger således inte utan myndigheterna får efter omständigheterna pröva om avvisning bör ske. När prövningen avser en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare måste avvisningsbestämmelserna tolkas i ljuset av bl.a. rörlighetsdirektivet (direktivkonform tolkning). Mot den bakgrunden anser regeringen att det även enligt gällande rätt föreligger hinder mot att avvisa en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare om det skulle strida mot rörlighetsdirektivet.

Säkerhetspolisen har inget att erinra mot den föreslagna regeln att en EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får

avvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet om avsikten är att sabotage, spioneri och olovlig underrättelseverksamhet ingår i begreppet allmän ordning och säkerhet.

Begreppet allmän ordning och säkerhet är ett unionsrättsligt begrepp och ska ges den innebörd som följer av unionsrätten. Allmän ordning tolkas generellt som att förhindra störande av samhällsordningen. EU-domstolen har uttalat att för att en situation ska omfattas av begreppet allmän ordning, måste det under alla omständigheter, utöver den störning av ordningen i samhället som varje lagöverträdelse innebär, föreligga ett verkligt, aktuellt och tillräckligt allvarligt hot avseende ett grundläggande samhällsintresse. Allmän säkerhet anses som regel omfatta både en medlemsstats inre och yttre säkerhet med syftet att bevara medlemsstatens territoriums okränkbarhet och dess institutioner. Förhindrande av sabotage, spioneri och olovlig underrättelseverksamhet torde enligt regeringens bedömning ingå i begreppet allmän ordning och säkerhet. Det är dock viktigt att notera att de allmänna principer som framgår av artiklarna 27.1 och 27.2 och som närmare behandlas i avsnittet nedan måste beaktas vid avlägsnande av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare av skäl hänförliga till allmän ordning och säkerhet.

Förutsättningar för avvisning och utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet

I rörlighetsdirektivet anges att hänsyn till allmän ordning eller säkerhet inte får åberopas för att tjäna ekonomiska syften (artikel 27.1). Åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet ska överensstämma med proportionalitetsprincipen och uteslutande vara grundade på vederbörandes personliga beteende. Tidigare straffdomar ska inte i sig utgöra skäl för sådana åtgärder. Den berörda personens eget beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte beaktar omständigheterna i det enskilda fallet eller som tar allmänpreventiva hänsyn ska inte accepteras (artikel 27.2). Dessa allmänna principer har inte uttryckligen angetts i utlänningslagen. Principerna ska visserligen beaktas redan i dag (jfr prop. 2005/06:77 s. 77 f, MIG 2009:21 och NJA 2009 s. 559) men det framgår inte uttryckligen av lagen. Regleringen bör i detta avseende förtydligas något.

Proportionalitetsprincipen är en hävdvunnen princip i svensk rätt och gäller som en allmän rättsgrundsats inom förvaltningsrätten. I 1 kap. 8 § UtL anges också att lagen ska tillämpas så att en utlänningsfrihet inte begränsas mer än vad som är nödvändigt i varje enskilt fall. Regeringen anser mot den bakgrunden att det inte är nödvändigt att i anslutning till bestämmelserna om avlägsnande av EES-medborgare och deras familjemedlemmar ange att åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning och säkerhet ska överensstämma med proportionalitetsprincipen.

Av artikel 28.1 i rörlighetsdirektivet följer att innan ett beslut om avlägsnande av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet fattas ska sådana faktorer beaktas som längden av personens uppehåll inom dess territorium, personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation, sociala och kulturella integrering i den mottagande

medlemsstaten och banden till ursprungslandet. De faktorer som anges i artikel 28.1 ska beaktas redan i dag (jfr 8 kap. 11 och 17 a §§ UtL, prop. 2005/06:77 s. 82 och NJA 2009 s. 559) men samtliga dessa faktorer anges inte uttryckligen i lagen. I förtydligande syfte bör regleringen ändras i detta avseende. Av regleringen bör framgå att de nu nämnda faktorerna ska beaktas vid såväl avvisning som utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

När det gäller den lagtekniska lösningen föreslår regeringen att bestämmelsen som placeras i 8 kap. UtL ska innehålla en uppräknning av de faktorer som anges i artikel 28.1 i rörlighetsdirektivet och inte en hänvisning till bestämmelsen som motsvarar nuvarande 8 kap. 11 § första stycket UtL (som anger vilka faktorer som ska beaktas när en domstol överväger att utvisa en utlänning på grund av brott). För att det inte ska råda någon tvekan om att de faktorer som anges i artikel 28.1 även ska beaktas vid utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare på grund av brott bör vid utvisning på grund av brott, förutom bestämmelsen som anger vilka faktorer som ska beaktas när en domstol överväger att utvisa en utlänning på grund av brott, även gälla vad som föreskrivs i den bestämmelse som nämns ovan och som föreslås i fråga om annat avlägsnande än utvisning på grund av brott.

Hänvisning till Schengenkonventionen

Artikel 5 i Schengenkonventionen har upphört att gälla i och med ikraftträdandet av gränskodexen. Hänvisningen i en av de avvisningsbestämmelser som behandlar avvisning av en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare till artikel 5 i Schengenkonventionen bör därför ersättas med en hänvisning till artikel 5 i gränskodexen.

Följändringar i andra lagar

Förslaget att regleringen rörande avvisning och utvisning i utlänningslagen struktureras om föranleder ändrade paragrafhänvisningar i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll och lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister.

I likhet med vad som föreslås ovan beträffande utlänningslagen bör det i lagen om särskild utlänningskontroll förtydligas att de allmänna principer som anges i artiklarna 27.1 och 27.2 i rörlighetsdirektivet ska beaktas (jfr prop. 2005/06:77 s. 77 f).

7 Ekonomiska konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslaget att ändra reglerna om när avvisning respektive utvisning får ske av EES-medborgare och deras familjemedlemmar får marginella ekonomiska konsekvenser för polismyndigheterna och Migrationsverket. Kostnadsökningarna rymms inom befintliga anslagsramar.

Övriga förslag får inga ekonomiska konsekvenser.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Migrationsverket* anför att utredningens förslag kommer att innebära att verkets arbetsbelastning ökar något men sannolikt rör det sig om ett begränsat antal extra ärenden. *Södertörns tingsrätt* anför att utredningens bedömning att lagförslagen inte kommer att innebära några beaktansvärda kostnadsökningar framstår som realistisk.

Skälen för regeringens bedömning: Förslaget att ändra reglerna om när avvisning respektive utvisning får ske av EES-medborgare och deras familjemedlemmar innebär att vissa fall av avlägsnande som i dag handläggs som ärenden om avvisning kommer att handläggas som ärenden om utvisning. Som regel får i dag såväl Migrationsverket som polismyndigheten pröva dessa ärenden. När ärendena ska handläggas som utvisningsärenden ska de prövas av Migrationsverket. Förslaget innebär att Migrationsverkets arbetsbelastning kommer att öka något medan polismyndigheternas arbetsbelastning kommer att minska. Regeringen bedömer att det rör sig om ett begränsat antal extra ärenden för Migrationsverket. Kostnadsökningarna för Migrationsverket bedöms mot den bakgrunden vara marginella och rymmas inom befintliga anslagsramar.

Övriga förslag bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De föreslagna lagändringarna träder i kraft den 1 maj 2014.

Vid tillämpningen av vissa paragrafer i utlänningslagen och en paragraf i lagen om rättspsykiatriskt forskningsregister ska med beslut som nämns i paragraferna likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

Utredningens förslag och bedömning: Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2013. Enligt utredningens bedömning behövs inte några särskilda övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Tidpunkten för ikraftträdande bör därför bestämmas till den 1 maj 2014.

Som framgår ovan innebär förslaget att ändra reglerna om när avvisning respektive utvisning får ske av EES-medborgare och deras familjemedlemmar att vissa ärenden om avvisning som i dag handläggs av polismyndigheten ska handläggas som ärenden om utvisning av Migrationsverket. När lagen träder i kraft kan det finnas sådana pågående ärenden hos polismyndigheterna. De föreslagna reglerna ska, om inte

annat särskilt föreskrivs, tillämpas vid prövning som sker från och med den dag då de nya reglerna träder i kraft (jfr RÅ 1991 ref. 1). Det innebär att de nya reglerna ska tillämpas från ikraftträdandet och att Migrationsverket ska ta emot de ärenden som uppkommit hos polismyndigheterna innan ikraftträdandet men som ännu inte avgjorts av dem. Det saknas skäl att införa någon annan ordning.

Förslaget att regleringen rörande avvisning och utvisning i utlänningslagen struktureras om föranleder ändrade paragrafhänvisningar i vissa bestämmelser i utlänningslagen. Det finns därför behov av en övergångsbestämmelse till lagen om ändring i utlänningslagen som innebär att vid tillämpningen av vissa paragrafer i utlänningslagen ska med beslut som nämns i paragraferna likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser. Det finns också behov av en övergångsbestämmelse till lagen om ändring i lagen om rättspsykiatriskt forskningsregister som innebär att vid tillämpning av 7 § 3 i lagen om rättspsykiatriskt forskningsregister ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

1 kap.

1 § I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatta i Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
- *utvisning på grund av brott (8 a kap.)*,
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
- hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),

- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

Paragrafen innehåller en innehållsförteckning till lagen.

Paragrafen ändras till följd av att ett nytt kapitel, 8 a kap., införs i lagen.

2 kap.

3 § En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering.

Paragrafen behandlar kravet på visering för inresa och vistelse i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Ändringen innebär att de undantag från viseringskravet som finns i paragrafen tas bort. Undantagen placeras i stället i 8 a §.

5 § En utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader ska ha uppehållstillstånd.

Paragrafen behandlar kravet på uppehållstillstånd för vistelse i Sverige mer än tre månader. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Ändringen innebär att det undantag från kravet på uppehållstillstånd som finns i paragrafen tas bort. Undantaget placeras i stället i 8 b §.

8 § *Kravet på pass enligt 1 § för inresa gäller inte för en utlänning som är medborgare i en Schengenstat om han eller hon reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat.*

Kravet på pass enligt 1 § för vistelse gäller inte för en medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och inte heller för en utlänning som är medborgare i en annan Schengenstat om han eller hon har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat.

Paragrafen innehåller undantag från kravet på pass enligt 1 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Paragrafen ändras på så sätt att undantagen från kraven på visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd tas bort. De undantagen placeras i stället i 8 a, 8 b respektive 8 c §. Paragrafen ändras även på så sätt att det undantag från kravet på pass för medborgare i en Schengenstat som finns i 2 kap. 1 § första stycket UtIF flyttas till denna paragraf. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt och redaktionellt.

I *första stycket* finns undantag från kravet på pass för inresa. För såväl en medborgare i ett nordiskt land som en medborgare i en annan Schengenstat gäller undantaget från kravet på pass för inresa under förutsättning att personen i fråga reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat. I *andra stycket* finns undantag från kravet på pass för vistelse. En medborgare i en annan Schengenstat än ett nordiskt land är undantagen från kravet på pass för vistelse endast om han eller hon har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat. Detta villkor gäller inte för att en nordisk medborgare ska vara undantagen från kravet på pass för vistelse.

8 a § *Kravet på visering enligt 3 § gäller inte för en utlänning som*

- 1. är EES-medborgare,*
- 2. har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av en behörig myndighet i en annan EES-stat,*
- 3. har uppehållstillstånd,*
- 4. har ställning som varaktigt bosatt, eller*
- 5. återtas enligt 6 a kap. 14 §.*

Paragrafen, som är ny, innehåller undantag från kravet på visering enligt 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I *punkt 1* regleras det undantag från kravet på visering för nordiska medborgare som hittills funnits i 8 §. Punkt 1 innehåller också undantag från viseringskravet för andra EES-medborgare än nordiska medborgare. Regleringen avseende andra EES-medborgare än nordiska medborgare motsvarar i tillämpliga delar hittills gällande reglering i 3 kap. 1 § första stycket 1–3 UtIF. Villkoret för viseringsfrihet för andra EES-medborgare än nordiska medborgare, att EES-medborgaren har hemlandspass eller identitetskort eller finns upptagen i ett kollektivpass, tas dock bort. Fortsättningsvis gäller alltså samma regler för viseringsfrihet för alla EES-medborgare.

Undantaget i *punkt 2* motsvarar hittills gällande reglering i 3 kap. 1 § första stycket 15 UtIF.

I *punkt 3–5* införs de undantag från viseringskravet som flyttas från 3 §.

8 b § *Kravet på uppehållstillstånd enligt 5 § gäller inte för en utlänning som*

- 1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,*
- 2. har uppehållsrätt, eller*
- 3. har visering för längre tid än tre månader.*

Paragrafen, som är ny, innehåller undantag från kravet på uppehållstillstånd enligt 5 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I paragrafen införs, med vissa redaktionella ändringar, de undantag från kravet på uppehållstillstånd som flyttas från 8 § (punkt 1 och 2) och 5 § (punkt 3).

8 c § *Kravet på arbetstillstånd enligt 7 § gäller inte för en utlänning som*

- 1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,*
- 2. har uppehållsrätt, eller*
- 3. har permanent uppehållstillstånd.*

Paragrafen, som är ny, innehåller undantag från kravet på arbetstillstånd enligt 7 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I paragrafen införs, med vissa redaktionella ändringar, de undantag från kravet på arbetstillstånd som flyttas från 8 §.

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om att utlänningar *i andra fall än de som anges i 8–8 c §§* får resa in i Sverige samt vistas och arbeta här utan pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från kraven på pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.

Paragrafen anpassas till bestämmelserna i 8–8 c §§.

3 a kap.

Att behålla uppehållsrätt i vissa fall

5 a § *En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare eller egen företagare enligt 3 § 1 anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt även om han eller hon*

1. drabbas av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, eller

2. inleder en yrkesutbildning.

I fall som avses i första stycket 2 måste utbildningen ha samband med den tidigare sysselsättningen, förutom i fall då EES-medborgaren är ofrivilligt arbetslös.

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare enligt 3 § 1 anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetsökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Har EES-medborgaren fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller inträffar den ofrivilliga arbetslösheten under de första tolv månaderna av en anställning, anses EES-medborgaren under motsvarande förutsättningar i stället som arbetstagare i sex månader och behåller sin uppehållsrätt under samma tid.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt för vissa EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Regleringen motsvarar den hittills gällande regleringen i 3 a kap. 1 § UtIF.

5 b § *En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt om den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider, under förutsättning att familjemedlemmen då har vistats i Sverige som familjemedlem under minst ett år och*

1. är arbetstagare eller egen företagare i Sverige,

2. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige, eller

3. är medlem i en familj som redan är bildad i Sverige av en person som uppfyller villkoren i 1 eller 2.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar till EES-medborgare som inte själva är EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Regleringen motsvarar, med ett förtydligande i punkt 2 avseende för vem sjukförsäkringen ska gälla, den hittills gällande regleringen i 3 a kap. 2 § första stycket UtIF.

5 c § *En EES-medborgares familjemedlem som är släkting i rakt nedstigande första led till EES-medborgaren och som är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige behåller sin uppehållsrätt om den förälder från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider eller reser ut ur Sverige. Detsamma gäller en person som har vårdnaden om familjemedlemmen. Upphållsrätten kvarstår till dess att familjemedlemmen har avslutat studierna.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt för vissa studerande och för den som har vårdnaden om den studerande. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Regleringen motsvarar den hittills gällande regleringen i 3 a kap. 3 § UtIF. I bestämmelsen används uttrycket ”släkting i rakt nedstigande första led till EES-medborgaren” för att bestämmelsen ska omfatta barn, oavsett ålder, till EES-medborgaren (jfr 1 kap. 2 §).

5 d § *En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt om anknytningen till den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt upphör genom äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskapet eller upphörande av samboförhållandet, under förutsättning att han eller hon uppfyller vad som föreskrivs i 5 b § 1, 2 eller 3 och*

1. äktenskapet eller samboförhållandet har varat i minst tre år, varav minst ett år i Sverige, när förfarandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av samboförhållandet inleds,

2. vårdnaden av EES-medborgarens barn har överlåtits på familjemedlemmen,

3. det är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter i förhållandet, eller

4. familjemedlemmen genom överenskommelse mellan föräldrarna eller genom domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett barn och denna umgängesrätt måste utövas i Sverige.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar till EES-medborgare som inte själva är EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Regleringen motsvarar den hittills gällande regleringen i 3 a kap. 4 § första stycket UtIF med den ändringen att registrerat partnerskap inte anges i paragrafen (jfr 3 a kap. 2 §). Att författningsbestämmelser med anknytning till äktenskap ska tillämpas på motsvarande sätt på tidigare registrerat partnerskap framgår av 3 kap. 1 § lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap jämförd med 2 § lagen (2009:260) om upphävande av lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap.

5 kap.

21 § Av 8 kap. 27 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

I paragrafen upplyses om att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall får besluta om uppehållstillstånd.

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna när det gäller Prop. 2013/14:82 regleringen rörande avvissning och utvisning.

6 kap.

1 § Arbetstillstånd *ska* ges för viss tid. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetstillstånd framgår av 2 kap. 8 c § 3.

Paragrafen innehåller bestämmelser om arbetstillstånd.

Paragrafhänvisningen i *andra stycket* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen avseende de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete.

6 § Av 8 kap. 27 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvissning och utvisning i vissa fall också får besluta om arbetstillstånd.

I paragrafen upplyses om att den instans som prövar överklagande av beslut om avvissning och utvisning i vissa fall får besluta om arbetstillstånd.

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvissning och utvisning.

8 kap. Avvissning och utvisning

Kapitlets innehåll

1 § *I detta kapitel finns bestämmelser om avvissning och utvisning.*

Bestämmelser om utvisning på grund av brott finns i 8 a kap.

Bestämmelser om utvisning av hänsyn till rikets säkerhet och på grund av befärad brottslighet enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott finns i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Paragrafen, som är ny, innehåller upplysningsbestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I *första stycket* anges att det i kapitlet finns bestämmelser om avvissning och utvisning. Av *andra stycket* framgår att bestämmelser om utvisning på grund av brott finns i 8 a kap. Bestämmelsen i *tredje stycket* motsvarar hittills gällande 8 kap. 15 § och upplyser om att det finns bestämmelser om utvisning i lagen om särskild utlänningskontroll.

Förutsättningar för avvissning och utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvissning

2 § *En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas*

1. om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige,

2. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige,

4 § *En utlänning får inte avvisas enligt 2 eller 3 § om han eller hon vid ankomsten till Sverige hade eller under en tid därefter har haft uppehållstillstånd som har upphört att gälla.*

I paragrafen, som är ny, anges vissa fall när avvisning inte får ske. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 3 § första stycket första meningen, med den ändringen att paragrafen endast gäller andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

5 § *Beslut om avvisning enligt 2 eller 3 § i första instans får inte fattas senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige.*

Av paragrafen, som är ny, framgår att beslut om avvisning i första instans inte får fattas efter viss angiven tidpunkt. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 5 §, med den ändringen att paragrafen endast gäller andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Utvisning

6 § *En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare och som inte avvisas enligt 2 § 1 eller 2 får utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om utvisning. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 7 § första meningen, med den ändringen att paragrafen endast gäller andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Beaktande av verkställighetshinder

7 § *När en fråga om avvisning eller utvisning enligt 2, 3 eller 6 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om beaktande av verkställighetshinder. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 17 § såvitt avser annat avlägsnande än utvisning på grund av brott av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Avvisning när föreskrivna handlingar saknas

8 § En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon saknar pass eller visering när det krävs en sådan handling för inresa eller vistelse i Sverige.

Avvisning får inte ske på den grunden att utlänningen saknar pass om han eller hon kan styrka sin identitet på annat sätt än genom innehav av pass.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om avvisning när en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare saknar föreskrivna handlingar. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 1 § första stycket 1 jämförd med 8 kap. 1 § andra stycket och, såvitt avser avsaknad av visering, 8 kap. 1 § första stycket 2, med den ändringen att avvisning inte får ske senare än tre månader efter inresan. Paragrafen har sin grund i artiklarna 5 och 6 i rörlighetsdirektivet.

Avvisning vid orimlig belastning för biståndssystemet

9 § En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen (2001:453).

En utlänning som har uppehållsrätt får inte avvisas enligt första stycket.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om avvisning när en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 2 § tredje stycket jämförd med 8 kap. 3 § andra stycket, med den ändringen att avvisning inte får ske senare än tre månader efter inresan. I paragrafen förtydligas att för avvisning krävs att personen i fråga visar sig utgöra en *orimlig* belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen (jfr prop. 2005/06:77 s. 62 f och 193 f). Paragrafen har sin grund i artikel 14 i rörlighetsdirektivet.

Utvisning när uppehållsrätt eller tillstånd att vistas i Sverige saknas

10 § En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har vistats i Sverige mer än tre månader och som inte har uppehållsrätt, får utvisas om han eller hon uppehåller sig här men saknar de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

I paragrafen, som är ny, behandlas utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare när uppehållsrätt eller tillstånd att vistas i Sverige saknas. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar huvudsakligen hittills gällande 8 kap. 7 § första meningen, med den ändringen att utvisning kan bli aktuell först om utlänningen har vistats i Sverige mer än tre månader.

Avvisning och utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet

11 § *En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.*

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som inte avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan enligt första stycket får därefter utvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om avlägsnande av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Första stycket saknar direkt motsvarighet i hittills gällande reglering. Enligt bestämmelsen får en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som inte avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan enligt första stycket får enligt *andra stycket* därefter utvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Bestämmelsen motsvarar hittills gällande 8 kap. 7 a § första stycket första meningen, med de ändringarna att den nu träffar samtliga EES-medborgare och deras familjemedlemmar som inte avvisas enligt första stycket och att utvisning kan bli aktuell först om utlänningen har vistats i Sverige mer än tre månader.

Begreppet allmän ordning och säkerhet är ett unionsrättsligt begrepp och ska ges den innebörd som följer av unionsrätten. Vid prövning av en fråga om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare av hänsyn till allmän ordning och säkerhet måste även bestämmelserna i 12–14 §§ beaktas.

12 § *Avvisning eller utvisning enligt 11 § får ske endast om utlänningens eget beteende utgör ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Tidigare domar i brottmål får inte i sig utgöra skäl för ett sådant beslut. Det får inte vara ekonomiska syften som ligger till grund för beslutet.*

I paragrafen, som är ny, anges vissa allmänna principer som ska beaktas vid avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen saknar motsvarighet i hittills gällande reglering. I paragrafen förtydligas att avvisning eller utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet endast får ske om utlänningens eget beteende utgör ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Att personen tidigare har dömts för brott får inte i sig utgöra skäl för ett sådant beslut. Paragrafen har i denna del sin grund i

artikel 27.2 i rörlighetsdirektivet. I paragrafen tydliggörs också att det inte får vara ekonomiska syften som ligger till grund för beslutet. Paragrafen har i denna del sin grund i artikel 27.1 i rörlighetsdirektivet.

13 § *När en fråga uppkommer om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare enligt 11 §, ska hänsyn tas till utlänningens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation samt sociala och kulturella integrering i Sverige. Hänsyn ska också tas till hur länge utlänningen har vistats i Sverige och till banden till ursprungslandet.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om beaktande av vissa personliga omständigheter. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 11 § första stycket jämförd med 8 kap. 17 a §. I paragrafen förtydligas att samtliga de faktorer som anges i artikel 28.1 i rörlighetsdirektivet ska beaktas innan ett beslut om avvisning eller utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet fattas avseende en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare.

14 § *En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har permanent uppehållsrätt får avvisas eller utvisas enligt 11 § endast om det finns synnerliga skäl.*

En EES-medborgare som är barn får avvisas eller utvisas enligt 11 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

En EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren får utvisas enligt 11 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

Paragrafen, som är ny, innehåller särskilda bestämmelser för vissa EES-medborgare och familjemedlemmar till EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 7 a § första stycket andra meningen och andra stycket. I paragrafen klagörs att bestämmelsen som gäller utlänningar som har permanent uppehållsrätt och bestämmelsen som gäller EES-medborgare som är barn även gäller vid avvisning. Paragrafen har sin grund i artiklarna 28.2 och 28.3 i rörlighetsdirektivet.

Beaktande av verkställighetshinder

15 § *När en fråga om avvisning eller utvisning enligt 8, 9, 10 eller 11 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om beaktande av verkställighetshinder. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 17 § såvitt avser annat avlägsnande än utvisning på grund av brott av EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

16 § Avslås eller avvisas en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallas ett sådant tillstånd och befinner sig utlännings i Sverige, ska det samtidigt meddelas beslut om avvisning eller utvisning, om inte särskilda skäl talar mot det.

Första stycket gäller inte om ansökan avvisas enligt 5 kap. 1 c § andra stycket.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om beslut om avvisning och utvisning när ansökan om uppehållstillstånd avslås eller avvisas eller uppehållstillstånd återkallas. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen har samma placering i 8 kap. som den även tidigare haft.

Beslutande myndigheter

17 § *Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning om utlännings*

1. söker asyl här,

2. har en nära familjemedlem som söker asyl här, eller

3. kan komma att avvisas med stöd av 2 § 6 eller 3 § andra stycket.

I andra fall får såväl Migrationsverket som polismyndigheten pröva frågan om avvisning.

Om polismyndigheten anser det tveksamt om en utlännings bör avvisas, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om beslutande myndigheter i ärenden om avvisning. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 4 §.

18 § *Migrationsverket ska pröva frågan om utvisning enligt 6, 10 eller 11 §.*

Paragrafen, som är ny, reglerar beslutande myndighet i ärenden om utvisning. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

När det gäller utvisning enligt 6 eller 10 § motsvarar paragrafen hittills gällande 8 kap. 7 § andra meningen. Paragrafen saknar motsvarighet såvitt avser utvisning enligt 11 § men motsvarar i sak redan gällande ordning.

Beslut om omedelbar verkställighet

19 § *Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund.*

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Paragrafen, som är ny, behandlar beslut om omedelbar verkställighet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 6 §.

20 § *I ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen ska det anges vilket land utlännningen ska avvisas eller utvisas till.*

Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Ett beslut av en myndighet som avses i första stycket som rör avvisning eller utvisning ska innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det enskilda fallet kan ge anledning till.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om anvisningar om verkställighet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 18 §.

Tidsfrist för frivillig återresa och återreseförbud

21 § *Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlännningen frivilligt ska lämna landet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlännningen avvisas och till fyra veckor om utlännningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.*

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas om

- 1. det finns risk för att utlännningen avviker,*
- 2. utlännningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet,*
- 3. utlännningen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,*
- 4. utlännningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas, eller*
- 5. utlännningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet.*

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller i stället för första stycket 12 kap. 15 § tredje stycket.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om tidsfrist för frivillig avresa. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 18 a § men anpassas till att bestämmelserna om utvisning på grund av brott placeras i ett eget kapitel. Bestämmelsen i hittills gällande 8 kap. 18 a § andra stycket 6 tas därför bort. *Tredje stycket* har förtydligats utan någon ändring i sak.

22 § *I ett beslut om avvisning eller utvisning som innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlännningen upplysas om att ett återreseförbud kan meddelas om han eller hon inte lämnat landet senast när tidsfristen löper ut.*

Tidsfristen för frivillig avresa börjar löpa när beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft eller när utlännningen förklarat sig nöjd med beslutet.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om tidsfrist för frivillig avresa. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 18 b §.

23 § *Finns det inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa enligt 21 §, ska en polismyndighets beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlännningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett beslut om avvisning varigenom en utlännning nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med ett återreseförbud.*

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare eller som avser en utlänning som beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 §, får förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om återreseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 19 §.

24 § *Tiden för återreseförbud enligt 23 eller 27 § ska bestämmas till högst fem år. Utgör utlänningen ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får dock en längre tidsperiod bestämmas.*

Paragrafen, som är ny, anger hur länge ett återreseförbud ska gälla. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 19 a §.

Särskilt tillstånd till kort besök

25 § *En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om tillstånd till besök för en utlänning som meddelats ett återreseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 20 § men anpassas till att bestämmelserna om utvisning på grund av brott placeras i ett eget kapitel.

Upphävande av återreseförbud

26 § *Ett beslut om återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § som har vunnit laga kraft får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.*

En utlänning får ansöka om upphävande av ett förbud som avses i första stycket. En sådan ansökan ska ges in till Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas.

Paragrafen, som är ny, behandlar upphävande av återreseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 20 a §.

27 § När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlänningen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlänningen ska förbjudas att återvända till Sverige för viss tid, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får ett sådant beslut samtidigt meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte om det för barnet har åberopats omständigheter som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om beslut vid sidan av beslut om avvisning och utvisning. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 21 §.

8 a kap. Utvisning på grund av brott

Förutsättningar för utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar

1 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. En sådan utlänning får utvisas också om en domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till och dömer till en annan påföljd.

Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och om

1. gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller

2. brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om utvisning på grund av brott. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 8 §, med den ändringen att paragrafen endast gäller andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

2 § När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 1 §, ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska särskilt beakta

1. utlänningens levnadsomständigheter,

2. om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med honom eller henne, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas,

3. utlänningens övriga familjeförhållanden, och

4. hur länge utlännningen har vistats i Sverige.

En utlännning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas enligt 1 § endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlännningen stanna här. Utvisning får också ske om utlännningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med sådan verksamhet här.

Av 21 kap. 9 § och 22 kap. 5 § framgår att en utlännning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd enligt 22 kap. 2 eller 3 § får utvisas enligt 1 § endast om det finns sådana omständigheter som anges i andra stycket.

Paragrafen, som är ny, innehåller bl.a. bestämmelser om att en utlännings anknytning till det svenska samhället ska beaktas när utvisning övervägs och särskilda bestämmelser om utvisning av flyktingar. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Första och andra stycket motsvarar hittills gällande 8 kap. 11 §, med den ändringen att paragrafen endast gäller andra utlännningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar. I tredje stycket införs en upplysningsbestämmelse av vilken framgår att enligt 21 kap. 9 § och 22 kap. 5 § får en utlännning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd som tribunalvittne eller nära anhörig till tribunalvittne utvisas enligt 1 § endast om det finns sådana omständigheter som anges i andra stycket, dvs. omständigheter som innebär att en flykting får utvisas.

3 § *En utlännning får utvisas enligt 1 § endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcktes eller om han eller hon då varit bosatt i Sverige sedan minst fem år.*

En utlännning får inte utvisas enligt 1 § om utlännningen kom till Sverige innan han eller hon fyllde 15 år och hade vistats här sedan minst fem år när åtal väcktes.

Paragrafen, som är ny, innehåller särskilda bestämmelser om utvisning av vissa utlännningar. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 12 § första stycket första meningen och tredje stycket, med den ändringen att paragrafen endast gäller andra utlännningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

4 § *När en fråga om utvisning enligt 1 § prövas ska hänsyn tas till om utlännningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om beaktande av verkställighetshinder. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 17 § såvitt avser utvisning på grund av brott av andra utlännningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Förutsättningar för utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

5 § En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om de förutsättningar som anges i 1 § är uppfyllda och det sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Det som föreskrivs i 2–4 §§ i fråga om utvisning enligt 1 § gäller även vid utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare enligt denna paragraf. Även det som föreskrivs i 8 kap. 12–14 §§ i fråga om utvisning enligt 8 kap. 11 § gäller vid utvisning enligt denna paragraf.

En medborgare i ett annat nordiskt land får utvisas enligt denna paragraf endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade varit bosatt i Sverige sedan minst två år när åtalet väcktes.

Paragrafen, som är ny, behandlar utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar på grund av brott. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Av första stycket framgår att en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om de förutsättningar som anges i 1 § är uppfyllda och det sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Begreppet allmän ordning och säkerhet är ett unionsrättsligt begrepp och ska ges den innebörd som följer av unionsrätten.

Enligt andra stycket gäller det som föreskrivs i 2–4 §§ i fråga om utvisning enligt 1 § samt det som föreskrivs i 8 kap. 12–14 §§ i fråga om utvisning enligt 8 kap. 11 § även vid utvisning enligt denna paragraf.

Tredje stycket motsvarar del av hittills gällande 8 kap. 12 § första stycket andra meningen.

Behörig domstol

6 § Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet.

Paragrafen, som är ny, reglerar vilken domstol som beslutar om utvisning på grund av brott. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 9 §.

Beslut om utvisning vid ändring av påföljd enligt 34 kap. brottsbalken

7 § När en domstol enligt 34 kap. brottsbalken beslutar att ändra en påföljd som en utlänning har dömts till utöver utvisning, får domstolen även meddela det beslut om utvisningen som förändringen av påföljd ger anledning till.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om beslut om utvisning vid ändring av påföljd enligt 34 kap. brottsbalken. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 10 §.

8 § *En allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott ska innehålla förbud för utlänningen att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning. I ett beslut med ett tidsbegränsat återreseförbud ska utlänningen upplysas om vilken dag förbudet upphör att gälla. I beslutet ska han eller hon också upplysas om den påföljd som överträdelse av förbudet kan medföra enligt 20 kap.*

Paragrafen, som är ny, behandlar återreseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 13 §.

Särskilt tillstånd till kort besök

9 § *En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 8 § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om tillstånd till besök för en utlänning som meddelats ett återreseförbud enligt 8 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 20 § såvitt avser utlänningar som har utvisats på grund av brott.

Uppehållstillstånd och upphävande av utvisningsbeslut

10 § *I 12 kap. finns bestämmelser om uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott och om upphävande av ett sådant utvisningsbeslut.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafen motsvarar hittills gällande 8 kap. 14 §.

10 kap.

1 § En utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar om

1. utlänningens identitet är oklar vid ankomsten till Sverige eller när han eller hon därefter ansöker om uppehållstillstånd och han eller hon inte kan göra sannolikt att den identitet han eller hon uppger är riktig, och

2. utlänningens rätt att få resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå.

En utlänning som har fyllt 18 år får också tas i förvar om

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlänningens rätt att stanna i Sverige ska kunna genomföras,

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 2, 3, 6, 8, 9 eller 10 § eller 11 § första stycket, eller

3. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning.

Beslut om förvar av en utlänning enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det annars finns en risk att utlänningen bedriver brottslig verksamhet i Sverige, avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

Prop. 2013/14:82 Paragrafen innehåller bestämmelser om förvar.

Paragrafhänvisningarna i *andra stycket 2* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvísning och utvisning.

2 § Ett barn får tas i förvar, om

1. det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet eller det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvísning med omedelbar verkställighet,

2. risken är uppenbar att barnet annars håller sig undan och därigenom äventyrar en verkställighet som inte bör fördröjas, och

3. det inte är tillräckligt att barnet ställs under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 §.

Ett barn får också tas i förvar, om

1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvísning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 8 a kap. 1 eller 5 §, och

2. det vid ett tidigare försök att verkställa beslutet inte visat sig tillräckligt att barnet ställts under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 § andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förvar av barn.

Paragrafhänvisningarna i *andra stycket 1* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvísning och utvisning.

7 § Ett barn får, under de förutsättningar som anges i 2 § första stycket 1 och 2, ställas under uppsikt.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvísning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 8 a kap. 1 eller 5 §.

I paragrafen finns bestämmelser om att ställa barn under uppsikt.

Paragrafhänvisningarna i *andra stycket* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvísning och utvisning.

12 kap.

6 § En polismyndighets beslut om avvísning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 17 § andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av vissa beslut om avvísning som inte har vunnit laga kraft.

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvísning och utvisning.

7 § Migrationsverkets beslut om avvísning enligt 8 kap. 17 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har *beslutat* att verkets beslut om avvísning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

I paragrafen finns bestämmelser om verkställighet av vissa av Migrationsverkets beslut som inte har vunnit laga kraft.

Paragrafhänvisningarna ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

8 a § Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §, får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och *då* avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har vunnit laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har *beslutat* om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § eller om utlänningen har utvisats på grund av brott. I dessa fall får beslutet om avvisning eller utvisning verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och *då* avslagits.

Första stycket hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om avvisning och utvisning när en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande.

Paragrafhänvisningen i *andra stycket* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

10 § Har en utlänning överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 §, *ska* Migrationsverket pröva om verkställigheten av beslutet tills vidare *ska* avbrytas (inhibition).

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut *ska* verket pröva frågan om inhibition.

I paragrafen finns bestämmelser om inhibition.

Paragrafhänvisningen i *första stycket* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning.

23 § Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlänningen därefter här i landet, *ska* beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

Beslut om avvisning eller utvisning får dock inte verkställas om utlänningen

1. återvänt med uppehållstillstånd eller visering,
2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 25 § eller 8 a kap. 9 §, eller
3. efter återkomsten beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Vad som sägs i andra stycket 1 gäller under giltighetstiden för tillståndet eller viseringen.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas om utlänningen är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt 2 kap. 8 a eller 8 b § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ny verkställighet av beslut som inte har upphört att gälla.

Paragrafhänvisningarna i *andra stycket 2* och *fjärde stycket* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning och regleringen avseende de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete.

18 kap.

1 § Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

1. avvisning, dock inte hos polismyndighet om inte utlänningen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,

2. utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 11 § *andra stycket*,

3. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen eller om ny prövning beviljats,

4. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast när det gäller fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

5. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

I paragrafen finns bestämmelser om offentligt biträde.

Paragrafhänvisningarna i *första stycket 2* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

20 kap.

2 § Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § inte har haft rätt att återvända hit.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om utlänningen har flytt hit av skäl som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff m.m. vid vistelse i Sverige i strid mot återreseförbud.

Paragrafhänvisningen i *första stycket* ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Första stycket ändras även på så sätt att uttrycket ”eller motsvarande beslut enligt äldre lag” tas bort. I stället införs en övergångsbestämmelse till lagändringen med motsvarande innebörd.

21 kap.

9 § En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får utvisas på grund av brott endast om det finns sådana omständigheter som anges i 8 a kap. 2 § *andra stycket*.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om utvisning på grund av brott av en utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

22 kap.

5 § En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det *finns* sådana omständigheter som anges i 8 a kap. 2 § andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utvisning på grund av brott av en utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § (tribunalvittnen och deras nära anhöriga).

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

2. Vid tillämpningen av 8 kap. 25 och 26 §§, 8 a kap. 9 §, 10 kap. 2 § andra stycket 1 och 7 § andra stycket, 12 kap. 6, 7, 8 a och 10 §§ och 23 § andra stycket 2 samt 20 kap. 2 § ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

Lagen träder enligt *punkt 1* i kraft den 1 maj 2014.

Av *punkt 2* framgår att vid tillämpningen av vissa paragrafer ska med beslut som nämns i paragraferna likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 8. Uttrycket ”motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser” omfattar dels motsvarande beslut enligt gällande utlänningslag i sin hittills gällande lydelse, dels motsvarande beslut enligt äldre utlänningslagar.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

5 § I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,

1 kap. 13 § om skyndsamt handläggning,

3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,

4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,

5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,

6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,

8 kap. 12 och 13 §§ om utvisning av EES-medborgare och sådana medborgares familjemedlemmar,

8 kap. 14 § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,

10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,

12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,

13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,
13 kap. 10 § om motivering av beslut,
13 kap. 11 § om tolkersättning,
13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,
13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,
16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,
17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och
19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

Paragrafen hänvisar till bestämmelser i utlänningslagen som i tillämpliga delar gäller i ärenden enligt lagen om särskild utlänningskontroll. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafhänvisningarna ändras till följd av ändringarna när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning i utlänningslagen. I förtydligande syfte införs vidare en hänvisning till 8 kap. 12 § UtL som anger vissa allmänna principer som ska beaktas vid utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt och redaktionellt.

11 a § Om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser inte kan verkställas och det finns sådana omständigheter *i fråga om* utlänningslagen som avses i 1 § 1 eller 2, får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen besluta om anmälningsplikt enligt 11 § första stycket. Om det finns sådana omständigheter *i fråga om* utlänningslagen som avses i 1 § 2, får Migrationsverket också besluta att 19–22 §§ ska tillämpas på *honom eller henne*.

Ett beslut som Migrationsverket har meddelat enligt första stycket får överklagas till regeringen, *varvid* 3 § första och andra styckena *tillämpas*.

Paragrafen behandlar anmälningsplikt och tillämpning av reglerna om tvångsmedel i 19–22 §§ i ärenden om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna i utlänningslagen när det gäller regleringen rörande avvisning och utvisning. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister

7 § För varje person får det registreras sådana uppgifter ur domen som avser

1. utgången i ansvarsdelen,
2. utdömd påföljd eller meddelad påföljdseftergift, *och*
3. beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § utlänningslagen (2005:716).

Paragrafen behandlar uppgifter som får registreras i det rättspsykiatriska forskningsregistret. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Paragrafhänvisningen ändras till följd av ändringarna när det gäller Prop. 2013/14:82 regleringen rörande avvisning och utvisning i utlänningslagen. Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.
2. Vid tillämpningen av 7 § 3 ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

Lagen träder enligt *punkt 1* i kraft den 1 maj 2014.

Av *punkt 2* framgår att vid tillämpningen av 7 § 3 ska med beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § UtL likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 8. Uttrycket ”motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser” omfattar dels motsvarande beslut enligt gällande utlänningslag i sin hittills gällande lydelse, dels motsvarande beslut enligt äldre utlänningslagar.

Sammanfattning av betänkandet Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar (SOU 2012:57)

Bakgrund till utredningens förslag

Utlänningslagen och utlänningsförordningen behandlar frågor om utlänningars rätt att resa in, vistas och arbeta i Sverige. I författningarna regleras de migrationsrättsliga förutsättningarna för alla utlänningar. För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller emellertid i många avseenden andra regler på det migrationsrättsliga området än för övriga utlänningar.

Författningstekniskt har detta lösts på så sätt att EES-medborgare och deras familjemedlemmar förutom att omfattas av ett antal bestämmelser som är generellt tillämpliga på alla utlänningar också omfattas av en rad specialbestämmelser. Dessa specialbestämmelser finns inte i ett särskilt kapitel och är inte heller samlade på annat sätt utan är spridda i olika kapitel i lagen och förordningen.

Utredningen ska enligt direktiven (dir. 2011:53, se *bilaga 1*) överväga hur en klarare uppdelning kan åstadkommas mellan de bestämmelser i utlänningslagen respektive utlänningsförordningen som rör EES-medborgare och deras familjemedlemmar och de bestämmelser i lagen respektive förordningen som rör andra utlänningar. Därvid ska utredningen ta ställning till om reglerna om EES-medborgare och deras familjemedlemmar ska samlas i ett särskilt kapitel i respektive författning eller placeras i en särskild lag och en särskild förordning. Utredningens uppdrag innebär alltså en redaktionell översyn av utlänningslagen och utlänningsförordningen. I uppdraget ingår inte att överväga eller föreslå några sakliga ändringar i dessa författningar.

Beträffande behovet av en utredning framhålls i direktiven att den författningsteknik som används i nuvarande utlänningslag och utlänningsförordning begränsar tillämparnas förutsättningar att överblicka vilka regler som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Även Europeiska kommissionen har haft synpunkter på den nuvarande regleringen. Vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet¹ har kommissionen påpekat att distinktionen mellan de bestämmelser som gäller för utlänningar i allmänhet och de bestämmelser som gäller för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar inte är helt klar. Särskilt bestämmelserna om avvisning och utvisning i 8 kap. utlänningslagen har i detta avseende varit föremål för kommissionens kritik.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.

Utredningen har utvärderat olika författningstekniska lösningar. Bland dessa ingår de alternativ som anges i direktiven, nämligen att samla reglerna om EES-medborgare och deras familjemedlemmar i ett särskilt kapitel i utlänningslagen respektive utlänningsförordningen eller i en särskild lag och en särskild förordning. Utredningen har också övervägt en modell som innebär att de mest centrala reglerna som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar skiljs ut och placeras i ett särskilt kapitel i respektive författning alternativt i en särskild författning. Den modellen förekommer i olika utföranden i de danska, finska och norska utlänningsförfattningarna. Slutligen har utredningen behandlat alternativet att behålla nuvarande grundstruktur och att förtydliga regleringen genom mera begränsade systematiska och språkliga förbättringar.

De författningstekniska lösningarna har olika förtjänster och nackdelar. Den största fördelen med att placera bestämmelserna som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar i en egen lag och förordning är att samtliga bestämmelser för dessa utlänningar samlas i två väl avgränsade författningar. Mot detta talar att en uppdelning i två regelkomplex medför behov av antingen en omfattande parallellreglering eller ett mycket stort antal hänvisningar i särregleringen till specifika bestämmelser i den allmänna regleringen. Behovet av parallella bestämmelser eller hänvisningar är så omfattande att vinsten i överskådlighet och lättillgänglighet skulle gå helt förlorad. I stället finns en risk att lösningen skulle uppfattas som mer svårtillgänglig än den nuvarande regleringen.

En reglering som innebär att bestämmelserna placeras i ett eget kapitel i utlänningslagen respektive utlänningsförordningen har den fördelen att bestämmelserna samlas i väl avgränsade kapitel. Jämfört med alternativet med egen lag och förordning, har denna variant också den fördelen att den inte medför samma behov av hänvisningar eller parallellreglering. En nackdel med denna lösning är att kapitlet skulle bli mycket omfattningsrikt. För att bli hanterbart skulle det krävas ett antal nivåer och undernivåer med tillhörande rubriker och underrubriker som avviker från nivåindelningen och rubriksättningen i lagen i övrigt. En annan avigsida med detta alternativ är att strukturen tydligt skulle bryta mot lagens struktur. Dessutom skulle det vara svårt att på ett naturligt sätt föra in all relevant reglering i ett kapitel. Vissa regler, exempelvis merparten av de processrättsliga reglerna, hör nämligen logiskt sett hemma i andra kapitel i lagen.

En fördel med den systematik som används i de danska, finska och norska utlänningsförfattningarna är att de viktigaste reglerna kan samlas på en väl avgränsad plats och att regleringen blir lätt överblickbar. Eftersom man begränsar sig till den centrala regleringen, är det samtidigt möjligt att hålla nere regleringens omfång. Detta alternativ innebär dock att bestämmelserna som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar systematiseras på ett sätt som tydligt avviker från lagens struktur i övrigt. Dessutom finns en inneboende svaghet i att endast vissa bestämmelser placeras i ett eget kapitel eller i en egen lag. Uppdelningen kan nämligen upplevas som inkonsekvent. Eftersom

regleringen inte är uttömmande, får man också finna sig i att vissa bestämmelser som finns på andra ställen i lagen är tillämpliga på EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

Utredningen anser i stället att en variant som bygger på utlänningsförfattningarnas nuvarande struktur är att föredra. Att behålla den nuvarande grundstrukturen har den fördelen att författningarna alltjämt skulle vara uppbyggda på ett enhetligt ämnesbaserat sätt. Bestämmelser som tematiskt hör ihop skulle liksom nu genomgående grupperas tillsammans på ett konsekvent sätt. Utredningen bedömer att den nuvarande regleringens brister i överskådlighet och tydlighet kan avhjälpas genom mera begränsade strukturella ändringar och pedagogiska förbättringar i form av mera tydligt avgränsade bestämmelser, tydligare rubriker och mer lättbegriplig författningstext.

Områden där det behövs förändringar

Utredningen har identifierat tre områden där det behövs förändringar:

- Bestämmelserna som reglerar de grundläggande förutsättningarna för inresa, vistelse och arbete i 2 kap. utlänningslagen samt 2 och 3 kap. utlänningsförordningen.
- Reglerna om behållande av uppehållsrätt i 3 a kap. utlänningsförordningen.
- Bestämmelserna om avvisning och utvisning i 8 kap. utlänningslagen.

Förutsättningar för inresa, vistelse och arbete

I 2 kap. utlänningslagen regleras de grundläggande förutsättningarna för inresa, vistelse och arbete. I kapitlet finns föreskrifter om krav på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd samt undantag från dessa krav.

I kapitlet används en lagstiftningsteknik som innebär att det uppställs en huvudregel från vilken det föreskrivs undantag i vissa angivna fall. Sättet att ange huvudregeln och undantagen liksom deras placering är dock inte konsekvent. Detta gör regleringen onödigt invecklad och svår att både överblicka och tillämpa. Utredningen föreslår därför att det införs en enhetlig struktur som innebär att huvudregeln och undantagen från huvudregeln regleras i varsin paragraf. Detta gör regleringen avsevärt mer användarvänlig.

I utlänningsförordningen finns vissa undantag från kraven på pass och visering för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Undantagen är centrala i gemenskapsrätten och har också stor praktisk betydelse för den fria rörligheten för personer. Utredningen föreslår därför att dessa undantag flyttas till 2 kap. i lagen. Genom att samla de viktigaste undantagen i lagen blir regleringen dessutom mera överskådlig och lättillgänglig.

Regleringen av uppehållsrätt är uppdelad på så sätt att huvudreglerna om uppehållsrätt finns i lagen, medan närmare bestämmelser om bibehållen och permanent uppehållsrätt samt bevis om uppehållsrätt m.m. finns i förordningen. Bestämmelserna om bibehållande av uppehållsrätt är betydelsefulla och av sådan tyngd att de enligt utredningens uppfattning rimligen bör återfinnas i lagen. En sådan placering bedöms också underlätta tillämpningen av bestämmelserna. Utredningen föreslår därför att bestämmelserna om bibehållande av uppehållsrätt flyttas från utlänningsförordningen till utlänningslagen.

Avvisning och utvisning

Bestämmelserna om avvisning och utvisning i 8 kap. utlänningslagen hör enligt utredningens uppfattning till den mest svårtillgängliga regleringen som avser EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Europeiska kommissionen har också riktat kritik mot dessa bestämmelser. Enligt kommissionen har vissa artiklar i rörlighetsdirektivet som behandlar avvisning och utvisning (artikel 27.1, 27.2 och 28.1) inte genomförts på ett riktigt sätt.

En orsak till att regleringen uppfattas som svårtillgänglig är att bestämmelserna som gäller särskilt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar inte är klart avskilda utan är insprängda bland de allmänna bestämmelserna som gäller för alla utlänningar. I många fall har dessutom särregler och allmänna bestämmelser blandats i en och samma paragraf, vilket gör regleringen ännu snårigare. Till detta kommer att en del av bestämmelserna skulle kunna utformas på ett mera belysande och utförligt sätt.

För att komma tillrätta med dessa brister bör bestämmelserna som gäller särskilt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar så långt som möjligt hållas samman och skiljas från reglerna som gäller för övriga utlänningar. Utredningen föreslår därför att kapitel 8 struktureras om och delas in i tre huvudavsnitt. I det första avsnittet regleras förutsättningarna för avvisning och utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Det andra avsnittet innehåller motsvarande reglering för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. I det tredje avsnittet finns vissa allmänna bestämmelser av främst processuell karaktär som i huvudsak är gemensamma för alla utlänningar.

Den föreslagna strukturen har flera fördelar jämfört med nuvarande systematik. En fördel är att uppdelningen i olika avsnitt medför att det inte råder något tvivel om vilka regler som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar å ena sidan och andra utlänningar å andra sidan. En annan fördel är att bestämmelserna är lätta att hitta och att tillämparen i ett givet fall inte behöver ha överblick över hela kapitlet utan endast behöver tillämpa bestämmelser i två av kapitlets tre avsnitt. Dessutom kan flera av paragraferna göras enklare. Den nuvarande uppbyggnaden där särregler i många fall blandats med gemensamma bestämmelser i en och samma paragraf kan helt undvikas. Härigenom får

man paragrafer som är både kortare och betydligt enklare att förstå. I syfte att ytterligare underlätta tillämpningen föreslås vidare att det införs tydligare rubriker samt mera belysande och lättbegriplig författningstext som ligger närmare rörlighetsdirektivets lydelse.

Utredningen föreslår slutligen att betydelserna av begreppen avvisning och utvisning ändras såvitt avser EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Begreppet avvisning ska avse avlägsnande som sker i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan. Begreppet utvisning ska avse beslut om avlägsnande som sker efter denna tremånadersperiod eller, liksom i dag, utvisning pga. brott.

Konsekvenser och ikraftträdande

Förslagen innebär att bestämmelserna om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar blir mer lättillgängliga, vilket underlättar för alla som har att tillämpa regleringen. Den föreslagna förändringen vad avser begreppen avvisning och utvisning medför marginella kostnadsmissiga effekter för polismyndigheterna och Migrationsverket. Eventuella kostnadsökningar ryms inom befintliga anslag. I övrigt innebär förslagen inte några ekonomiska konsekvenser för det allmänna eller för enskilda.

Författningsändringarna bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,	
1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,	
3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,	
4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,	
5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,	
8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,	8 kap. 16 § första och andra stycket om utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,
8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,	8 kap. 17 § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,
9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,	
10 kap. 1, 2, 4, 5–10 §§, 11 § första och andra styckena och 17 § om förvar och uppsikt,	
12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,	
13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,	
13 kap. 10 § om motivering av beslut,	
13 kap. 11 § om tolkersättning,	
13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,	
13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,	
16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,	
17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,	
18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, samt	
19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.	

¹ Senaste lydelse 2012:130.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister

Prop. 2013/14:82
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

För varje person får det registreras sådana uppgifter ur domen som avser

1. utgången i ansvarsdelen,	
2. utdömd påföljd eller meddelad påföljdseftergift, samt	
3. beslut om utvisning enligt	3. beslut om utvisning enligt
8 kap. 8 § utlänningslagen	8 kap. 7 § eller 14 § första stycket
(2005:716).	utlänningslagen (2005:716).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

² Senaste lydelse 2005:723.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 8 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 3, 5, 8 och 9 §§, 5 kap. 18 och 21 §§, 6 kap. 1 och 6 §§, 10 kap. 1, 2 och 7 §§, 12 kap. 6, 7, 8 a, 10, 17, 20 och 23 §§, 18 kap. 1 §, 20 kap. 2 §, 21 kap. 9 § och 22 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas ett nytt kapitel, 8 kap., samt sju nya paragrafer, 2 kap. 8 a–8 c §§ och 3 a kap. 5 a–5 d §§, samt närmast före 3 a kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §³

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, *om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller har ställning som varaktigt bosatt.*

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering.

5 §

En utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader *skall* ha uppehållstillstånd *om inte visering har beviljats för längre tid.*

En utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader *ska* ha uppehållstillstånd.

8 §⁴

Kraven på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd enligt 1, 3, 5 och 7 §§ för inresa, vistelse och arbete gäller inte medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Kraven på uppehållstillstånd och arbetstillstånd gäller inte för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt. Kravet på arbetstillstånd gäller inte för en utlänning som har permanent uppehållstillstånd.

Kravet på pass enligt 1 § gäller inte medborgare i Schengenstat som reser eller har rest in i Sverige direkt från en sådan stat.

Undantaget från kravet på pass för inresa gäller dock endast för en sådan medborgare som avses i första stycket som reser eller har

³ Senaste lydelse 2011:705.

⁴ Senaste lydelse 2006:219.

8 a §

*Kravet på visering enligt 3 §
gäller inte*

- 1. EES-medborgare,*
- 2. utlänning som har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av behörig myndighet i annan EES-stat,*
- 3. utlänning som har uppehållstillstånd, och*
- 4. utlänning som har ställning som varaktigt bosatt.*

8 b §

Kravet på uppehållstillstånd enligt 5 § gäller inte

- 1. medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,*
- 2. EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt, och*
- 3. utlänning som har beviljats visering för längre tid än tre månader.*

8 c §

Kravet på arbetstillstånd enligt 7 § gäller inte

- 1. medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,*
- 2. EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt, och*
- 3. utlänning som har permanent uppehållstillstånd.*

9 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att andra utlänningar än *medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge* får resa in i Sverige samt vistas och arbeta här utan pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om att andra utlänningar än *de som anges i 8–8 c §§* får resa in i Sverige samt vistas och arbeta här utan pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.

3 a kap.

Att behålla uppehållsrätt i vissa fall

5 a §

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare eller egen företagare enligt 3 § 1, anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt även om han eller hon drabbas av tillfällig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

En sådan EES-medborgare som avses i första stycket, anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon inleder en yrkesutbildning. Om personen inte är ofrivilligt arbetslös ska detta gälla endast om yrkesutbildningen har samband med den tidigare sysselsättningen.

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare enligt 3 § 1, anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen.

En sådan EES-medborgare som avses i tredje stycket, anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt i sex månader om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad på mindre än ett år och har anmält sig som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Detsamma gäller en sådan EES-medborgare som avses i tredje stycket som har blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna av en anställning och har anmält sig

5 b §

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt, om den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider, under förutsättning att familjemedlemmen då har vistats i Sverige som familjemedlem under minst ett år, samt

1. är arbetstagare eller egen företagare i Sverige,

2. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige, eller

3. är medlem i en familj som redan är bildad i Sverige av en person som uppfyller villkoren i 1 eller 2.

En EES-medborgares familjemedlem som är EES-medborgare måste uppfylla något av de villkor som anges i 3 § eller omfattas av 4 § för att ha uppehållsrätt, om den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider eller reser ut ur Sverige.

5 c §

En EES-medborgares barn som är inskrivet vid en erkänd utbildningsanstalt för att bedriva studier, och som härlett sin uppehållsrätt från föräldern, behåller sin uppehållsrätt även om föräldern avlider eller reser ut ur Sverige. Detsamma gäller den person som har vårdnaden om barnet. Uppehållsrätten kvarstår till dess att den studerande har avslutat studierna.

5 d §

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin

uppehållsrätt, om anknytningen till den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt upphör genom äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskapet, eller upphörande av samboförhållandet, under förutsättning att han eller hon uppfyller vad som föreskrivs i 5 b § första stycket 1, 2 eller 3, samt

- äktenskapet eller samboförhållandet har varat i minst tre år, varav minst ett år i Sverige, när förfarandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av samboförhållandet inleds,

- vårdnaden av EES-medborgarens barn har överlåtit på familjemedlemmen,

- det är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter i förhållandet, eller

- familjemedlemmen genom överenskommelse mellan föräldrarna eller genom domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett underårigt barn och denna umgängrätt måste utövas i Sverige.

En EES-medborgares familjemedlem som är EES-medborgare måste uppfylla något av de villkor som anges i 3 § eller omfattas av 4 § för att ha uppehållsrätt, om anknytningen till den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt upphör genom sådan händelse som anges i första stycket.

5 kap. **18 §⁵**

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

⁵ Senaste lydelse 2010:440.

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a §,

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning, eller

9. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt dom eller beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a §, 8 kap. 14 § och 12 kap. 18–20 §§.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt dom eller beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a §, 8 kap. 24 § och 12 kap. 18–20 §§.

21 §⁶

Av 8 kap. 14 och 21 §§ följer att regeringen och den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

Av 8 kap. 24 och 34 §§ följer att regeringen och den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

⁶ Senaste lydelse 2009:1542.

6 kap.

1 §

Arbetsstillstånd skall ges för viss tid. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetsstillstånd framgår av 2 kap. 8 § första stycket.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetsstillstånd framgår av 2 kap. 8 c § 3.

6 §⁷

Av 8 kap. 14 och 21 §§ följer att regeringen och den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om arbetsstillstånd.

Av 8 kap. 24 och 34 §§ följer att regeringen och den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om arbetsstillstånd.

Föreslagen lydelse

8 kap. Avvisning och utvisning

Kapitlets innehåll

1 § I detta kapitel finns föreskrifter om avvisning och utvisning.

Bestämmelser om utvisning av hänsyn till rikets säkerhet och på grund av befarad brottslighet enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott finns i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Förutsättningar för avvisning och utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvisning

2 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till EES-medborgare får avvisas

1. om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige,

2. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige,

3. om det vid utlänningsens ankomst till Sverige kommer fram att han eller hon tänker besöka något annat nordiskt land men saknar det tillstånd som krävs för inresa där,

4. om han eller hon vid inresan undviker att lämna begärda uppgifter, medvetet lämnar oriktiga uppgifter som är av betydelse för rätten att resa in i Sverige eller medvetet förtiger någon omständighet som är av betydelse för den rätten,

5. om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i Schengenkonventionen, eller

⁷ Senaste lydelse 2009:1542.

6. om han eller hon har avvisats eller utvisats från en EU-stat eller från Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein och förhållandena är sådana som avses i 7 kap. 6 § eller beslutet om avvisning eller utvisning har grundats på att utlänningen inte har följt gällande bestämmelser om en utlännings inresa eller vistelse i den staten.

3 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till EES-medborgare får avvisas

1. om det kan antas att han eller hon kommer att sakna tillräckliga medel för vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land som han eller hon tänker besöka eller för hemresan,

2. om det kan antas att han eller hon under vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt eller kommer att bedriva verksamhet som kräver arbetstillstånd, utan att han eller hon har ett sådant tillstånd,

3. om han eller hon på grund av tidigare frihetsstraff eller någon annan särskild omständighet kan antas komma att begå brott i Sverige eller i något annat nordiskt land,

4. om han eller hon på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas komma att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land, eller

5. om det med stöd av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner har föreskrivits att han eller hon får avvisas.

En utlänning som avses i första stycket får avvisas även i andra fall när det har begärts av den centrala utlänningsmyndigheten i ett annat nordiskt land och det kan antas att han eller hon annars beger sig till det landet.

4 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till EES-medborgare får inte avvisas, om han eller hon vid ankomsten till Sverige hade eller under en tid därefter har haft uppehållstillstånd som har upphört att gälla.

5 § Beslut om avvisning i första instans får inte fattas senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige.

Utvisning

6 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till EES-medborgare och som inte avvisas enligt 2 § 1 eller 2 får utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

7 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till EES-medborgare får utvisas ur Sverige, om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. En sådan utlänning får också utvisas, om en domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till och dömer till annan påföljd.

Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och

1. om gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller

2. om brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

8 § När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 7 §, ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska särskilt beakta

1. utlänningens levnadsomständigheter,

2. om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas,

3. utlänningens övriga familjeförhållanden, och

4. hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

En utlänning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. Utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta sådan verksamhet här.

9 § En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till EES-medborgare får utvisas enligt 7 § endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcktes eller om han eller hon då varit bosatt i Sverige sedan minst fem år.

En utlänning som avses i första stycket får inte utvisas, om utlänningen kom till Sverige innan han eller hon fyllt 15 år och vistats här sedan minst fem år när åtal väcktes.

Förutsättningar för avvisning och utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvisning när föreskrivna handlingar saknas

10 § En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon saknar pass eller visering när sådan handling krävs för inresa och vistelse i Sverige.

Avvisning på den grunden att berörd person saknar pass får inte ske om han eller hon på annat sätt än genom innehav av pass kan styrka sin identitet.

Avvisning vid orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen

11 § En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas om han eller hon under de tre första månaderna efter inresan

visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen (2001:453).

Avvisning får inte ske som en automatisk följd av att den berörda personen anlitat det sociala biståndssystemet.

En utlänning som har uppehållsrätt får inte avvisas enligt första stycket.

Avvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet

12 § En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan avvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Ytterligare bestämmelser om förutsättningarna för avvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet finns i 15–17 §§.

Utvisning när uppehållsrätt eller tillstånd att vistas i Sverige saknas

13 § En EES-medborgare som har vistats i Sverige mer än tre månader och som inte har uppehållsrätt, får utvisas om han eller hon uppehåller sig här men saknar de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet. Detsamma gäller en EES-medborgares familjemedlem.

Utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet

14 § En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige på grund av brott om förutsättningarna i 7 § är uppfyllda.

En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får också utvisas om han eller hon av andra skäl utgör en fara för allmän ordning och säkerhet och utlänningen inte avvisas enligt 12 §.

Ytterligare bestämmelser om förutsättningarna för utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet finns i 15–17 §§.

Gemensamma bestämmelser om avvisning och utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet

15 § En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas eller utvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet endast om åtgärden är proportionerlig.

Beslutet får grunda sig endast på den berörda utlänningens personliga beteende och inte på allmänpreventiva hänsyn. Tidigare domar i brottmål utgör inte i sig skäl för avvisning eller utvisning.

Den berörda utlänningens beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse.

Hänsyn till allmän ordning och säkerhet får inte åberopas för att tjäna ekonomiska syften.

16 § En EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas enligt 12 § eller utvisas enligt 14 § endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon vid tidpunkten för beslutet om avvisning eller utvisning har permanent uppehållsrätt.

En EES-medborgare som är barn eller som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren, får avvisas enligt 12 § eller utvisas enligt 14 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

En medborgare i ett annat nordiskt land får utvisas enligt 14 § första stycket endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade varit bosatt här sedan minst två år när åtalet väcktes.

Föreskrifterna i 8 § andra stycket och 9 § om skydd mot utvisning gäller även vid utvisning enligt 14 § första stycket av en EES-medborgare och en familjemedlem till en EES-medborgare.

17 § När en fråga uppkommer om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare på grund av hänsyn till allmän ordning och säkerhet, ska hänsyn tas till hans eller hennes anknytning till Sverige i enlighet med vad som sägs i 8 § första stycket.

Därvid ska beaktas utlänningens

1. ålder, hälsotillstånd och ekonomiska situation,
2. sociala och kulturella integrering i Sverige, och
3. band till ursprungslandet.

Allmänna bestämmelser

Avvisning

18 § Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning om

1. utlänningen söker asyl här,
2. utlänningen har en nära familjemedlem som söker asyl här, eller
3. utlänningen kan komma att avvisas med stöd av 2 § 6 eller 3 § andra stycket.

I andra fall får såväl Migrationsverket som polismyndigheten pröva frågan om avvisning.

Om polismyndigheten anser det tveksamt om en utlänning bör avvisas, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket.

19 § Migrationsverket får förordna att verkets beslut om avvisning enligt 18 § första stycket får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Utvisning

20 § Migrationsverket prövar ärenden om utvisning enligt 6 och 13 §§ och 14 § andra stycket.

21 § Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet.

22 § När en domstol enligt 34 kap. brottsbalken beslutar att ändra en påföljd som en utlännning har dömts till utöver utvisning, får domstolen även meddela det beslut om utvisningen som förändringen av påföljd ger anledning till.

23 § En allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott ska innehålla förbud för utlännningen att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning. I ett beslut med ett tidsbegränsat återreseförbud ska utlännningen upplysas om vilken dag förbudet upphör att gälla. I beslutet ska utlännningen också upplysas om den påföljd som överträdelse av förbudet kan medföra enligt 20 kap.

24 § Om regeringen finner att en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott inte kan verkställas eller om det annars finns särskilda skäl för att beslutet inte längre ska gälla, får regeringen upphäva beslutet helt eller delvis. Därvid får regeringen meddela beslut också i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd.

Om beslutet om utvisning inte upphävs kan, i fall som avses i första stycket, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och arbetstillstånd beviljas av regeringen. Utvisningsbeslutet får inte verkställas medan tillståndet gäller.

Om en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets överlämnade av ärendet enligt 5 kap. 20 §, finner att en utlännning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott ska beviljas uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §, får migrationsdomstolen eller Migrationsöverdomstolen upphäva utvisningsbeslutet och bevilja uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 §. Samma befogenhet har migrationsdomstolen eller Migrationsöverdomstolen om en utlännning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott har överklagat Migrationsverkets beslut att inte bevilja uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §.

Om en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen inte upphäver beslutet om utvisning får den bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 §. Utvisningsbeslutet får inte verkställas medan tillståndet gäller.

Bestämmelser som gäller både avvissning och utvisning

25 § Avslås eller avvisas en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallas ett sådant tillstånd och befinner sig utlännningen i Sverige, ska det samtidigt meddelas beslut om avvissning eller utvisning, om inte särskilda skäl talar mot det.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte om ansökan avvisas enligt 5 kap. 1 c § andra stycket.

26 § När en fråga om avvissning eller utvisning prövas ska hänsyn tas till om utlännningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

27 § I beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen ska anges till vilket land utlänningen ska avvisas eller utvisas.

Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Ett beslut av en sådan myndighet som avses i första stycket och som rör avvisning eller utvisning ska innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det enskilda fallet kan ge anledning till.

28 § Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlänningen frivilligt ska lämna landet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlänningen avvisas och till fyra veckor om utlänningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas, om

1. det finns risk för att utlänningen avviker,
2. utlänningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet,
3. utlänningen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,
4. utlänningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas,
5. utlänningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet, eller

6. utlänningen utvisas av allmän domstol på grund av brott.

Av 12 kap. 15 § framgår att särskilda bestämmelser gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

29 § I ett beslut om avvisning eller utvisning som innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlänningen upplysas om att ett återreseförbud kan meddelas om han eller hon inte lämnat landet senast när tidsfristen löper ut.

Tidsfristen för frivillig avresa börjar löpa när beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft eller när utlänningen förklarat sig nöjd med beslutet.

30 § Finns inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa enligt 28 § ska en polismyndighets beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlänningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett beslut om avvisning varigenom en utlänning nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med ett återreseförbud.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem eller som avser en utlänning som beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 §, får förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

31 § Tiden för återreseförbud enligt 30 eller 34 § ska bestämmas till högst fem år. Utgör utlänningen ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får dock en längre tidsperiod bestämmas.

32 § En utlänning som med stöd av denna lag har meddelats ett återreseförbud får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

33 § Ett beslut om återreseförbud enligt 30 eller 34 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § som har vunnit laga kraft, får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

En utlänning får ansöka om upphävande av ett sådant förbud som avses i första stycket. En sådan ansökan ska ges in till Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas.

Beslut vid sidan av beslut om avvisning eller utvisning

34 § När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlänningen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlänningen för viss tid ska förbjudas att återvända till Sverige, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får samtidigt sådant beslut meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte, om det för barnet har åberopats sådana omständigheter som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

10 kap.

1 §⁸

En utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar om

1. utlänningens identitet är oklar vid ankomsten till Sverige eller när han eller hon därefter ansöker om uppehållstillstånd och han eller hon inte kan göra sannolikt att den identitet han eller hon uppger är riktig, och

2. utlänningens rätt att få resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå.

En utlänning som har fyllt 18 år får också tas i förvar om

⁸ Senaste lydelse 2012:129.

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlännings rätt att stanna i Sverige ska kunna genomföras,

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 1, 2 eller 7 §, eller

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 2, 3, 6 eller 10–13 §, eller

3. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning.

Beslut om förvar av en utlänning enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det annars finns en risk att utlänningen bedriver brottslig verksamhet i Sverige, avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

2 §⁹

Ett barn får tas i förvar, om

1. det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet eller det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet,

2. risken är uppenbar att barnet annars håller sig undan och därigenom äventyrar en verkställighet som inte bör fördröjas, och

3. det inte är tillräckligt att barnet ställs under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 §.

Ett barn får också tas i förvar, om

1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §, och

1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 6, 7 eller 13 § eller 14 § första stycket, och

2. det vid ett tidigare försök att verkställa beslutet inte visat sig tillräckligt att barnet ställts under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 § andra stycket.

7 §

Ett barn får, under de förutsättningar som anges i 2 § första stycket 1 och 2, ställas under uppsikt.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvisning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvisning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 6, 7, eller 13 § eller 14 § första stycket.

⁹ Senaste lydelse 2012:129.

12 kap.

6 §

En polismyndighets beslut om avvísning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 4 § andra stycket.

En polismyndighets beslut om avvísning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 18 § andra stycket.

7 §

Migrationsverkets beslut om avvísning enligt 8 kap. 4 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

Migrationsverkets beslut om avvísning enligt 8 kap. 18 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 6 § har förordnat att verkets beslut om avvísning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har förordnat att verkets beslut om avvísning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

8 a §¹⁰

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § får ett beslut om avvísning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och därvid avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har vunnit laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har förordnat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § eller om utlänningen har utvisats på grund av brott. I dessa fall får beslutet om avvísning eller utvisning verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och därvid avslagits.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har förordnat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § eller om utlänningen har utvisats på grund av brott. I dessa fall får beslutet om avvísning eller utvisning verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och därvid avslagits.

Första stycket hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

10 §

Har en utlänning överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § skall Migrationsverket pröva, om verkställigheten av

Har en utlänning överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § ska Migrationsverket pröva, om verkställigheten av

¹⁰ Senaste lydelse 2009:1542.

beslutet tills vidare *skall* avbrytas (inhibition).

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut, *skall* verket pröva frågan om inhibition.

beslutet tills vidare *ska* avbrytas (inhibition).

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut, *ska* verket pröva frågan om inhibition.

17 §¹¹

Om en annan myndighet än Migrationsverket ska verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning och denna myndighet finner att den inte kan verkställa beslutet eller att den behöver ytterligare besked, ska myndigheten underrätta Migrationsverket. Detsamma gäller om utlännings hos myndigheten åberopar att det finns sådana hinder som avses i 1, 2 eller 3 § mot verkställigheten eller det på annat sätt kommer fram att det kan finnas sådana hinder.

Migrationsverket ska i sådana fall ge anvisningar om verkställigheten eller vidta andra åtgärder.

Om en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem ska verkställas mer än två år efter det att avgörandet meddelades, ska polismyndigheten innan beslutet verkställs utreda om de omständigheter som låg till grund för beslutet har ändrats. Om det vid utredningen kommer fram att omständigheterna har ändrats på ett sådant sätt att utvisningsbeslutet inte längre bör gälla, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket som med ett eget yttrande ska lämna över ärendet till regeringen för prövning enligt 8 kap. 14 §. Verkställighet får i sådant fall inte ske innan regeringen har avgjort ärendet.

Om en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem ska verkställas mer än två år efter det att avgörandet meddelades, ska polismyndigheten innan beslutet verkställs utreda om de omständigheter som låg till grund för beslutet har ändrats. Om det vid utredningen kommer fram att omständigheterna har ändrats på ett sådant sätt att utvisningsbeslutet inte längre bör gälla, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket som med ett eget yttrande ska lämna över ärendet till regeringen för prövning enligt 8 kap. 24 §. Verkställighet får i sådant fall inte ske innan regeringen har avgjort ärendet.

20 §¹²

Om det i ett ärende som avser en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott kommer fram att verkställighet inte kan genomföras, ska Migrationsverket inte fatta beslut i ärendet utan skyndsamt med eget

Om det i ett ärende som avser en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott kommer fram att verkställighet inte kan genomföras, ska Migrationsverket inte fatta beslut i ärendet utan skyndsamt med eget

¹¹ Senaste lydelse 2009:1542.

¹² Senaste lydelse 2009:1542.

ytrande lämna över detta till regeringen för prövning enligt 8 kap. 14 §.

ytrande lämna över detta till regeringen för prövning enligt 8 kap. 24 §.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 2

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § eller, om utlänningen har fått en sådan ansökan prövad och därvid avslagen genom ett avgörande som inte har upphört att gälla, återoppar nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställighet som avses i 1, 2 eller 3 §. I dessa fall ska frågan om uppehållstillstånd prövas enligt 5 kap. 20 § respektive 19 a §.

23 §

Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlänningen därefter här i landet, skall beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlänningen därefter här i landet, ska beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

Beslut om avvisning eller utvisning får dock inte verkställas om utlänningen

1. återvänt med uppehållstillstånd eller visering,

2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 20 §, eller

3. efter återkomsten beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 32 §, eller

Vad som sägs i andra stycket 1 gäller under giltighetstiden för tillståndet eller viseringen.

1 gäller under giltighetstiden för

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas, om utlänningen är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt 2 kap. 8 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas, om utlänningen är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt 2 kap. 8 a eller 8 b §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.

18 kap.

1 §¹³

Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

1. avvisning, dock inte hos polismyndighet om inte utlänningen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,

2. utvisning enligt 8 kap. 7 eller

2. utvisning enligt 8 kap. 6 eller

¹³ Senaste lydelse 2009:1542.

7 a §,

3. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen eller om ny prövning beviljats,

4. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast såvitt avser fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

5. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

20 kap.

2 §¹⁴

Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § eller motsvarande beslut enligt äldre lag inte har haft rätt att återvända hit.

Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 kap. 7 § eller 14 § första stycket eller motsvarande beslut enligt äldre lag inte har haft rätt att återvända hit.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om utlänningen har flytt hit av skäl som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

21 kap.

9 §

En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får utvisas på grund av brott endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en flykting får utvisas enligt 8 kap. 11 § andra stycket.

En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får utvisas på grund av brott endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en flykting får utvisas enligt 8 kap. 8 § andra stycket.

22 kap.

5 §

En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det föreligger sådana omständigheter som anges i 8 kap. 11 § andra stycket.

En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det föreligger sådana omständigheter som anges i 8 kap. 8 § andra stycket.

¹⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

Förteckning över remissinstanser (SOU 2012:57)

Följande instanser har anmodats respektive fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet.

1. Riksdagens ombudsmän
2. Svea hovrätt
3. Södertörns tingsrätt
4. Malmö tingsrätt
5. Umeå tingsrätt
6. Kammarrätten i Stockholm
7. Förvaltningsrätten i Stockholm
8. Förvaltningsrätten i Göteborg
9. Förvaltningsrätten i Malmö
10. Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps)
11. Justitiekanslern
12. Domstolsverket
13. Åklagarmyndigheten
14. Rikspolisstyrelsen
15. Säkerhetspolisen
16. Migrationsverket
17. Kustbevakningen
18. Tullverket
19. Uppsala universitet (Juridiska fakulteten)
20. Diskrimineringsombudsmannen
21. Sveriges advokatsamfund

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Häriigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 2 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 3 a och 8 §§, 8 kap. 1 §, 9 kap. 1 och 2 §§, 20 kap. 4 § samt rubriken närmast före 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 6 a och 9 a §§, 9 kap. 8 c § samt närmast före 1 kap. 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §¹

En utlännning får avvisas

1. om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige,

2. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige,

3. om det vid utlänningsansökan framkommer att han eller hon tänker besöka något annat nordiskt land men saknar det tillstånd som krävs för inresa där,

4. om han eller hon vid inresan undviker att lämna begärda uppgifter, medvetet lämnar oriktiga uppgifter som är av betydelse för rätten att resa in i Sverige eller medvetet förtiger någon omständighet som är av betydelse för den rätten,

5. om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i *Schengenkonventionen*, eller

6. om han eller hon har avvisats eller utvisats från en stat som ingår i Europeiska unionen eller från Island, Norge eller Schweiz och förhållandena är sådana som avses i 7 kap. 6 § eller beslutet om avvisning eller utvisning har grundats på att utlänningsansökan inte har följt gällande bestämmelser om en utlännings inresa eller vistelse i den staten.

En EES-medborgare får inte avvisas enligt första stycket 1, om han eller hon på annat sätt än genom innehav av pass kan styrka sin identitet. Detsamma *skall* gälla en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-

5. om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i *förordning (EG) nr 562/2006*, eller

En EES-medborgare får inte avvisas enligt första stycket 1, om han eller hon på annat sätt än genom innehav av pass kan styrka sin identitet. Detsamma *ska* gälla en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-

¹ Senaste lydelse 2006:219.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 4

medborgare.

En EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlem får inte avvisas enbart på den grunden att han eller hon inte uppfyller vad som *sägs* i artikel 5.1 c i *Schengenkonventionen* i fråga om tillräckliga medel för uppehälle.

medborgare.

En EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlem får inte avvisas enbart på den grunden att han eller hon inte uppfyller vad som *föreskrivs* i artikel 5.1 c i *förordning (EG) nr 562/2006* i fråga om tillräckliga medel för uppehälle.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

Följande instanser har anmodats respektive fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian.

1. Riksdagens ombudsmän
2. Kammarrätten i Stockholm
3. Förvaltningsrätten i Stockholm
4. Förvaltningsrätten i Malmö
5. Justitiekanslern
6. Domstolsverket
7. Rikspolisstyrelsen
8. Säkerhetspolisen
9. Migrationsverket
10. Kustbevakningen
11. Tullverket
12. Datainspektionen
13. Sjöfartsverket
14. Transportstyrelsen
15. Ambassaden Bangkok
16. Ambassaden Damaskus
17. Ambassaden Moskva
18. Barnombudsmannen
19. Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet
20. Diskrimineringsombudsmannen
21. Sveriges advokatsamfund
22. Amnesty International
23. Flyktinggruppernas och asylkommittéernas riksråd - FARR
24. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar
25. Rädda Barnen
26. Svenska Röda Korset
27. UNHCR (regionkontoret norden/baltikum)

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)²
dels att 8 kap. ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 3, 5, 8 och 9 §§, 5 kap. 21 §, 6 kap. 1 och 6 §§, 10 kap. 1, 2 och 7 §§, 12 kap. 6, 7, 8 a, 10 och 23 §§, 18 kap. 1 §, 20 kap. 2 §, 21 kap. 9 § samt 22 kap. 5 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas två nya kapitler, 8 och 8 a kap., sju nya paragrafer, 2 kap. 8 a–8 c §§ och 3 a kap. 5 a–5 d §§, samt närmast före 3 a kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlännings ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatta i Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),

– utvisning på grund av brott (8 a kap.),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

² Senaste lydelse av

8 kap. 1 § 2011:1209	8 kap. 18 § 2009:1542
8 kap. 2 § 2006:219	8 kap. 18 a § 2012:129
8 kap. 3 § 2006:219	8 kap. 18 b § 2012:129
8 kap. 7 a § 2006:219	8 kap. 19 § 2012:129
8 kap. 11 § 2009:1542	8 kap. 19 a § 2012:129
8 kap. 12 § 2006:219	8 kap. 20 § 2012:129
8 kap. 13 § 2009:1542	8 kap. 20 a § 2012:129
8 kap. 14 § 2013:648	8 kap. 21 § 2009:1542
8 kap. 16 § 2009:1542	rubriken närmast före 8 kap.
8 kap. 17 a § 2006:219	7 a § 2006:219.

³ Senaste lydelse 2013:606.

- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- förvar och uppsikt avseende utlännningar (10 kap.),
- hur en utlännning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

2 kap.

3 §⁴

En utlännning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, *om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.*

En utlännning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering.

5 §

En utlännning som vistas i Sverige mer än tre månader *skall* ha uppehållstillstånd *om inte visering har beviljats för längre tid.*

En utlännning som vistas i Sverige mer än tre månader *ska* ha uppehållstillstånd.

8 §⁵

Kraven på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd enligt 1, 3, 5 och 7 §§ för inresa, vistelse och arbete gäller inte medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Kraven på uppehållstillstånd och arbetstillstånd gäller inte för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt. Kravet på arbetstillstånd gäller inte för en utlännning som har

Kravet på pass enligt 1 § för inresa gäller inte för en utlännning som är medborgare i en Schengenstat om han eller hon reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat.

Kravet på pass enligt 1 § för vistelse gäller inte för en medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och inte heller för en utlännning som är medborgare i en annan Schengenstat

⁴ Senaste lydelse 2013:606.

⁵ Senaste lydelse 2006:219.

*permanent uppehållstillstånd.
Undantaget från kravet på pass
för inresa gäller dock endast för en
sådan medborgare som avses i
första stycket som reser eller har
rest in i Sverige direkt från en
Schengenstat.*

*om han eller hon har rest in i
Sverige direkt från en Schengen-
stat.*

8 a §

*Kravet på visering enligt 3 §
gäller inte för en utlänning som*

- 1. är EES-medborgare,*
- 2. har uppehållskort eller
permanent uppehållskort som har
utfärdats i Sverige eller av en
behörig myndighet i en annan
EES-stat,*
- 3. har uppehållstillstånd,*
- 4. har ställning som varaktigt
bosatt, eller*
- 5. återtas enligt 6 a kap. 14 §.*

8 b §

*Kravet på uppehållstillstånd
enligt 5 § gäller inte för en
utlänning som*

- 1. är medborgare i Danmark,
Finland, Island eller Norge,*
- 2. har uppehållsrätt, eller*
- 3. har visering för längre tid än
tre månader.*

8 c §

*Kravet på arbetstillstånd enligt
7 § gäller inte för en utlänning
som*

- 1. är medborgare i Danmark,
Finland, Island eller Norge,*
- 2. har uppehållsrätt, eller*
- 3. har permanent uppehålls-
tillstånd.*

9 §

*Regeringen får meddela
föreskrifter om att andra
utlänningar än medborgare i
Danmark, Finland, Island eller
Norge får resa in i Sverige samt
vistas och arbeta här utan pass,
visering, uppehållstillstånd eller
arbetstillstånd.*

*Regeringen får meddela
föreskrifter om att utlänningar i
andra fall än de som anges i 8-
8 c §§ får resa in i Sverige samt
vistas och arbeta här utan pass,
visering, uppehållstillstånd eller
arbetstillstånd.*

Att behålla uppehållsrätt i vissa fall**5 a §**

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare eller egen företagare enligt 3 § 1 anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt även om han eller hon

1. drabbas av tillfällig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, eller

2. inleder en yrkesutbildning.

I fall som avses i första stycket 2 måste utbildningen ha samband med den tidigare sysselsättningen, förutom i fall då EES-medborgaren är ofrivilligt arbetslös.

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare enligt 3 § 1 anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Har EES-medborgaren fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller inträffar den ofrivilliga arbetslösheten under de första tolv månaderna av en anställning, anses EES-medborgaren under motsvarande förutsättningar i stället som arbetstagare i sex månader och behåller sin uppehållsrätt under samma tid.

5 b §

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt om den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider, under för-

utsättning att familjemedlemmen då har vistats i Sverige som familjemedlem under minst ett år och

1. är arbetstagare eller egen företagare i Sverige,

2. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige, eller

3. är medlem i en familj som redan är bildad i Sverige av en person som uppfyller villkoren i 1 eller 2.

5 c §

En EES-medborgares familjemedlem som är släkting i rakt nedstigande första led till EES-medborgaren och som är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige behåller sin uppehållsrätt om den förälder från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider eller reser ut ur Sverige. Detsamma gäller en person som har vårdnaden om familjemedlemmen. Upphållsrätten kvarstår till dess att familjemedlemmen har avslutat studierna.

5 d §

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt om anknytningen till den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt upphör genom äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskapet eller upphörande av samboförhållandet, under förutsättning att han eller hon uppfyller vad som föreskrivs i 5 b § 1, 2 eller 3 och

1. äktenskapet eller samboförhållandet har varat i minst tre år, varav minst ett år i Sverige,

*när förfarandet för äktenskaps-
skillnad eller ogiltigförklaring av
äktenskapet eller upplösning av
samboförhållandet inleds,*

*2. vårdnaden av EES-
medborgarens barn har överlåtit
på familjemedlemmen,*

*3. det är befogat med hänsyn till
särskilt svåra omständigheter i
förhållandet, eller*

*4. familjemedlemmen genom
överenskommelse mellan för-
äldrarna eller genom domstols-
beslut har rätt till umgänge med
ett barn och denna umgängesrätt
måste utövas i Sverige.*

5 kap.

21 §⁶

Av 8 kap. 21 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

Av 8 kap. 27 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

6 kap.

1 §

Arbetstillstånd *skall* ges för viss tid. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetstillstånd framgår av 2 kap. 8 § *första stycket*.

Arbetstillstånd *ska* ges för viss tid. Det får avse ett visst slag av arbete och förenas med de övriga villkor som behövs.

Att en utlänning som har permanent uppehållstillstånd inte behöver ha arbetstillstånd framgår av 2 kap. 8 c § 3.

6 §⁷

Av 8 kap. 21 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om arbetstillstånd.

Av 8 kap. 27 § följer att den instans som prövar överklagande av beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om arbetstillstånd.

⁶ Senaste lydelse 2013:648.

⁷ Senaste lydelse 2013:648.

8 kap. Avvisning och utvisning

Kapitlets innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om avvisning och utvisning.

Bestämmelser om utvisning på grund av brott finns i 8 a kap.

Bestämmelser om utvisning av hänsyn till rikets säkerhet och på grund av befarad brottslighet enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott finns i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Förutsättningar för avvisning och utvisning av andra utlänningar än EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvisning

2 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas

1. om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige,

2. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige,

3. om det vid utlänningens ankomst till Sverige kommer fram att han eller hon tänker besöka något annat nordiskt land men saknar det tillstånd som krävs för inresa där,

4. om han eller hon vid inresan undviker att lämna begärda uppgifter, medvetet lämnar oriktiga uppgifter som är av betydelse för rätten att resa in i Sverige eller medvetet förtiger någon omständighet som är av

betydelse för den rätten,

5. om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna)⁸, eller

6. om han eller hon har avvisats eller utvisats från en EU-stat eller från Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein och förhållandena är sådana som avses i 7 kap. 6 § eller beslutet om avvisning eller utvisning har grundats på att utlänningen inte har följt gällande bestämmelser om en utlännings inresa eller vistelse i den staten.

3 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas

1. om det kan antas att han eller hon kommer att sakna tillräckliga medel för vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land som han eller hon tänker besöka eller för hemresan,

2. om det kan antas att han eller hon under vistelsen i Sverige eller i något annat nordiskt land inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt eller kommer att bedriva verksamhet som kräver arbetstillstånd, utan att han eller hon har ett sådant tillstånd,

3. om han eller hon på grund av tidigare frihetsstraff eller någon annan särskild omständighet kan antas komma att begå brott i Sverige eller i något annat nordiskt land,

4. om han eller hon på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt

⁸ EUT L 105, 13.4.2006, s. 1 (Celex 32006R0562).

kan antas komma att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land, eller

5. om det med stöd av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner har föreskrivits att han eller hon får avvisas.

En utlänning som avses i första stycket får avvisas även i andra fall när det har begärts av den centrala utlänningsmyndigheten i ett annat nordiskt land och det kan antas att han eller hon annars beger sig till det landet.

4 §

En utlänning får inte avvisas enligt 2 eller 3 § om han eller hon vid ankomsten till Sverige hade eller under en tid därefter har haft uppehållstillstånd som har upphört att gälla.

5 §

Beslut om avvisning enligt 2 eller 3 § i första instans får inte fattas senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige.

Utvisning

6 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare och som inte avvisas enligt 2 § 1 eller 2 får utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

Beaktande av verkställighetshinder

7 §

När en fråga om avvisning eller utvisning enligt 2, 3 eller 6 §

prövas ska hänsyn tas till om utläningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 6

Förutsättningar för avvísning och utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Avvisning när föreskrivna handlingar saknas

8 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon saknar pass eller visering när det krävs en sådan handling för inresa eller vistelse i Sverige.

Avvisning får inte ske på den grunden att utläningen saknar pass om han eller hon kan styrka sin identitet på annat sätt än genom innehav av pass.

Avvisning vid orimlig belastning för biståndssystemet

9 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas under de tre första månaderna efter inresan om han eller hon visar sig utgöra en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen (2001:453).

En utläning som har uppehållsrätt får inte avvisas enligt första stycket.

Utvisning när uppehållsrätt eller tillstånd att vistas i Sverige saknas

10 §

En EES-medborgare eller en

familjemedlem till en EES-medborgare som har vistats i Sverige mer än tre månader och som inte har uppehållsrätt, får utvisas om han eller hon uppehåller sig här men saknar de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

Avvisning och utvisning av hänsyn till allmän ordning och säkerhet

11 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som inte avvisas i anslutning till inresan eller under de tre första månaderna efter inresan enligt första stycket får därefter utvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

12 §

Avvisning eller utvisning enligt 11 § får endast ske om utlänningens eget beteende utgör ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Tidigare domar i brottmål får inte i sig utgöra skäl för ett sådant beslut. Det får inte vara ekonomiska syften som ligger till grund för beslutet.

13 §

När en fråga uppkommer om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare enligt 11 §, ska hänsyn tas till utlänningens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation samt sociala och

kulturella integrering i Sverige. Hänsyn ska också tas till hur länge utlänningen har vistats i Sverige och till banden till ursprungslandet.

14 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har permanent uppehållsrätt får avvisas eller utvisas enligt 11 § endast om det finns synnerliga skäl.

En EES-medborgare som är barn får avvisas eller utvisas enligt 11 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

En EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren får utvisas enligt 11 § endast om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet.

Beaktande av verkställighetshinder

15 §

När en fråga om avvisning eller utvisning enligt 8, 9, 10 eller 11 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Beslut om avvisning eller utvisning när ansökan om uppehållstillstånd avslås eller avvisas eller uppehållstillstånd återkallas

16 §

Avslås eller avvisas en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallas ett sådant tillstånd och befinner sig utlänningen i Sverige, ska det samtidigt meddelas beslut

om avvisning eller utvisning, om inte särskilda skäl talar mot det.

Första stycket gäller inte om ansökan avvisas enligt 5 kap. 1 c § andra stycket.

Beslutande myndigheter

17 §

Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning om utlänningsen

- 1. söker asyl här,*
- 2. har en nära familjemedlem som söker asyl här, eller*
- 3. kan komma att avvisas med stöd av 2 § 6 eller 3 § andra stycket.*

I andra fall får såväl Migrationsverket som polismyndigheten pröva frågan om avvisning.

Om polismyndigheten anser det tveksamt om en utlänningsen bör avvisas, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket.

18 §

Migrationsverket ska pröva frågan om utvisning enligt 6, 10 eller 11 §.

Beslut om omedelbar verkställighet

19 §

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

20 §

I ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen ska det anges vilket land utlännningen ska avvisas eller utvisas till.

Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Ett beslut av en myndighet som avses i första stycket som rör avvisning eller utvisning ska innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det enskilda fallet kan ge anledning till.

Tidsfrist för frivillig återresa och återreseförbud**21 §**

Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlännningen frivilligt ska lämna landet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlännningen avvisas och till fyra veckor om utlännningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas om

- 1. det finns risk för att utlännningen avviker,*
- 2. utlännningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet,*
- 3. utlännningen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,*
- 4. utlännningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas, eller*
- 5. utlännningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet.*

För EES-medborgare och deras

familjemedlemmar gäller i stället för första stycket 12 kap. 15 § tredje stycket.

22 §

I ett beslut om avvisning eller utvisning som innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utläningen upplysas om att ett återreseförbud kan meddelas om han eller hon inte lämnat landet senast när tidsfristen löper ut.

Tidsfristen för frivillig avresa börjar löpa när beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft eller när utläningen förklarat sig nöjd med beslutet.

23 §

Finns det inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa enligt 21 §, ska en polismyndighets beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utläningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett beslut om avvisning varigenom en utläning nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med ett återreseförbud.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare eller som avser en utläning som beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 §, får förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

24 §

Tiden för återreseförbud enligt 23 eller 27 § ska bestämmas till högst fem år. Utgör utläningen ett allvarligt hot mot allmän

Särskilt tillstånd till kort besök

25 §

En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

Upphävande av återreseförbud

26 §

Ett beslut om återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § som har vunnit laga kraft får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

En utlänning får ansöka om upphävande av ett förbud som avses i första stycket. En sådan ansökan ska ges in till Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas.

**Beslut vid sidan av beslut om
avvisning eller utvisning**

27 §

När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlänningsen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlänningsen ska förbjudas att återvända till Sverige för viss tid, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får ett sådant beslut samtidigt meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningsens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte om det för barnet har åberopats omständigheter som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

**8 a kap. Utvisning på grund av
brott**

**Förutsättningar för utvisning
av andra utlänningar än
EES-medborgare och deras
familjemedlemmar**

1 §

En utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. En sådan utlänning får också utvisas om en domstol

undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till och dömer till en annan påföljd.

Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och om

1. gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller

2. brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

2 §

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 1 §, ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska särskilt beakta

1. utlänningens levnadsomständigheter,

2. om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med honom eller henne, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas,

3. utlänningens övriga familjeförhållanden, och

4. hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

En utlänning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas enligt 1 § endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. Utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som

har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med sådan verksamhet här.

Av 21 kap. 9 § och 22 kap. 5 § framgår att en utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd enligt 22 kap. 2 eller 3 § får utvisas enligt 1 § endast om det finns sådana omständigheter som anges i andra stycket.

3 §

En utlänning får utvisas enligt 1 § endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcktes eller om han eller hon då varit bosatt i Sverige sedan minst fem år.

En utlänning får inte utvisas enligt 1 § om utlänningen kom till Sverige innan han eller hon fyllde 15 år och hade vistats här sedan minst fem år när åtal väcktes.

4 §

När en fråga om utvisning enligt 1 § prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Förutsättningar för utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

5 §

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om de förutsättningar som anges i 1 § är uppfyllda och det sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Det som föreskrivs i 2–4 §§ i

fråga om utvisning enligt 1 § gäller även vid utvisning av en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare enligt denna paragraf. Även det som föreskrivs i 8 kap. 12–14 §§ i fråga om utvisning enligt 8 kap. 11 § gäller vid utvisning enligt denna paragraf.

En medborgare i ett annat nordiskt land får utvisas enligt denna paragraf endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon hade varit bosatt i Sverige sedan minst två år när åtalet väcktes.

Behörig domstol

6 §

Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet.

Beslut om utvisning vid ändring av påföljd enligt 34 kap. brottsbalken

7 §

När en domstol enligt 34 kap. brottsbalken beslutar att ändra en påföljd som en utlänning har dömts till utöver utvisning, får domstolen även meddela det beslut om utvisningen som förändringen av påföljd ger anledning till.

Återreseförbud

8 §

En allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott ska innehålla förbud för utlänningen att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning. I ett beslut med ett tidsbegränsat återreseförbud ska utlänningen upplysas om vilken dag förbudet upphör att gälla. I beslutet ska han eller hon också upplysas om den påföljd som överträdelse av

Särskilt tillstånd till kort besök

9 §

En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 8 § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

Uppehållstillstånd och upphävande av utvisningsbeslut

10 §

I 12 kap. finns bestämmelser om uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott och om upphävande av ett sådant utvisningsbeslut.

10 kap.

1 §⁹

En utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar om

1. utlänningens identitet är oklar vid ankomsten till Sverige eller när han eller hon därefter ansöker om uppehållstillstånd och han eller hon inte kan göra sannolikt att den identitet han eller hon uppger är riktig, och

2. utlänningens rätt att få resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå.

En utlänning som har fyllt 18 år får också tas i förvar om

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlänningens rätt att stanna i Sverige ska kunna genomföras,

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 1, 2 eller 7 §, eller

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 2, 3, 6, 8, 9 eller 10 § eller 11 § första stycket, eller

3. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning.

⁹ Senaste lydelse 2012:129.

Beslut om förvar av en utlänning enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det annars finns en risk att utlänningen bedriver brottslig verksamhet i Sverige, avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 6

2 §¹⁰

Ett barn får tas i förvar, om

1. det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet eller det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet,

2. risken är uppenbar att barnet annars håller sig undan och därigenom äventyrar en verkställighet som inte bör fördröjas, och

3. det inte är tillräckligt att barnet ställs under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 §.

Ett barn får också tas i förvar, om

1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §, och

1. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 8 a kap. 1 eller 5 §, och

2. det vid ett tidigare försök att verkställa beslutet inte visat sig tillräckligt att barnet ställts under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 § andra stycket.

7 §

Ett barn får, under de förutsättningar som anges i 2 § första stycket 1 och 2, ställas under uppsikt.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvisning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §.

Ett barn får dessutom ställas under uppsikt när beslut har meddelats om avvisning i andra fall än som avses i 2 § första stycket eller när beslut har meddelats om utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 8 a kap. 1 eller 5 §.

12 kap.

6 §

En polismyndighets beslut om avvisning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 4 § andra stycket.

En polismyndighets beslut om avvisning får verkställas även om det har överklagats. Detsamma gäller för Migrationsverkets beslut enligt 8 kap. 17 § andra stycket.

¹⁰ Senaste lydelse 2012:129.

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 4 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 6 § har *förordnat* att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

7 §

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring),

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har *beslutat* att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

8 a §¹¹

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och *därvid* avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har vunnit laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har *förordnat* om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § eller om utlänningen har utvisats på grund av brott. I dessa fall får beslutet om avvisning eller utvisning verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och *därvid* avslagits.

Första stycket hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

10 §

Har en utlänning överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § *skall* Migrationsverket pröva, om verkställigheten av beslutet tills vidare *skall* avbrytas (inhibition).

Har en utlänning överklagat ett beslut om att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 §, *ska* Migrationsverket pröva om verkställigheten av beslutet tills vidare *ska* avbrytas (inhibition).

¹¹ Senaste lydelse 2009:1542.

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut, *skall* verket pröva frågan om inhibition.

Även i andra fall när Migrationsverket omprövar ett avvisningsbeslut *ska* verket pröva frågan om inhibition.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 6

23 §

Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlännen därefter här i landet, *skall* beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

Har ett beslut om avvisning eller utvisning verkställts, och anträffas utlännen därefter här i landet, *ska* beslutet verkställas på nytt, om det har vunnit laga kraft eller enligt 7 eller 8 § ändå får verkställas och om det inte har upphört att gälla enligt 22 §.

Beslut om avvisning eller utvisning får dock inte verkställas om utlännen

1. återvänt med uppehållstillstånd eller visering,

2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 20 §, eller

2. återvänt efter att ha fått särskilt tillstånd till ett kort besök här i landet enligt 8 kap. 25 § eller 8 a kap. 9 §, eller

3. efter återkomsten beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Vad som sägs i andra stycket 1 gäller under giltighetstiden för tillståndet eller viseringen.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas, om utlännen är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt 2 kap. 8 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte är förenat med något gällande förbud att återvända får inte heller verkställas om utlännen är undantagen från krav på visering eller uppehållstillstånd enligt 2 kap. 8 a eller 8 b § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 9 §.

18 kap.

1 §¹²

Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

1. avvisning, dock inte hos polismyndighet om inte utlännen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,

2. utvisning enligt 8 kap. 7 eller 7 a §,

2. utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 11 § andra stycket,

3. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen eller om ny prövning beviljats,

4. verkställighet av beslut om

4. verkställighet av beslut om

¹² Senaste lydelse 2009:1542.

avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast *såvitt avser* fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlännningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast *när det gäller* fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlännningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

5. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

20 kap.

2 §¹³

Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § eller motsvarande beslut enligt äldre lag inte har haft rätt att återvända hit.

Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § inte har haft rätt att återvända hit.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om utlännningen har flytt hit av skäl som avses i 4 kap. 1, 2 eller 2 a §.

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

21 kap.

9 §

En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får utvisas på grund av brott endast om det *föreligger* sådana omständigheter som *innebär att en flyktning får utvisas enligt 8 kap. 11 § andra stycket*.

En utlänning som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får utvisas på grund av brott endast om det *finns* sådana omständigheter som *anges i 8 a kap. 2 § andra stycket*.

22 kap.

5 §

En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det *föreligger* sådana omständigheter som anges i 8 kap. 11 § andra stycket.

En utlänning som har uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § får utvisas på grund av brott endast om det *finns* sådana omständigheter som anges i 8 a kap. 2 § andra stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

¹³ Senaste lydelse 2009:1542.

2. Vid tillämpningen av 8 kap. 25 och 26 §§, 8 a kap. 9 §, 10 kap. 2 § andra stycket 1 och 7 § andra stycket, 12 kap. 6, 7, 8 a och 10 §§ och 23 § andra stycket 2 samt 20 kap. 2 § ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

Prop. 2013/14:82

Bilaga 6

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs¹ att 5 och 11 a §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

- 1 kap. 3 b § om EES-medborgare,
- 1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
- 3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,
- 4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
- 5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,
- 6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,

8 kap. 12 och 13 §§ om utvisning av EES-medborgare och sådana medborgares familjemedlemmar,

8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 14 § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,

- 9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,
- 10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,
- 12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,
- 13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,
- 13 kap. 10 § om motivering av beslut,
- 13 kap. 11 § om tolkersättning,
- 13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,
- 13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,
- 16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

² Senaste lydelse 2013:651.

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och
19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Prop. 2013/14:82
Bilaga 6

Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter
gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

11 a §³

Om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 kap. utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser inte kan verkställas och det finns sådana omständigheter *beträffande* utlänningslagen som avses i 1 § 1 eller 2, får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen besluta om anmälningsplikt enligt 11 § första stycket. Om det finns sådana omständigheter *beträffande* utlänningslagen som avses i 1 § 2, får Migrationsverket också besluta att 19–22 §§ ska tillämpas på *utlänningslagen*.

Ett beslut som Migrationsverket har meddelat enligt första stycket får överklagas till regeringen. *Därvid tillämpas* 3 § första och andra styckena.

Om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser inte kan verkställas och det finns sådana omständigheter *i fråga om* utlänningslagen som avses i 1 § 1 eller 2, får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen besluta om anmälningsplikt enligt 11 § första stycket. Om det finns sådana omständigheter *i fråga om* utlänningslagen som avses i 1 § 2, får Migrationsverket också besluta att 19–22 §§ ska tillämpas på *honom eller henne*.

Ett beslut som Migrationsverket har meddelat enligt första stycket får överklagas till regeringen, *varvid* 3 § första och andra styckena *tillämpas*.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

³ Senaste lydelse 2009:1545.

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

För varje person får det registreras sådana uppgifter ur domen som avser

1. utgången i ansvarsdelen,	
2. utdömd påföljd eller meddelad påföljdseftergift, <i>samt</i>	2. utdömd påföljd eller meddelad påföljdseftergift, <i>och</i>
3. beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716).	3. beslut om utvisning enligt 8 a kap. 1 eller 5 § utlänningslagen (2005:716).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.
 2. Vid tillämpningen av 7 § 3 ska med beslut som där nämns likställas motsvarande beslut enligt äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 2005:723.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-01-15

Närvarande: F.d. justitieråden Torgny Håstad och Sten Heckscher samt justitierådet Göran Lambertz.

Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Enligt en lagrådsremiss den 19 december 2013 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
2. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
3. lag om ändring i lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Johanna Johnsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Genom lagrådsremissen görs på nytt omfattande strukturella och tekniska justeringar i utlänningslagen. Lagen är påtagligt svårtillgänglig, och risken för misstag vid tillämpningen är stor. Flera remissinstanser har framfört önskemål om en översyn. Lagrådet ställer sig bakom detta önskemål. Det är Lagrådets bestämda uppfattning att utlänningslagen snarast bör få en ambitiös teknisk översyn.

Med denna synpunkt lämnar Lagrådet förslagen utan erinran.

Rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/58/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Europeiska unionens officiella tidning L 158 av den 30 april 2004)

Direktiv 2004/58/EG skall vara som följer:

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/38/EG

av den 29 april 2004

om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 12, 18, 40, 44 och 52 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionsmedborgarskapet ger varje unionsmedborgare en primär, individuell rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, med förbehåll för de begränsningar och villkor som fastställs i fördraget och genom de åtgärder som antas för att genomföra detta.
- (2) Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som omfattar ett område utan inre gränser, där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

- (3) Unionsmedborgarskap bör vara grundläggande status för medborgarna i medlemsstaterna när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig. Det är därför nödvändigt att kodifiera och se över existerande gemenskapsinstrument som var för sig behandlar såväl arbetstagare, egenanställda som studenter och andra inaktiva personer för att förenkla och stärka rätten att fritt röra sig och uppehålla sig för alla unionsmedborgare.

- (4) För att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig och för att göra det lättare att utöva denna rätt krävs en gemensam rättsakt för att delvis ändra rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen ⁽⁵⁾ och för att upphäva följande rättsakter: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, ⁽⁶⁾ rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, ⁽⁷⁾ rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning, ⁽⁸⁾ rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma ⁽⁹⁾ och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

⁽²⁾ EGT C 149, 21.6.2002, s. 46.

⁽³⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 17.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 11 februari 2003 (EUT C 43 E, 19.2.2004, s. 42), rådets gemensamma ståndpunkt av den (EUT C 54 E, 2.3.2004, s. 12) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽⁵⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92 (EGT L 245, 26.8.1992, s. 1).

⁽⁶⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 13. Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

⁽⁷⁾ EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁽⁸⁾ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁽⁹⁾ EGT L 180, 13.7.1990, s. 28.

⁽¹⁰⁾ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

- (5) För att varje unionsmedborgare skall kunna utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer de objektiva villkoren frihet och värdighet bör även familjemedlemmar beviljas denna rätt, oavsett medborgarskap. För tillämpningen av detta direktiv bör definitionen av "familjemedlem" utvidgas, så att den även omfattar registrerade partner om den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.
- (6) För att bevara familjens enhet i vidare mening och med förbehåll för förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, bör situationen för de personer som inte omfattas av definitionen av familjemedlem enligt detta direktiv och som därför inte har någon automatisk rätt till inresa och uppehåll i den mottagande medlemsstaten behandlas av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess nationella lagstiftning, så att den kan besluta huruvida inresa och uppehåll ändå kan beviljas sådana personer, varvid hänsyn skall tas till deras anknytning till unionsmedborgaren och andra omständigheter, t.ex. deras ekonomiska eller fysiska beroendeförhållande till unionsmedborgaren.
- (7) De formaliteter som är förenade med unionsmedborgares fria rörlighet inom medlemsstaternas territorier bör fastställas tydligt, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser som gäller för nationella gränskontroller.
- (8) För att underlätta den fria rörligheten för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, bör de som redan har fått ett uppehållsdokument undantas från kravet på att erhålla inresevisering i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav⁽¹⁾ eller, i förekommande fall, tillämplig nationell lagstiftning.
- (9) Unionsmedborgare bör ha rätt att uppehålla sig i den mottagande medlemsstaten i upp till tre månader utan andra villkor eller formaliteter än att de innehar ett giltigt identitetskort eller pass, med förbehåll för en mer gynnsam behandling som tillämpas på arbetssökande i enlighet med vad som erkänns av domstolens rättspraxis.
- (10) Personer som utövar sin rätt till fri rörlighet bör emellertid inte bli en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under den första tiden av vistelsen. Därför bör unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars uppehållsrätt under längre tid än tre månader vara underkastad villkor.
- (11) Unionsmedborgarnas grundläggande och personliga rätt att uppehålla sig i en annan medlemsstat följer direkt av fördraget och är inte beroende av att ett uppehållstillstånd utfärdas.
- (12) För uppehållsperioder som överstiger tre månader bör medlemsstaterna kunna kräva att unionsmedborgaren registrerar sig hos behöriga myndigheter på bosättningsorten, vilket skall styrkas med ett bevis om registrering som utfärdas i detta syfte.
- (13) Kravet på uppehållskort bör begränsas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat för uppehållsperioder som är längre än tre månader.
- (14) De bevishandlingar som de behöriga myndigheterna begär för att utfärda ett bevis om registrering eller ett uppehållskort bör specificeras uttömmande för att undvika olikheter i administrativ praxis eller skilda tolkningar som blir till ett alltför stort hinder när unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar skall utöva sin uppehållsrätt.
- (15) Familjemedlemmarna bör omfattas av ett rättsligt skydd för det fall att unionsmedborgaren avlider, skiljer sig, gifter sig eller när ett registrerat partnerskap upplöses. Med respekt för familjelivet och den mänskliga värdigheten samt för att under vissa förhållanden undvika missbruk, bör åtgärder vidtas för att säkerställa att familjemedlemmar som redan uppehåller sig inom den mottagande medlemsstatens territorium får behålla uppehållsrätten uteslutande på personlig grund.
- (16) Så länge de personer som omfattas av rätten till bosättning inte utgör en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem bör de inte utvisas. Därför får en utvisningsåtgärd inte vara en automatisk följd av anlitandet av det sociala biståndssystemet. Den mottagande medlemsstaten bör bedöma om det är fråga om tillfälliga svårigheter och beakta bosättningslängd, personens personliga omständigheter och storleken på det bidrag som har beviljats, när de bedömer huruvida personen ifråga blivit en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem och bör utvisas. Under inga omständigheter får arbetstagare, egenföretagare eller arbetssökande enligt domstolens definition bli föremål för utvisning, utom av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet.

⁽¹⁾ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 453/2003 (EUT L 69, 13.3.2003, s. 10).

- (17) Permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som har valt att bosätta sig varaktigt i en annan medlemsstat skulle stärka känslan av ett gemensamt unionsmedborgarskap och är en nyckelfaktor för att främja social sammanhållning, som är ett av gemenskapens grundläggande mål. En permanent uppehållsrätt bör därför föreskrivas för alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har varit stadigvarande bosatta i den mottagande medlemsstaten i enlighet med villkoren i detta direktiv under fem års tid utan att bli utvisade.
- (18) För att utgöra ett verkligt instrument för integration i den mottagande medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, bör den permanenta uppehållsrätten när den en gång erhållits inte omfattas av villkor.
- (19) Vissa särskilda förmåner för unionsmedborgare som är arbetstagare eller egenföretagare och deras familjemedlemmar, vilka kan möjliggöra för dem att erhålla en permanent uppehållsrätt innan de har varit bosatta i fem år i den mottagande medlemsstaten, bör behållas, eftersom de utgör förvärvade rättigheter enligt kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där⁽¹⁾ och rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse⁽²⁾.
- (20) Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet innebär att alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som med stöd av detta direktiv uppehåller sig i en medlemsstat av den medlemsstaten bör behandlas på samma sätt som dennas medborgare inom områden som omfattas av fördraget, med förbehåll för sådana särskilda bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget eller i sekundärlagstiftningen.
- (21) Det bör emellertid lämnas åt den mottagande medlemsstaten att bestämma om den skall bevilja socialt bistånd under de tre första månaderna av uppehållet, eller för en längre tid när det gäller arbetssökande, för andra unionsmedborgare än de som är arbetstagare eller egenföretagare eller som bibehåller denna status eller deras familjemedlemmar, eller bistånd till uppehälle för studier, inklusive yrkesutbildning, innan rätten till permanent uppehåll erhållits till dessa personer.
- (22) Enligt fördraget kan rätten att fritt röra sig och uppehålla sig begränsas av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. För att säkerställa en snävare definition av de omständigheter och rättssäkerhetsgarantier som avgör om unionsmedborgare eller familjemedlemmar kan nekas inresa eller utvisas, bör detta direktiv ersätta rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa⁽³⁾.
- (23) Utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet är en långtgående åtgärd, som allvarligt kan skada personer som, efter att ha utnyttjat de rättigheter och friheter som de erhåller genom fördraget, verkligen har integrerats i den mottagande medlemsstaten. Räckvidden för sådana åtgärder bör därför begränsas i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att ta hänsyn till i vilken grad de berörda personerna har integrerats, hur länge de har vistats i den mottagande medlemsstaten, till deras ålder och hälsotillstånd, deras familjesituation och ekonomiska situation och deras anknytning till ursprungslandet.
- (24) Ju högre graden av unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars integrering i den mottagande medlemsstaten är, desto högre bör följaktligen graden av skydd mot utvisning vara. Endast i undantagsfall, av tvingande hänsyn till den allmänna säkerheten, bör utvisning användas mot personer som har varit bosatta under flera år i den mottagande medlemsstaten, i synnerhet om de är födda där och har bott där hela sitt liv. Likaså bör det endast i undantagsfall vara tillåtet att utvisa underåriga, eftersom förbindelsen med familjen bör skyddas, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.
- (25) Rättssäkerhetsgarantierna bör också specificeras i detalj för att trygga en hög skyddsnivå för unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter vid vägrad inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat, samt för att upprätthålla principen om att myndighetsåtgärder vederbörligen måste motiveras.
- (26) Under alla omständigheter bör unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som vägras rätt till inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat ha möjlighet till domstolsprövning av beslutet.

⁽¹⁾ EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.

⁽²⁾ EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.

⁽³⁾ EGT 56, 4.4.1964, s. 850. Direktivet senast ändrat genom direktiv 75/35/EEG (EGT L 14, 20.1.1975, s. 14).

- (27) I överensstämmelse med domstolens rättspraxis, för att förbjuda att medlemsstaterna fattar beslut om förbud på livstid att återvända till deras territorium för personer som omfattas av detta direktiv, bör det bekräftas att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har förbjudits att återvända till en medlemsstats territorium har rätt att lämna in en ny ansökan efter en rimlig tid och under alla omständigheter tre år efter det att det slutgiltiga återreseförbudet verkställts.
- (28) För att skydda mot missbruk av rättigheter eller bedrägeri, särskilt skenäktenskap eller andra former av förhållanden som ingåtts endast i syfte att åtnjuta rätt att fritt röra sig och uppehålla sig, bör medlemsstaterna ha rätt att anta nödvändiga åtgärder.
- (29) Detta direktiv bör inte påverka mer gynnsamma nationella bestämmelser.
- (30) I syfte att undersöka hur utövandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig skall kunna underlättas ytterligare, bör kommissionen utarbeta en rapport för att utvärdera möjligheten att lägga fram nödvändiga förslag i detta syfte, särskilt avseende förlängning av uppehållsperioden utan villkor.
- (31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och med de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I enlighet med stadgans förbud mot diskriminering bör medlemsstaterna genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering mellan förmånstagarna till detta direktiv, på sådana grunder såsom kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs

- villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium,
- rätten att permanent uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar,
- begränsningar i rättigheterna i a och b av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- unionsmedborgare: varje person som är medborgare i en medlemsstat.
- familjemedlem:
 - make eller maka,
 - den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap och i enlighet med villkoren i relevant lagstiftning i den mottagande medlemsstaten,
 - släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin försörjning, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b,
 - de underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b.
- mottagande medlemsstat: den medlemsstat dit unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig.

Artikel 3

Förmånstagare

- Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.
- Utan att det påverkar de berördas personliga rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig, och i överensstämmelse med nationell lagstiftning, skall den mottagande medlemsstaten underlätta inresa och uppehåll för följande personer:
 - Alla andra familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som inte omfattas av definitionen i artikel 2.2, om de i det land från vilket de har kommit är beroende av eller bor hos den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.

- Den partner med vilken unionsmedborgaren har ett varaktigt vederbörligen bestyrkt förhållande.

Den mottagande medlemsstaten skall företa en noggrann undersökning av de personliga förhållandena och motivera ett eventuellt beslut att neka dessa personer inresa till eller att uppehålla sig i den medlemsstaten.

KAPITEL II

RÄTT TILL UT- OCH INRESA

Artikel 4

Rätt till utresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall alla unionsmedborgare med giltigt identitetskort eller pass och deras familjemedlemmar, som inte är medborgare i en medlemsstat, och som har giltigt pass, ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat.

2. Personer som avses i punkt 1 får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller någon motsvarande formalitet.

3. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina lagar för sina egna medborgares räkning utfärda och förnya ett identitetskort eller pass som anger deras medborgarskap.

4. Passet skall vara giltigt åtminstone i alla medlemsstater och i länder som innehavaren måste fara igenom när denne reser mellan medlemsstaterna. Om det i en medlemsstats lag saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, skall passet gälla i minst fem år från utfärdandet eller förnyelsen.

Artikel 5

Rätt till inresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall medlemsstaterna tillåta unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt identitetskort eller pass och tillåta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat att resa in på deras territorium med ett giltigt pass.

Unionsmedborgare får inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller någon motsvarande formalitet.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall endast åläggas skyldighet att ha visering i enlighet med förordning (EG) nr 539/2001 eller i förekommande fall med nationell lag. Enligt detta direktiv skall innehav av giltigt uppehållskort enligt artikel 10 medföra undantag för dessa familjemedlemmar från kravet på visering.

Medlemsstaterna skall ge dessa personer all den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna skall utfärdas gratis så snart som möjligt på grundval av ett påskyndat förfarande.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte införa inrese- eller utresestämpel i passen för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat om de uppvisar det uppehållskort som föreskrivs i artikel 10.

4. Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, som inte är medborgare i en medlemsstat, inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, skall den berörda medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, ge dessa personer all rimlig möjlighet att få eller få tillgång till de nödvändiga handlingarna inom rimlig tid eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig.

5. Medlemsstaten får begära att den berörda personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium inom rimlig och icke-diskriminerande tid. Om den berörda personen underlåter att uppfylla detta krav får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

KAPITEL III

UPPEHÅLLSRÄTT

Artikel 6

Upphållsrätt i högst tre månader

1. Unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium i högst tre månader utan några andra villkor eller formaliteter än kravet på att inneha ett giltigt identitetskort eller pass.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren och som innehar ett giltigt pass.

Artikel 7

Upphållsrätt för längre tid än tre månader

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen

a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, eller

b) för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller

c) — är inskriven vid en privat eller statlig institution, som är erkänd eller finansierad av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess lagstiftning eller administrativa praxis, med huvudsyftet att bedriva studier eller genomgå en yrkesutbildning

— samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten samt avger en försäkrans till den behöriga nationella myndigheten, i form av en förklaring eller på något annat valfritt likvärdigt sätt, om att han har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själv och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under deras vistelseperiod, eller

d) är familjemedlem som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.

2. Uppehållsrätten enligt punkt 1 skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.

3. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i följande fall:

a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

b) Om personen har drabbats av vederbörligen konstaterad ofrivillig arbetslöshet efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid en behörig arbetsförmedling.

c) Om personen har drabbats av vederbörligen registrerad ofrivillig arbetslöshet efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller efter att ha blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna samt har anmält sig som arbetssökande till en behörig arbetsförmedling. I detta fall skall ställningen som arbetstagare kvarstå under minst sex månader.

d) Om personen inleder en yrkesutbildning. Om han eller hon inte är ofrivilligt arbetslös skall ställningen som arbetstagare kvarstå endast om yrkesutbildningen har ett samband med den tidigare sysselsättningen.

4. Med avvikelse från punkt 1 d och punkt 2 ovan skall endast maken eller maken, den registrerade partner som avses i artikel 2.2 b och underhållsberättigade barn ha uppehållsrätt

som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i 1 c. Artikel 3.2 skall tillämpas på hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led samt på makes/makas eller registrerade partners/underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led.

Artikel 8

Administrativa formaliteter för unionsmedborgare

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.5 får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgare att registrera sig hos behöriga myndigheter vid uppehåll som överstiger tre månader.

2. Fristen för registrering får aldrig understiga tre månader räknat från ankomstdagen. Ett bevis om registrering skall utfärdas omedelbart, med uppgift om den registrerade personens namn och adress samt registreringsdatum. Om den berörda personen underlåter att uppfylla registreringskravet får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

3. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda bevis om registrering är att

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 a skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, en bekräftelse från arbetsgivaren om anställning eller ett anställningsintyg eller bevis på att de är egenföretagare.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 b skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass och bevis på att de uppfyller villkoren i den punkten.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 c skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, ett bevis på registrering vid en erkänd institution och på att de omfattas av en heltäckande sjukförsäkring samt den förklaring eller dess motsvarighet som avses i artikel 7.1 c. Medlemsstaterna får inte kräva att ett särskilt belopp anges i förklaringen.

4. Medlemsstaterna får inte fastställa något fast belopp som de anser vara "tillräckliga tillgångar", utan de måste ta hänsyn till den berörda personens personliga omständigheter. Detta belopp får i varje fall inte överstiga den beloppsgräns under vilket medborgare i den mottagande medlemsstaten är berättigade till socialt bistånd, eller, om detta kriterium inte kan tillämpas, minimipensionen i den mottagande medlemsstaten.

5. För att utfärda ett bevis om registrering till en unionsmedborgares familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare får medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp:

- a) Ett giltigt identitetskort eller pass.
- b) En handling som styrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Vid behov, beviset om registrering för den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer och som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller är medlemmar av unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses i artikel 3.2 b, bevis på att ett varaktigt förhållande med unionsmedborgaren föreligger.

Artikel 9

Administrativa formaliteter för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall utfärda ett uppehållskort till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om det planerade uppehållet överstiger tre månader.
2. Fristen för att ansöka om uppehållskort får inte understiga tre månader räknat från ankomstdagen.
3. Om den berörde personen underlåter att ansöka om uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

Artikel 10

Utfärdande av uppehållskort

1. Upphållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall intygas genom att en handling som kallas "uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem" utfärdas senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Ett intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort skall utfärdas omedelbart.

2. För utfärdande av ett uppehållskort skall medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp.

- a) Ett giltigt pass.
- b) En handling som styrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Beviset om registrering eller i avsaknad av ett registrerings-system, ett annat bevis på att den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till har hemvist i den mottagande medlemsstaten.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i de bestämmelserna är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller ingår i unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses under artikel 3.2 b, bevis på att det föreligger en varaktigt förhållande med unionsmedborgaren.

Artikel 11

Upphållskortets giltighet

1. Det uppehållskort som avses i artikel 10.1 skall gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade tiden för unionsmedborgarens vistelse om denna inte överstiger fem år.
2. Upphållskortets giltighet skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

Artikel 12

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar om unionsmedborgaren avlider eller lämnar landet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död eller avresa från den mottagande medlemsstaten inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla villkoren i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död inte leda till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som har varit bosatta i den mottagande medlemsstaten som familjemedlemmar i minst ett år före unionsmedborgarens frånfalle.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätt att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller att de har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa villkor. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

3. Unionsmedborgarens avresa från den mottagande medlemsstaten eller unionsmedborgarens död skall inte medföra förlust av uppehållsrätt för unionsmedborgarens barn eller för den förälder som har den faktiska vårdsnaden om barnen, oavsett nationalitet, om barnen är bosatta i den mottagande medlemsstaten och inskrivna vid en utbildningsanstalt för att bedriva studier där, förrän deras studier avslutats.

Artikel 13

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar vid äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte leda

till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

- a) om äktenskapet eller det registrerade partnerskap som avses i artikel 2 b, när förfarandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av det registrerade partnerskapet inleds, har varat i minst tre år, varav minst ett år i den mottagande medlemsstaten, eller
- b) om vårdsnaden av unionsmedborgarens barn genom överenskommelse mellan makarna eller partnerna som avses i artikel 2.b eller genom ett domstolsbeslut har överlåtits på den make, maka eller partner som inte är medborgare i en medlemsstat, eller
- c) om detta är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter t.ex. att ha varit utsatt för våld i hemmet medan äktenskapet eller det registrerade partnerskapet bestod, eller
- d) om den make, maka eller partner som avses i artikel 2.b, som inte är medborgare i en medlemsstat, genom överenskommelse mellan makarna eller partnerna eller genom ett domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett underårigt barn, förutsatt att domstolen har fastställt att denna umgängesrätt måste ske i den mottagande medlemsstaten och under så lång tid som krävs.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätten att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller att de är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa krav. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

Artikel 14

Bibehållen uppehållsrätt

1. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artikel 6 så länge de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem.

2. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artiklarna 7, 12 och 13 så länge de uppfyller villkoren i dessa artiklar.

I särskilda fall då det finns rimliga tvivel på huruvida en unionsmedborgare eller dennes familjemedlemmar uppfyller kraven i artiklarna 7, 12 och 13 får medlemsstaterna kontrollera att dessa krav är uppfyllda. Denna kontroll skall inte genomföras systematiskt.

3. En utvisningsåtgärd skall inte vara den automatiska följden av att unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar har anlitat det sociala biståndssystemet i den mottagande medlemsstaten.

4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VI får en utvisningsåtgärd under inga förhållanden vidtas mot unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar

- a) om unionsmedborgarna är anställda eller egenföretagare, eller
- b) om unionsmedborgarna har kommit till den mottagande medlemsstatens territorium för att söka arbete. I detta fall kan unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar inte utvisas så länge unionsmedborgarna kan styrka att de fortfarande söker arbete och att de verkligen har möjlighet att få anställning.

Artikel 15

Rättssäkerhetsgarantier

1. Förfarandena i artiklarna 30 och 31 skall på motsvarande sätt tillämpas på alla beslut som på andra grunder än allmän ordning, säkerhet eller hälsa begränsar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars fria rörlighet.

2. Att det pass eller identitetskort som användes för att resa in i den mottagande medlemsstaten och som legat till grund för utfärdande av bevis om registrering eller uppehållskort, har upphört att gälla, får inte ligga till grund för utvisning från den mottagande medlemsstaten.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte kombinera ett beslut om utvisning enligt punkt 1 med ett återreseförbud.

KAPITEL IV

PERMANENT UPPEHÅLLSRÄTT

Avsnitt I

Berättigande

Artikel 16

Allmän regel för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

1. Unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlems-

staten skall ha permanent uppehållsrätt där. Denna rätt skall inte vara underkastad villkoren i kapitel III.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som lagligt har uppehållit sig tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under en period av fem på varandra följande år.

3. Stadigvarande uppehåll skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

4. När uppehållsrätt väl har förvärvats skall den endast kunna gå förlorad genom bortovaro från den mottagande medlemsstaten i mer än två på varandra följande år.

Artikel 17

Undantag för personer som inte längre arbetar i den mottagande medlemsstaten och deras familjemedlemmar

1. Genom undantag från artikel 16 skall följande personer ges permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten, även om de inte har varit bosatta där under en fortlöpande period av fem år:

- a) Anställda eller egenföretagare som, när de upphör att arbeta, har uppnått den ålder som enligt den mottagande medlemsstatens lag krävs för rätt till ålderspension eller anställda som upphör att vara anställda i samband med förtidspensionering, om de har arbetat och uppehållit sig i den medlemsstaten åtminstone under de tolv föregående månaderna och fortlöpande har uppehållit sig i landet i minst tre år.

Om lagen i den mottagande medlemsstaten inte tillerkänner vissa kategorier av egenföretagare rätt till ålderspension, skall åldersvillkoret anses uppfyllt när personen i fråga har uppnått en ålder av 60 år.

- b) Anställda eller egenföretagare som fortlöpande har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten i mer än två år och slutar arbeta där som följd av permanent arbetsför måga.

Om denna oförmåga beror på en arbetsolycka eller yrkesjukdom som berättigar personen i fråga till en förmån som helt eller delvis utbetalas av en institution i den mottagande medlemsstaten, skall inga krav ställas på uppehållets längd.

- c) Anställda eller egenföretagare som efter tre års fortlöpande anställning och uppehåll i den mottagande medlemsstaten arbetar som anställda eller egenföretagare i en annan medlemsstat men behåller sin bostad i den mottagande medlemsstaten och återvänder dit i regel varje dag eller åtminstone en gång i veckan.

För förvärv av de rättigheter som avses i a och b skall anställningsperioder i den medlemsstat där den berörda personen arbetar betraktas som om de tillbringats i den mottagande medlemsstaten.

Perioder av ofrivillig arbetslöshet som vederbörligen registrerats av en behörig arbetsförmedling eller perioder av ofrivilliga avbrott i arbetet och frånvaro från eller upphörande av verksamheten som beror på sjukdom eller olycksfall, skall anses som yrkesverksamma perioder.

2. Villkoren avseende uppehållets och anställningens längd i punkt 1a och villkoret avseende uppehållets längd i punkt 1b skall inte tillämpas om den anställdes eller egenföretagarens make eller partner enligt artikel 2.2 b är medborgare i den mottagande medlemsstaten eller har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

3. Oavsett medborgarskap skall familjemedlemmar till en anställd eller egenföretagare som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten om den anställda eller egenföretagaren själv har förvärvat permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten med stöd av punkt 1.

4. Om emellertid den anställda eller egenföretagaren avlider medan han fortfarande är yrkesverksam, men innan han förvärvat permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten med stöd av punkt 1, skall dennes familjemedlemmar som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten dock ha permanent uppehållsrätt där, om

- a) den anställda eller egenföretagaren vid sin död fortlöpande uppehållit sig i den medlemsstaten i två år,
- b) dödsfallet beror på en arbetsolycka eller en yrkessjukdom, eller

- c) den efterlevande maken har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

Artikel 18

Förvärv av permanent uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 17 skall unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 som uppfyller villkoren däri förvärva permanent uppehållsrätt efter lagligt uppehåll under fem på varandra följande år i den mottagande medlemsstaten.

Avsnitt II

Administrativa formaliteter

Artikel 19

Intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare

1. Medlemsstaterna skall, efter att ha kontrollerat uppehållets varaktighet, efter ansökan utfärda ett intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt.
2. Intyget om permanent uppehållsrätt skall utfärdas snarast möjligt.

Artikel 20

Permanent uppehållskort för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat men som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt utfärda ett permanent uppehållskort senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Det permanenta uppehållskortet skall förnyas automatiskt vart tionde år.
2. Ansökan om permanent permanent uppehållskort skall lämnas in innan det uppehållskortet löper ut. Om den berörda personen underlåter att ansöka om permanent uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.
3. Avbrott i uppehållet som inte överstiger två på varandra följande år skall inte påverka uppehållskortets giltighet.

Artikel 21

Stadigvarande uppehåll

Vid tillämpningen av detta direktiv får stadigvarande uppehåll styrkas med varje bevismedel som godtas i den mottagande medlemsstaten. Varje verkställt utvisningsbeslut mot den berörda personen som verkställts i vederbörlig ordning skall medföra att det stadigvarande uppehållet anses avbrutet.

KAPITEL V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER OM UPPEHÅLLSRÄTT OCH PERMANENT UPPEHÅLLSRÄTT

Artikel 22

Territoriell räckvidd

Uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt skall gälla inom den mottagande medlemsstatens hela territorium. Medlemsstaterna får begränsa den territoriella giltigheten för uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt endast om sådana begränsningar även gäller medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 23

Närstående rättigheter

Unionsmedborgares familjemedlemmar som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i en medlemsstat skall, oavsett medborgarskap, ha rätt att ta anställning eller inleda verksamhet som egenföretagare.

Artikel 24

Likabehandling

1. Om inte annat följer av sådana specifika bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget och sekundärlagstiftningen skall alla unionsmedborgare som enligt detta direktiv uppehåller sig i den mottagande medlemsstaten åtnjuta samma behandling som den medlemsstatens egna medborgare inom de områden som omfattas av fördraget. Även familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt, skall åtnjuta denna rättighet.

2. Genom undantag från punkt 1 skall den mottagande medlemsstaten inte vara skyldig att bevilja socialt bistånd under uppehållets första tre månader, eller i förekommande fall den

längre period som anges i artikel 14.4 b, och heller inte innan permanent uppehållsrätt beviljats vara skyldig att bevilja bistånd till uppehälle för studier inklusive yrkesutbildning i form av studiebidrag eller studielån till andra personer än anställda eller egenföretagare, personer som behåller sådan ställning eller deras familjemedlemmar.

Artikel 25

Allmänna bestämmelser om uppehållsdokument

1. Innehav av sådant bevis om registrering som avses i artikel 8, av ett intyg om permanent uppehållsrätt, av ett intyg om att ansökan om uppehållskort för familjemedlemmar har lämnats in, av ett uppehållskort eller av ett permanent uppehållskort, får under inga förhållanden göras till ett villkor för att utöva en rättighet eller för att administrativa formaliteter skall utföras, då innehav av rättigheter kan styrkas genom andra bevismedel.

2. De handlingar som anges i punkt 1 skall utfärdas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte överstiger de avgifter som landets egna medborgare betalar för liknande handlingar.

Artikel 26

Kontroller

Medlemsstaterna får kontrollera att eventuella krav i nationell lagstiftning på att utländska medborgare alltid skall medföra bevis om registrering eller uppehållskort följs, förutsatt att de ställer samma krav på sina egna medborgare i fråga om dessas identitetskort. Medlemsstaterna får tillämpa samma sanktioner för överträdelse av detta krav som de tillämpar på sina egna medborgare för underlåtelse att medföra identitetskort.

KAPITEL VI

BEGRÄNSNINGAR I RÄTTEN TILL INRESA OCH UPPEHÅLL AV HÄNSYN TILL ALLMÄN ORDNING, SÄKERHET ELLER HÄLSA

Artikel 27

Allmänna principer

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Sådana hänsyn får inte åberopas för att tjäna ekonomiska syften.

2. Åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall överensstämma med proportionalitetsprincipen och uteslutande vara grundade på vederbörandes personliga beteende. Tidigare straffdomar skall inte i sig utgöra skäl för sådana åtgärder.

Den berörda personens personliga beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte beaktar omständigheterna i det enskilda fallet eller som tar allmänpreventiva hänsyn skall inte accepteras.

3. För att bedöma huruvida den berörda personen är en fara för allmän ordning eller allmän säkerhet får den mottagande medlemsstaten vid utfärdandet av beviset om registrering, eller, om registreringssystem saknas, senast tre månader efter den berörda personens inresa på dess territorium eller från den tidpunkt då personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium i enlighet med artikel 5.5 eller när uppehållskortet utfärdas, om den bedömer det som absolut nödvändigt, anmoda ursprungsmedlemsstaten och eventuellt andra medlemsstater att lämna upplysningar om huruvida den berörda personen tidigare har förekommit i polisens register. Sådana förfrågningar får inte göras rutinmässigt. Den tillfrågade medlemsstaten skall svara inom två månader.

4. Den medlemsstat som har utfärdat passet eller identitetskortet skall utan formaliteter åter ta emot dess innehavare på sitt territorium om denne av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa har utvisats från en annan medlemsstat, även om handlingen inte längre är giltig eller innehavarens medborgarskap är ifrågasatt.

Artikel 28

Skydd mot utvisning

1. Innan den fattar ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall den mottagande medlemsstaten beakta sådana faktorer som längden av personens uppehåll inom dess territorium, personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation, sociala och kulturella integrering i den mottagande medlemsstaten och banden till ursprungslandet.

2. Den mottagande medlemsstaten får inte fatta beslut om utvisning av unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som har permanent uppehållsrätt på dess territorium, utom i de fall det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

3. Beslut om utvisning av unionsmedborgare får inte fattas, utom om beslutet grundar sig på tvingande hänsyn till allmän säkerhet såsom de definieras av medlemsstaterna, om de

a) har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten under de tio föregående åren, eller

b) är underåriga, utom i de fall utvisningen är nödvändig för barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.

Artikel 29

Folkhälsa

1. De enda sjukdomar som kan motivera åtgärder som begränsar den fria rörligheten skall vara sjukdomar som kan vara epidemiska enligt Världshälsoorganisationens gällande bestämmelser samt andra smittsamma infektions- eller parasit-sjukdomar om de i den mottagande medlemsstaten omfattas av skyddsbestämmelser som gäller för de egna medborgarna.

2. Sjukdomar som uppstår senare än tre månader efter inresan får inte ligga till grund för utvisning.

3. Om det finns starkt grundade skäl får en medlemsstat, inom tre månader efter inresan, kräva att personer som uppfyller villkoren för uppehållsrätt genomgår en kostnadsfri hälsoundersökning för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som avses i punkt 1. Sådana hälsoundersökningar får inte göras rutinmässigt.

Artikel 30

Delgivning av beslut

1. Varje beslut som fattas i enlighet med artikel 27.1 skall skriftligen delges de berörda på sådant sätt att de kan förstå beslutets innehåll och följd.

2. De berörda skall ges exakt och fullständig information om de hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa som ligger till grund för ett beslut som gäller dem, såvida detta inte strider mot statens säkerhetsintressen.

3. Delgivningen skall innehålla uppgifter om till vilken domstol eller administrativ myndighet den berörda personen kan lämna in ett överklagande, tidsfristen för överklagande och, i förekommande fall, hur lång tid som står till dennes förfogande för att lämna medlemsstatens territorium. Utom i väl bestyrkta brådskande fall, skall tidsfristen för att lämna territoriet vara minst en månad från datum för delgivningen.

Artikel 31

Rättssäkerhetsgarantier

1. De berörda personerna skall ha tillgång till domstolsprövning och, i förekommande fall, till prövning av administrativ myndighet, i den mottagande medlemsstaten för att överklaga eller begära omprövning av beslut mot dem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. Om överklagandet eller begäran om omprövning av beslutet om utvisning åtföljs av en ansökan om ett interimistiskt beslut om att verkställigheten av utvisningen skall skjutas upp, får den faktiska utvisningen från territoriet inte ske förrän det interimistiska beslutet har fattats, utom i de fall

- beslutet om utvisning grundas på ett tidigare rättsligt avgörande, eller
- de berörda personerna tidigare har beviljats rättslig prövning, eller
- beslutet om utvisning grundas på tvingande hänsyn till allmän säkerhet enligt artikel 28.3.

3. Domstolsprövningen skall göra det möjligt att granska beslutets laglighet samt de fakta och omständigheter som ligger till grund för den föreslagna åtgärden. Den skall även garantera att beslutet inte är oproportionerligt, särskilt med hänsyn till kraven i artikel 28.

4. Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till sitt territorium fram till domstolsprövningen, men de får inte hindra denne från att personligen försvara sig vid rättegången, utom om dennes närvaro kan orsaka allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet eller när överklagandet eller omprövningen gäller återreseförbud.

Artikel 32

Varaktigheten av ett återreseförbud

1. Personer som beläggs med återreseförbud av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet får lämna in en ansökan om upphävande av återreseförbudet efter en med hänsyn till omständigheterna skäligen frist, och i vart fall efter tre år från och med verkställigheten av beslutet om det slutgiltiga återreseförbudet, som lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som låg till grund för beslutet om återreseförbud har ändrats.

Den berörda medlemsstaten skall fatta ett beslut om denna ansökan inom sex månader efter det att den lämnades in.

2. De personer som avses i punkt 1 skall inte ha rätt till inresa på den berörda medlemsstatens territorium under prövningen av deras ansökan.

Artikel 33

Utvisning som påföljd eller särskild rättsverkan

1. Den mottagande medlemsstaten får besluta om utvisning som sanktion eller som särskild rättsverkan till ett frihetsberövande endast om kraven i artiklarna 27, 28 och 29 är uppfyllda.

2. Om ett utvisningsbeslut i enlighet med punkt 1 verkställs mer än två år efter det att beslutet fattades, skall medlemsstaten kontrollera om den berörda personen fortfarande utgör ett verkligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten, och bedöma om omständigheterna har ändrats sedan utvisningsbeslutet utfärdades.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 34

Tillhandahållande av information

Medlemsstaterna skall sprida information om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av detta direktiv, i synnerhet genom informationskampanjer via nationella och lokala medier och andra kommunikationsmedel.

Artikel 35

Missbruk av rättigheter

Medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt detta direktiv i händelse av missbruk av rättigheter eller bedrägeri, till exempel skenäktenskap. En sådan åtgärd skall vara proportionerlig och i enlighet med de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i artiklarna 30 och 31.

Artikel 36

Sanktioner

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som krävs för att de skall tillämpas. Sanktionerna skall vara effektiva och proportionerliga. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 30 april 2006, och eventuella senare ändringar så snart som möjligt.

Artikel 37

Mer förmånliga nationella bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka lagar eller andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av detta direktiv.

Artikel 38

Upphävande

1. Artiklarna 10 och 11 i förordning (EEG) nr 1612/68 skall upphöra att gälla med verkan från och med den 30 april 2006.
2. Direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG skall upphöra att gälla med verkan från och med 30 april 2006.
3. Hänvisningar till de upphävda bestämmelserna och direktiven skall anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 39

Rapportering

Kommissionen skall senast den 30 april 2008 till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv tillsammans med eventuella förslag särskilt om behovet av att förlänga den tidsperiod då unionsmedborgare och deras familjemedlemmar får vistas inom den mottagande medlemsstatens territorium utan villkor. Medlemsstaterna skall lämna kommissionen de uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport.

Artikel 40

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 april 2008. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv tillsammans med en tabell som visar hur bestämmelserna i detta direktiv motsvarar de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. Cox

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 januari 2014

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Billström, Adelsohn Liljeroth, Björling, Ohlsson, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt, Ek, Löf, Enström, Arnholm, Svantesson

Föredragande: statsrådet Billström

Regeringen beslutar proposition 2013/14:82 Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
--------------------	--	---

Lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	2 kap. 9 §	32004L0038
---	------------	------------

Lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll		32004L0038
--	--	------------